

Kircheriana Domus naturæ artisq; theatrum
Par cui vix alibi cernere posse datur.

AMSTELODAMI.
Ex officina Janssonio-Waelbergiana Anno MDCLXXVIII.

Study purposes only - The Warburg Institute
Digitized by the Warburg Institute
Collection

1893 ✓

ROMANI COLLEGII
SOCIETATIS JESU *William Bownde*
M U S Æ U M
CELEBERRIMUM,

Cujus magnum Antiquariæ rei, statuarum,
imaginum, picturarumque partem,

Ex Legato

ALPHONSI DONINI, S. P. Q. R.
A Secretis, munificâ Liberalitate relictum.

P. ATHANASIUS KIRCHERUS Soc. JESU,
novis & raris inventis locupletatum, compluriumque
Principum curiosis donariis magno rerum appa-
ratu instruxit;

*Innumeris insuper rebus ditatum, ad plurimorum, maximè exterorum,
curiositatisque doctrinæ avidorum instantiam urgentesque preces novis compluribusque
machinis, tum peregrinis ex Indiis allatis rebus publicæ luci votisque exponit*

GEORGIUS de SEPIBUS Valeſius,
Authoris in Machinis concinnandis Executor.

AMSTELODAMI,

Ex Officina JANSSONIO-WAESBERGIANA,
ANNO cīo Ioc LXXVIII. Cum Privilegiis.

*Kircheri Tempe fœcundo germine culta,
Quam verno sepsit vimine de Sepibus.*

Sic alludit J. S. KESTLERUS.

Frustra vel Pictor, vel Yates dixerit. Hic est:
Et cultum, et nomen terat sit Antipodium.

Jacobus Albinus Ghilbesim. M. D.
in Rom: Sanientia Elog: Prof.

Illustriſſimo & Excellentiſſimo DOMINO,
D. JOANNI, S.R.I.
COMITI de CLARY,
& ALDRINGEN,
DOMINO meo ſemper Colendissimo.

ATHANASIUS KIRCHERUS Soc. JESU.

S. D.

Um jam dudum ad propagandum Magnæ
Deiparæ in Monte Eustachiano cultum
anxio animo , ad quinque Sacella Cam-
peſtria , in devotionem peregrinorum ex-
truenda , agitarer ; nec expensæ ad ope-
ris executionem mihi suppeterent ; ecce Excellentia
Vestra meam de Concepto Opere assecuta intentio-
nem , (utique inspiratione ejus , de cuius honore a-
gebatur) etiam non rogata , insolitâ , & non expe-
ctatâ liberalitate , succurrere , non est dignata , meque
ad pii operis executionem prosequendum instimulari
non destitit ; Te enim in expensis qualibuscunque tan-
dem faciendis , minimè defuturum , mihi spopondisti.
Quod & absque ulla procrastinatione , per Tuum in
Urbe Negotiatorem præstitisti. Ne itaque tanto , & a-
deò Magnifico Fautori , quovis modo ingratus videri
possem , nec aliud de præſenti occurreret , niſi Opuscu-
lum , cui titulus : *Musæum Collegii Romani Societatis JESU*
à me exstructum , & à Georgio de Sepibus , Musxi Custo-
de , & meo in Machinis elaborandis Opifice , integra

D E D I C A T I O.

fide , meo jussu descriptum. Ego id Glorioso Nominis
Tui splendori , in debitæ gratitudinis pignus, meique ad
Excellentiaæ Vestrae , inviolabilis amoris affectum serè
posteritati contestandum , dicandum , consecrandum-
que censui & spero Excellentiam Vestram , eo id af-
fectu acceptaturam , quo id Author perpetuę observan-
tię tesserà devictus obtulit. Meum porrò erit , DEUM
OPT. MAX. ejusque Sanctissimam Matrem pro salute , &
prosperitate Domus Tuę incessanter orare , ut mille be-
nictionibus utriusque replearis. Vale Sacri Imperii
Comes , Singulare Bohemici Regni Decus , ac Orna-
mentum.

Romæ 25. Jan. 1678.

CU.

CURIOSO LECTORI

S. P. D.

GEORGIUS de SEPIBUS.

Vemadmodum instabilis rerum humanarum vicissitudo nihil nobis firmum, solidum & constans pollicetur, ita quoque more suo omnia vix orta cum tempore fallacibus fortunæ rotis subiecta paulatim in nihilum reducit, quod non duntaxat in politicarum administrationum statibus, sed & in divitiarum ingentium coacervatione, fabricarum insolenti fastu, & Martialis potentiae granditate fieri, Historiæ nos docent, & quotidiana experientia nobis luculenter demonstrat. Hæc ubi solet Kircherus attente considerans, & exiguum hanc Musæi sui non exiguo studio & labore undique conquisitam supellecilem, parem fortunæ vicem subire posse, pensiculatius trutinans, identidem illud ruminare solebat: Et quæ parasti cuius erunt? & paucorum siquidem annorum experientia ex quinque nobilissimis celeberrimisque Romanæ Urbis Musæis, videlicet Equitis Qualdi, Angelomi, Menedri, Stephanoni, Joannis Baptistæ Romani Ordin. D. August. cauator factus didicit. Hæc enim, quæ pretiosarum rerum reconditoria, quæ possessores eorum tūm ad advenarum, virorumque literatorum usum; tum ad æternæ urbis ornamentum tanta cura, sollicitudine, nec non tantis sumptibus erexerant; mox iis communī fato sublati hæredes eorum nullum antiquitatum, rariissimarumque rerum, quibus instruebantur, rationem habentes, omnem congeriem in publicis locis subhastatam, lucri, pecuniarumque avidiores, nunc has nunc illas res pro lubitu emporum selectim vendiderunt. Atque ne idem Authori nostro contingere, ne, & quæ tanto studio & labore ad divini nominis gloriam, & reip. literarie emolumentum, congesserat, non subito una cum obitu ejus, pro varietate temporum interirent; effati hujus documento (quæ conservari vis, provide mature) omnia quæ in dicto Musæo, vel à 40 annorum decursu observatione digna, vel quæ naturalium rerum arcana, vel artificiosarum machinarum antiquitatumque eruditionem concernebant, unquam demonstrata fuerant, ordine descripto prælo committerentur; ut ex eorundem hoc præsenti elenco rerum contentarum notitia seræ posteritati constaret: cum vero is innumeris aliis literariis occupationibus tunc temporis quæ componendis, quæ imprimendis libris distentus manum applicare non posset; mihi ceu omnium rerum in Musæo comprehensarum conscientia executionis munus offerre non est dignatus: ego sane uti non ab Authore solummodo excitatus, sed & exterorum, qui dum Musæum viserent, ad illius periochen quandam describendam instantibus precibus non semel sollicitatus, postulatis tandem cessi. Artis itaque & Naturæ ergasterium, disciplinarum Mathematicum gazophylacium, philosophiæ practicæ epitomen, Musæum Kircherianum hisce, ea fide & sinceritatis candore, quo me virum Germanum decet, pandere exordior. Vale benevole lector, & meo labore interim fruaris.

IN-

INDEX CONTENTORUM

IN HOC LIBRO.

P A R S P R I M A.

C A P U T I. G ompendium, quo <i>Musei Romaniani</i> Descriptio, rerum præcipuarum series, & ordo exponitur. <i>Fol. 1</i>	IV. De variis Picturis, & Effigiebus. 6. V. Idolorum vetusta Heroum simulacra ære, marmori, sarcisque incisa. 7 VI. Varia peregrinarum linguarum, ac Regnorum Monumenta. 8 VII. De Obeliscis Ægyptiorum. 10
II. Laquearis formalis, & mystica Descriptio. 4 III. Larvarum marmorearum, fitiliumque Vasorum Descriptio. 5	

P A R S S E C U N D A.

CAP. I. Officina Vitriaria. 13 II. Officina Veterum, ac modernarum Lucernarum, seu Lampadum. 15 III. De Instrumentis Mathematicis. 16 IV. De Magnete, & Magneticis Machinis, & Operationibus. 18 V. Ars Colibistica Ponderum &	Mensurarum ex antiquis Romanorum Monumentis transsumpta. 22 VI. Apparatus Rerum Peregrinorum ex omnibus orbis pelagis collectus. 23 VII. Optica, Catoptrica, Dioptrica Experimenta. 35 VIII. Mundi Subterranei Fructus. 41 IX. Hermetica Experimenta. 45
---	--

P A R S T E R T I A.

CAP. I. Numismata. 48 II. De Musicis Instrumentis. 50 III. De Thermoscopiis, Smicroscopiis, Psichroscopiis. 52 IV. De Horologiis. 54	V. De mobili perpetuo. 56 VI. De Lusu Globulorum 58 VII. De Oraculo Delphico. 60 VIII. De Patris <i>Athanasi Kircheri</i> operibus. 61
--	---

M U S Æ U M COLLEGII ROMANI SOCIETATIS JESU.

P A R S P R I M A.

C A P U T P R I M U M.

*Compendium quo Musæi Romani Descriptio, rerumque
præcipuarum series exponitur.*

Cap. I.

Stium plenum majestatis cancellis hinc atque inde tum affabré excisis, tum intus promotorum benevolentia ectypis condecoratum splendescit, quæ *Alexandri VII. Clementis IX. & Clementis X. P. O. M.* inter Obeliscorum coronam ejusdem Sanctiss. Pontificis pro tempore regnantis effigiem sacris symbolis appositè exprimit. Atque inter ornatissimam aram pretiosis artis & naturæ curiositatibus exornatam ingredientium oculis se fistunt, cujus tergum organum omnis generis avium concéntum imitans, ac sonoro Ægyptiorum tintinnabulorum clangore tripudians, atque mechanico motu, & automato tympano instrumentum advenis festivè alludit.

Ad dexteram latus Bibliothecium solius authoris operibus refertum conspicitur, inter quæ Authoris manuscripta *Avicennæ Latina, Hebraica, Arabica interpretatio*: una cum libro simplicium, in quo rariores, de quibus Avicenna agit, herbarum species ad vivum naturæ exemplar expressæ videntur. Fulciunt hæc diversæ artis combinatoriæ cistulæ, in quibus Musurgica, Arithmeticæ, Geometrica nova inventa, Authoris nec dum comperta ingenii sui raræ, sed claræ tesseræ ad curiosorum exercitium continentur.

Ad sinistrum latus pulpitum versatile 12 Romanorum Imperatorum copiosis numismatibus pretiosum, & arte

singulari conspicuum, tapete ex In-Pars I. dica palea texto coopertum. Quod sequitur lapidariæ artis, & sculptoriæ refertissima mensa, cui Salvatoris Christi effigies inter florum corymbos plena majestate, & juvenili gracilitate, *Guiderenei* penicilli autographum, in admirationem & venerationem advenas rapit. Cui supponuntur sculptoriæ artis specimina, à celeberrimo Architecto, & Sculptore, *Bernino Equite*, in lusu pueri cicadæ capienda elaborata.

Ad fenestram unde spaciūm hoc lucem capit, quæ undique raris ac variis picturis conspicua, sympatheticæ materialiæ species, soli authori nota, aquæ subere fulta innatans, horoscopium, lucis dominum sequi visitur; magnum naturæ opus.

Hucusque intra vestibula introductus curiosus advena, jam totius Musæi seriem (in classes totidem capitibus deducta artis & naturæ arcana) recensabo. Quæ hinc inde pro situs angustia eleganti varietate permixta reperiuntur, quarum seriem ideo compendiosè ingero, ut vel præviâ lectione edocitus prius intelligat quām videat, aut si videre prius contigerit, facilius reminiscentiæ aut ruminationis frustum capere possit.

Quemadmodum vero omne bonum desuper & à patre luminum dimanat, ita quoque eo aut naturali instinctu, aut divino attractu omnes mortalium animi trahuntur. Hinc Authoris

Cap. I. thoris sapientissimi mentem admireris, qui totius cœli & terræ, tum materialem tum intellectualem Iconem *Musæi* *Fornicis distributio.* fornicibus ac tholo, qui usque in longum extenditur, lateque in hemicyclum curvatur, docto penicillo exprimi voluit, quin & materialem ubi totum laquear extensum est, in quinque ovata spacia dividi jussit, quorum primis quatuor elementorum figuras effigiari, in quinto autem cœlestium sphærarum congeriem dominiumque exhiberi voluit. Intellectualem vero in hieroglyphicis figuris antiquorum sapientum effata, peregrinis characteribus & simulachris eleganter distribuit, è cuiuslibet autem ovati intervallo ubi arcuum fornicis lineæ se intercidunt, cœlestem genium eo artificio construi voluit, ut continuo motu, & à principio artificiali se movere atque volitare videatur. Ex his disces peregrine, quod uti à DEO omnia in omnia derivantur, tanquam à naturæ Authorre, sic omnia è contra ad eum referri pulchra comparatione expressum intuearis.

Postquam Author scientiarum largitorem *Deum* multitudinem simulacrorum summum opificem expressit, utpote tum divina, tum naturæ lege edoctus humanæ quoque satisfacturus legi, beneficos Mecœnates, benignosque scientiarum fautores, & patronos è muneribus eorum præstitis laudat. Unde *Musæi* vestibula circum circa Austriacæ domûs, nostræ memoriæ, præsentisque ætatis præclara lumina redivivos, in vivo stipite *Leopoldum Cæsarem Augustissimum* sinceræ mentis homagio, debitæque dedicationis tributo veneratur Author, eorumque eximiam munificentiam, virtutique tum alendæ tum fovendæ liberalem parastasin alta mente impresam, effigie præsentem sibi sistit.

Arcuatæ fornicis absides 370 numerosa Larvarum antiquarum ex mar-

more albo, docta arte exsculptarum *Pars I.* congeriem obtinent, maxima Concharum ac Vasorum fictilium copia, partim *Raphaëlis Urbinate* studio æstimabilis, partim aliorum excellentioris picturæ alumnis opera preciosæ suis cornicibus conservatæ visuntur. Omnia *Alphonsi Donnini Capitolini Senatus Secretarii* munifica & testamentaria liberalitate donata, atque inter alia antiquitate & raritate preciosam hujus *Musæi* supellecstile monstrant.

Succedunt hinc inde variæ Regum ac Principum Authoris Benefactorum atque Discipulorum effigies, aliæque picturæ uti raræ ita omni pretio ætimabiles.

Series triginta quatuor columnarum, quibus singularis tum pretii, tum sculpturæ, diversitate marmorum ræræ statuæ innixæ conspicuntur. Quatuor grandiores, duo verò minores obelisci, è medio *Musæi* ambulacro exsurgententes, notisque Ägyptiacis conspicui splendent.

1. Duæ spirales helicæ tortuosis voluminibus serpentum gyros scitissimè metientes. Organum automato Tympano animatum omnis generis avium concentum ludens, & sphæricum globulum in medio aëre continuo venti impulsu vacillantem sustinens.

2. Machina Hydrostatico-magneticæ, horas, zodiacum, planetas, & totam cœli fabricam repræsentans, simplicissimoque motu horas verticriter subascendentis & descendenter alternatim Solis & Lunæ simulacris, per aërem verò volitantis aviculæ motu divisa horarum spacia sympathico motu describunt.

3. Machina Magneticæ-hydraulica horas in universo mundo exhibens ut & horas Astronomicas, Italicas, Babylonicas & antiquas.

4. Fonticulus sphæram capiti *Atlantis* incumbentem in orbem occultis motibus urgens.

5. Fons

Cap. I.

5. Fons genium aquæ insidentem, sursum deorsum attollit perpetua in gyrum volutatione mobilem.

6. Fons Deam *Isidem* Crystallinæ insidentem sphæræ sustinens & irrigua undique aspergine hospites salutans.

7. Machina Hydraulicæ perpetui motus simia recenter ab *Authore* inventa clepsydra, quæ ubi effluit inversa, iterum fluit obversa cœlum aquarum aspergine irrorans.

8. Machina Hydraulicæ primum mobile scitissimè exprimens, & æreum colubrum desuper aquæ incumbentem violento rore in spiras & volumina impellens.

9. Aquivoma Machina Hydraulicæ, in cuius coronide stat figura varios liquores hospitibus propinando eructans.

10. Horologium hydraulicum intra crystallinos tubos quinque palmarum altitudinis globos, aut genios susque deque urgendo aut deferendo horas interdistinctas indicans.

11. Machina Hydraulicæ, cui innititur scyphus crystallinus, cui ab uno latere sitibunda innititur volucris aquam ebibens, quam ex altero latere incumbens hiante ore coluber revomit.

12. Machina Hydrotectonica perennibus guttis hinc armatos equites, inde remeantium turbam versans.

13. Aquila Imperialis biceps aquas ab imis faucibus uberrimè eructans.

14. Geniorum turba tacito aquarum allapsu animata choreas agens.

15. Architæ columba tholo crystallino imminens & horas libero volatu indicans.

16. Theatrum Catoptricum, omni cupediarum, fructuum, pretiosæque supelleætilis thesauro instructissimum.

17. Prospectiva Architectonica intrinsecum ordinem cubiculorum magnifici palatii repræsentans.

18. Vitis perpetua *Archimedis* inventum, facili negotio virtute tenerimi pueruli 125 libras sublevans.

19. Globus crystallinus magnus *Pars I.* aqua plenus Salvatoris resurrectionem in mediis aquis repræsentans.

Thermoscopia, seu Thermometra ^{Thermo-}_{scopia.} varia una cum experimentis originis fontium, qui simplicium incrementa quotidiana, aëris mutationes, æstum marinum, variationemque ventorum demonstrant.

Speculum uestorium prægrande cavo-convexum, cum congerie plurima speculorum, quorum alii spectra in aëre, alii objecta immutata, alii multiplicata objecta repræsentant, alii nullibi species certas è confusa serie in pulchram formam recolligunt. Inter quæ unum *Alexand. VII.* effigiem recolligit.

Officina rebus peregrinis refertissima, & crystallorum scyphorum deletu & varietate vasorum referta.

Officina fructuum Mundi subterranei, abortivisque partibus conferta & curiosa continet.

Horologia mechanica complura, ^{Horologia}_{mechanica.} quorum aliud campanarum concentu symphoniam artificiose motu sonat, ad quemvis horæ sonum præludit, item quavis semihora mirifica tum notarum concordantia, tum soni suavitate hymnum *Ave Maris stella* intonat. Aliud cum penduli motu horaria tempora indicans. Aliud demum prima & secunda minuta temporanea. Partem mundi à Sole illuminatam, incrementum & decrementum diei ac noctis. Signum currens Zodiaci, horas Astronomicas & Italicas, tum antiquas seu horas inæquales singulari artificio per lineam rectam describit. Horoscopia solaria plurima.

Ex Indiis & Mexico variorum animalium terrestrium, aëreorum, ac aquaticorum exuviae, maximè avium mira colorum varietate ac formarum vaga figura, raræ ac prorsus admirabiles ex *Brasilia* transmissæ.

Sphæræ armillares & globi tum cœlestes, tum terrestres, suis meridianis

Cap. I. ac fulcris instructi: Astrolabia, Planisphæria, Quadrantes, refertissima suppellex Mathematicorum instrumentorum.

Lucernæ. Lampades & Lucernæ antiquæ, variæ priscorum architecturæ monumenta, aquatica & marina animalia.

Impetrata. Impetratarum rerum tum ossium, tum lignorum, variorumque insectorum coacervata congeries.

Congiorum, vasorum antiquorum, urnarum, ponderum, & mensurarum monumenta, & icones.

Oraculum Delphicum. Oraculum Delphicum seu statua loquens.

Machinae Ludritæ divinatio- ni aptæ. Machina Divinatoria planetarum influxum cuilibet in duarum sphærarum vitrearum circumferentia per genios intrinsecè se sympathico motu uniformiter moventes, & magna distantia pari portione se conterquentes, quilibet in sua sphæra

ad ejusdem signi terminum se sistunt. *Pars I.*

Globorum solidorum motus variii, *Motus perpetui specimina.* motus perpetui similitudinem expri- mentes.

Motus perpetuus hydraulicus per rarefactionem & condensationem, Cochlea Archimedis continuo motu globos sursum ferens per helices canales vitreos.

Magnes Æolius, & est piscis volans, quam Hirundinem vocant marinam, flantem ventum intra cubiculi laquearia designans. Pilæ Æoliæ, Cibrum versatile, Chinensium Idola, simulacra, quæ plebis ac hominum conditiones, habitum, mores, & ingenium, variaque mundi novi monumenta indicant.

Scrinia plura, inter cætera unum, porta ad omnem se partem aperiens, intusque lapidum ac numismatum copia fartum.

C A P U T I I.

Laquearis formalis est mystica Descriptio.

Cap. II. *Ovatum I.* IN quinque ovata spatia, totidem forniciis architectonica arte divisa cernitur cava laquearis protensio.

Fornicis inscriptio- nes symbo- lice poly- glossæ. Quorum primum Salamandram in mediis flammis vigentem repræsentat; nescio an potius elementi ignei symbolum, an vero *Auctor* in scientiarum lyceo indefessum animum ad virtutum ardua studia hospitum animos eò alliciendos, signum certe Ignis esse dubitarem, idque interpretari sub sensu physico possem; si non mentem ejus vidisse, quatuor Epigraphis antiquorum & peregrinarum nationum sapientum documentis explicatam;

Chaldaica. quarum prima in lingua Chaldaica à Beniochai in hunc sensum traducitur. Non est Regnum, nec ulla res, nec ullus locus, aut provincia, in qua non inveniatur scriptum nomen Dei Tetragrammaton, usque ad ultimas fibras animæ membrorum-

que corporis humani. In altero latere in lingua Arabica Aben Ragel in hunc *Arabica.* sensum erumpit. Quicunque sciverit catenam qua mundus inferior jungitur superiori cognoscet mysteria naturæ & mirabilium patratorem aget.

Secundum ovatum inter octo tu-*ovatum 2.* mentes vento genios suffixam tholo medio pendulam volucrem seu hirundinem marinam adspirantes cum hisce inscriptionibus exhibit, quarum prior ex Mar Ephrem deprompta sic habet: *Sapientia Thesaurus inexhaustus, quicunque eam invenit, Beatus ille, spem enim sub humano habitu divinam geret amicus Dei & hominum factus.* Alterum Ægyptiacum effatum ex Adris *Ægyptiaca.* Mercurio Trismegisto desumptum, cuius verba sunt. *Est cælum superius, est cælum inferius, omnia supra & omnia infra, hæc intellige & prosperare.* Hirundo porro

Cap. II. porro marina hujus ovati centro intra orbem seu stellam nauticam pendula mirificum sympathiae experimentum monstrat, scilicet pisces est volatilis, qui undique lateralibus fenestris ac rimis occlusis forinsecus spirantis auræ proditor est; uti *Auctor* in libro cui titulus, *Regnum Naturæ Magneticum*, id est, *de triplici magnete in animato, vegetabili & sensitivo*, pulchrè describit.

ovatum 3. Tertium ovatum *υδρόχοον* virum exhibit aquarum flumina ex urna in subjectam humum despumantem; & elementi aquei emblema est ad scientiarum multitudinem significandam & his circumscriptis effatis clarum. *Hebraica.* Primum ex Kabala Hebræorum hujus sensus. *Non est herba inferius, quæ non habeat planetam sibi correspondentem in firmamento, qui percutiat eam, & dicat ei cresce.* Alterum effatum est in idiomate Samaritano à Seduna prolatum, estque hoc. *Qui noverit mysterium inferioris & superioris mundi nexumque rerum in iis abditarum, is altissima montium arcana penetrabit.*

ovatum 4. Quartum ovatum formosæ pulchritudinis & modestæ gracilitatis juvenem effigiat Cornucopiæ rosarum, lilio, omnisque generis florum, & frugum abundantia prodigum terræ symbolum, & Auctoris in mirandis terræ arcanis enucleandis genium exprimens, his clarum inscriptionibus.

Prima ex Platone in Cratylo: *Nihil Pars I. dulcior quam omnia scire.* Secunda ex *Greca.* Beda de natura rerum: *Is sapientiæ & Latina virtutis officinam verè ingressus dici potest, qui in arti & naturæ operibus Deum assidue contemplatur.*

Quintum & ultimum ovatum flu-*ovatum 5.* tuantem in medio universi molem repræsentat, cœlestibus Zodiaci signis interdistinctam, cuius latera hieroglyphica effata illustrant. Primum effatum Persicum dicit: *Quicunque radicem Persica superioris & inferioris ordinis penetraverit, illum nihil mysteriorum in mundo latebit.* Secundum effatum est ex Mar Isack Syro transsumptum: *Disce sapientiam syriacæ fili mi, illa enim sceptris Regum præstat, hominesque omnibus bonis, quæ desiderare possunt implet.* Tertium est ex Muchi Æthiope Philosopho desumptum: *Gehon fluvius est in cælo, qui respondet Gehon, id est, Nilo. Est Nilus in terra, cujus Mysterium si cœperis, omne desiderium animæ tuæ implebitur.*

Totum reliquum spatium hieroglyphicis notis, tractibus Arabicis, florum & corymborum variarumque figurum textura & serie & decore circum ovata cætera spatia ambiant eo ordine ut omnium oculos & animos facile in sui variegati coloris contemplationem rapiant, & quæ mysteriosa majestosa que quadam allusione suaviter in spectantium animos fese insinuent.

C A P U T III.

Larvarum marmorearum fictiliumque Vasorum Descriptio.

Cap. III. **A**d parietum ornamenta, & ingeniosum luxum descendit; quorum initium & arcuata semicircularis pars centum septuaginta marmoreis vultibus seu larvis antiquitate venerabilibus repleta est, atque fictilibus vasis, suis cornicibus Torno levigatis interseptis, quæ etiam hinc inde inter parietum vacuos loculos dis-

posita pendent. Porro æstimatio larvarum, & pretium ex eo est quod ad vivum totidem variorum gestuum, humanarumque passionum affectus repræsentant. Unde quædam erecto vultu mediocris magnitudinis partiumque æqualiter commensurarum sui ingenii excellentiam, sinceritatem, liberalitatem, ac magnitudinem ostendunt.

Cap. III. dunt. Aliæ vero contra magnitudinis excessu aut à justo deficientes , in partibus fere æquæ mensuræ , sed partibus inæquales suam stoliditatem , & indocilitatem, somnolentiam & insensatam animi indolem , nulla virtutum dote præditorum effigiem imitantur. Videbis alias rusticana negligentia, aut simili tractu rugis crispatas frontes, nonnullas affabiles & placito obtutu. Sunt aliæ fœminino luxu blandæ, aliæ severæ contuitu formidabiles , aliæ vero timidae, vix vitæ spiritum habere, seu repræsentare videntur. Ridentes aliæ, aliæ atra tristitia lacrymabundæ, indignabun-

dam & arrogantem animi elationem *Pars I.* notant. Aliæ quorum singulos affectus qui tentaret describere, plus æquo tempore tereret atque prolixitate odiosum & nauseabundum lectori se redderet; sufficiat itaque scire vix animi esse affectum quem non prope æmuletur quælibet dictarum larvarum & exhibeat.

Vasa fictilia 39. raræ magnitudinis & formæ sunt, unde prægrandia fere tertium palmum in diametro explet, aliæ infra palmum non diminuuntur, variis tum Arabicis tractibus tum sacris, tum profanis historiis tum poëticis figmentis illustrata.

C A P U T IV.

De variis Picturis & Effigiebus.

Cap. IV. **A**D prodigiosum *Apellis* penicillum, & per picturata rerum simulacra, divisorum hominumque jam mihi liceat evagari, quorum tanta hic est ubertas & copia ut toti parietes, & quæ in altum, quæ in longum excurrunt, iis ceu peristromatis & tapetibus conspicui appareant. Unde præter in *Capite primo* æstimatissimam Salvatoris à *Guidreno* depictam effigiem, aliæ plures ejus Salvatoris, tum inter Sanctissimæ Matris brachia recubantis, tum aliorum sanctorum confortio JESU puerulo alludentium, congaudentes videntur: pleraque melioris notæ Pictorum prototypa usque ad numerum 123 numerabilia. Inter quæ præter simulacra, sanctorum tabulae Geographicæ prægrandes quatuor, Matheleos ab Authore publico studio proposita theoremeta, inter quæ sphæra cœlestis suis meridianis, tropicis, & Azzimutalibus tum circulis, tum lineis effigiata; alia insuper accuratissima tabella maculas & faculas Lunæ repræsentantis Authoris diligenti adumbrata observatione. Nobiles perspectivæ, & simulati rerum abscessus,

montuosa præcipitia. Vallium anfractus, nemorum implicati labyrinthi, spumantis maris æstus, & naufragiis repletæ voragini. Aquivoma præcipitia, & gurgitantes lapsus. Amœnum marium & collium camporumque prospectus. Architectonicæ prospektivæ, & frontispicia. Prælia & strages, classes & naumachia, duella, triumphi, palatia, solitudines, ruinæ, monumenta veterum, venationes, aucupia, plura sacræ Scripturæ mysteria, poëtica commenta historiarum, effigies diversorum, variæque Ideæ rerum quæ docto & prudenti penicillo ad vivum repræsentant omnia.

Effigies summorum Pontificum *Vrbani VIII. Innocentii X. Alexandri VII. ac Clementis IX.* qui omnes ob doctrinæ raritatem & excellentiam Kircherum singulari benevolentia & affectu affecerunt.

Monarcharum ac Regum procedrumque effigies, quas ipsimet pro singulari erga eundem affectus testimonio dono transfiniserunt. Sunt autem Rom. Imperatorum *Ferdinandi II. Ferdinandi III. Leopoldi primi, ac Serenissimi*

*Effigies
Pontificum.*

Monarcharum.

Cap. IV. mi Archiducis *Austriæ Leopoldi*, quas omnes magnifici Proceres, & Mecœnates bonarum artium, maximè verò Authori *Musæi* tanquam nostro sæculo de Philosophia & Matheſi bene merito, transmiserunt.

Accessit & hoc Anno Excellentissimi Herois *Montecuculi Cæfarei* exercitus Generalissimi donum; videlicet Scutum & Framea *Turcis* erepta, pretiosis utrumque lapidibus, nec non Au- ro & Argento obsitum, quo *Musæum Kircherianum* exornatum voluit, ad perenne obtentæ contra eos victoriæ monumentum.

Regum. Regum, *Philippi IV. Hispaniarum*; *Ludovici XIV. Galliarum*; *Christinæ Alexandræ*; Regis *Barantolæ*; *Navaztma-chel*; Regis *Nepal*; Regum *Tartariæ*. Excellentissimi Principis *Guldenleeuw* filii Regis *Daniæ*, & Proregis *Norvegiæ*; Margaritæ *Austriacæ* *Caroli V.* sororis. Principum, *Ferdinandi de Medices Magni Ducis Etruriæ*; *Augusti Principis Lune-*

burgensis & *Braunsvicensis Musæi Kir-* Pars I. *cheriani* Benefactoris; *Ferdinandi Alberti* Ducis *Augusti* filii; Trium Principum *Holsatiæ de Culenbach*; *Friderici* Ducis *Holsatiæ*; *Ioannis Friderici S. R. I. Comitis de Valenstein*, hodiè Archiepiscopi *Pragensis* & Primatis *Boëmiæ*, Ordinis Crucigerorum per regnum *Bohemiam* magni Magistri, & olim *Alexandri VII.* P. O. M. Camerarii de honore, ut vocant, propter eximia naturæ & gratiæ talenta Pontificibus & Cæsaribus gratissimi, *Musæi Kircheriani* studiorumque eximii benefactoris; D. D. duorum Principum *Durlacensium* & Marchionum *Badensium*; deinde R. P. *Christophori Clavii Mathematici* incomparabilis; *Adami Schal* itidem Mathematici insignis & propagatoris fidei in Regno *Sinenium*, *Mandarini*; P. *Iosephi Anchietæ*, *Thaumaturgi*, introductoris Societatis JESU in *Brasiliam*; *Edmundi* celebris *Galliarum* concionatoris; *Leonardi Lessii* insignis Theologi.

CAPUT V.

Idolorum vetusta Heroum simulacula ære, marmori faxisque incisa.

Cap. V. **I**nanimæ saxa, quæ ut plurimum è cœcis terræ recessibus curiosum nostrum sæculum in Solem eduxit: aut altùm sepulta noviter eruit, magno numero in *Kircheriano Musæo* splendide asservantur. Sunt autem aliæ ex metallo, ex porphyritide, ex lydio lapide, alabastro, marmore, aliisque materiis sculptoriæ artis subjectis excisa, & ne confusè omnia permisceantur, primò Idolorum simulacula recensebo, tum personarum illustrium, demum confusam rei antiquariæ congeriem.

Reperies hic ex marmore & alabastro elaborata busta Salvatoris D. N. & B. V. Matris. Quorum tria non solum sculpturâ præstant, sed & duo, ex parte cava & convexa Orientali alabastro,

quæ luci exposita ceu crystallum diaφairōs transparent.

Ad profana progredior & primò Pagodes famosissimum *Sinenium* Idolum, vulgò *Confutius* dictus, consideratione dignum occurrit. Hic Deaster *Sinenium* Philosophorum princeps est, & maximè à litteratis ei fana conduntur, quæ singulis pleniluniis, & noviluniis frequentissimè adeunt Bonzi, solitis adorationibus, ceremoniis, & suffitibus idolum venerantur. Numen plenum est litteris, & ignotis quibusdam characteribus usque ad umbilicum signatum. Vide *Oedip. Agypt.* Secundum Idolum est Japonensium (*Amida*) cui Numini tantum Latriæ tribuunt, ut existiment vel invocato solo, repetitoque ejus nomine se beatos fore, sufficereque ad salutem,

Idola.

Amida
Japonia.

Isidis. Cap. V. lutem, si sequentia verba sæpius iterantur, videlicet *Nami*, *Amida*, *Buth*, hoc est, *Fælix Amida salva nos*. Hoc Numen quandoque in florido roseto collocant, & multis circa caput radiis adornant, corona precatoria (quod & deastris *Iaponicis* commune est) instruētum. Tertium simulacrum *Isidis* multimammæ hieroglyphicis notis refertum, cuius monumentum hac inscriptione insignitum est, atque ex *Diodoro transsumptum* adnectere lumbet. *Ego sum Isis Ægypti Regina, à Mercurio erudita, quæ sum uxor Isidis. Ego sum mater Hori regis, quæ ego legibus statui nullus solvere poterit. Ego sum prima frugum inventrix. Ego sum in astro canis resplendens. Mihi Bubastis urbs condita est, gaude, gaude Ægypte, quæ me nutriti. Quartum Idolum est Dea*

Minervæ. *Minerva. Quintum Jupiter Ammonius.* Subsequuntur varia, tum antiquæ, tum nostris posteris temporibus apud diversas gentes cultu & latriæ usurpata *Numina*, suntque portatilia *Chinensium* duo adeo à divinitate aliena, ut potius ludicum, & in modico ligno excisum & sculptum, à natura degeneris homunculi effigiem repræsentent, quam quid divinum. *Dianæ* heroica ex marmore statua, quæ & *Lucina* dicitur à quibusdam, eò quod *Romæ* in Exquiliis Lucum coluerit, de hac Virg. 4. *Elogia, Casta fave Lucina*; item simulacra *Neptuni* & *Palladis*, *Cupidinis*, *Adonis*, *Sileni Bacchi* Socii festivè gestientis; *Satyrica numina plura*.

Heroum. Inter Heroes seu personas illustres,

quorum statuæ *Musæum* condecorant, *Pars I.* sunt primo, præclara figulina statua *Moysis*. Secundo *Antonii Caracallæ Imperatoris* sic nuncupati, quod novi ^{Imperatorum} vestimenti genere ad talos usque deflui se vestiverit. Tertio *Diogenes Cynophorus* Philosophus. Quarto *Marcus Tullius Cicero*, Romanus Orator. Quinto *Zeno* Philosophus Stoicus. Sexto *Socrates Atheniensis* Philosophus. Septimo *Homerus Poëta*, qui vixit centum annis ante *Romam* conditam. Octavo *Seneca* Philosophus, Præceptor *Neronis*, qui, quod *Pisonis* rebus favere putaretur, incisis venis in balneo interiit. Nono *Sibylla Tiburtina*, una ex decem de quibus *Varro*. Decimo *Agrippina filia M. Agrippæ uxor Germanici*. Undecimo *Messalina à Claudio* Imperatore supplicio affecta, uti tradit *Tranquillus in Claud.* Duodecimo *Henrici IV. Galliarum Regis*, naturalis effigies. *Herculis* statua. Duo marmorei pueri, quorum unus locustam insectatur, alter à cancro morsus in digito pedis lachrymabili vultu opem implorat: opus *Equitis Bernini* hodie Architectorum celeberrimi datum ab *Alphonso Donnino* benefactore *Musei Kircheriani*. Hinc inde conspiciuntur fragmentorum antiquissima *Græcorum*, *Hebreorum*, *Ægyptiorum*, aliarumque gentium Symbola una cum inscriptionibus, inter quæ marmoreum fragmentum ex famosissima Niloscopii *Ægyptiaci* columnæ, quâ ad dimetiendas *Nili* inundationes & incrementa utebantur, spectatur.

C A P U T . VI.

Varia peregrinarum Linguarum ac Regnorum Monumenta.

Cap. VI. Inter cætera parietum ornamenta varia conspiciuntur *Sinenium* aliasque nationum ignotarum scripta, tabellæ, characteres, & delineationes, omnes quidem ab Authore an-

no superiore in *China Illustrata* publici juris factæ. Unde curiosus Lector plurima alia rei litterariæ detecta noviter circa Religionem, mores, naturales & stupendas mechanicas fabricas novi

Egyptum et Iudaeam
Cleopatrae istius monumenti Sinico Syriae
quod in Regno Sinarum prope urbem Sianfu
magno Christianae Religionis fractu et emendamento
anno 1025 detectum fuit.

大秦景
行流國中

Hanc tabulam propria manu
ex autographo discinxit
Mattheus Sina Oriundus ex
Sigianfu Roma A. 1664.

僧僧僧僧僧僧僧僧僧僧
寺元誠利明玄仁瞿昭文貞信
祐一德見泰真惠原

僧惠通

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְעַמּוֹד
בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל
וְעַמּוֹד
בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל
וְעַמּוֹד
בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל
וְעַמּוֹד
בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל

僧福壽

僧福壽
僧宇
僧老可
僧圓順
僧旨齋
僧疑尼
僧冲和
僧英德
僧虛德
僧日進
僧靈壽
僧還淳

僧內壁
僧和明正
僧立本
僧法為
僧雷田
僧寶璽

僧內壁
僧老正明和僧
僧立本爲法僧
僧雷田僧寶璽

僧玄覽

僧宗國僧生智僧奉源僧卷濟僧利用僧和元僧奉自僧王德僧和光僧重矩僧大和僧崇德

僧
慶
僧
長
僧
德
其

大秦寺僧淨達書

無休王書送泉館初副化簡王間法物

助檢院試大典
御賜鼓樂器

COLLEGII R O M . S. J.

9

Cap. VI. novi illius orbis addiscere potest. Ego
hic solum de earum origine ago. Et
primo loco occurrit titulus inscriptio-
Inscriptio
Montis
Sinai. *Montis Sinai* his characteribus effi-
giatus in rupe *montis Horeb*, quæ est
pars *Montis Sinai*. Attulit hanc inscrip-
tionem linguarum Orientalium noti-
tiæ excellentissimus R.P. Thomas Obeci-
nus è divi *Francisci* familia, quam de-
serta *Sinai* curiositas lustrando in una
rupium *montis Sinai* sesqui-palmaribus
notis incisam reperit, & bona fide ex-
scriptam *Romanu[m] Oedipo* (eam forte in
ænigmatib[us] tentaturo) obtulit, sed non
difficile fuit ei omnium fere Ori-
entalium linguarum gnaro, Sacrae *Sphin-
gis*, ut quidam rebantur arcana Cab-
allicis Symbolis involuta mysteria eno-
dare, quod non aliis, quam ipsiusmet
modestissimi Prodromi verbis propono
prout scribit in Prodromo suo Copto.

Divino itaque implorato auxilio, mox
trium linguarum, Hebraicæ, Samaritanæ
*& Syriacæ, ad quos dicti characteres acce-
dere videbantur, adhibitis mihi quoque con-
suetis artis combinatoriæ regulis, sedulam*
accepi comparisonem, & ecce scripturæ,
*cæteroquin intricatissimæ omniumque opi-
nione inexplicabilis sensus, uti opinione ci-
tius, ita quoque labore non adeo magno &*
*singulari (Deo Patri Luminum sit ho-
nor) clarus omnibus solitus nodis tandem*
emersit. (Deus Virginem Concipere faciet.)
אֱלֹהִים בְּתַת עַלְמָתָה יְבִטֵּן.
Titulus illis nationibus postea in Oriente
*tantam meruit venerationem, ut, quemad-
modum scribunt, eo plures portarum vesti-
bulis inscribendum censuerint. Lectio verò*
Tituli est hæc: Adonai Almatha Jebtèn.
De origine hujus scripturæ agens Author
*multis ante Christi adventum saeculis ex-
aratum fuisse probat, eodemque plane loco ru-
pi incisum, in quo olim Moysi Deus in ar-
denti rubo locutus est, & nomen suum mi-
rabile manifestavit, quod Sacer textus ad*
montis Horeb crepidinem factum narrat.
*Dum inquit, Veniens (subintellige Moy-
ses) ad montem Dei *Horeb*, apparuitque*
ei dominus in flamma ignis de medio

rubi, & videbat quod rubus arderet, & *Pars I.*
non combureretur. *Exod. cap. 2.* quem
textum illi loco, in quo incisi sunt præfati
characteres, optimè congruere, ait oculatus
testis prænominatus R. P. Thomas. Sunt
qui putent hanc ipsam Scripturam à Moyse
Spiritu Prophetico inibi excisam, quid enim
indemnis à flamma rubus innuit aliud, quam
Virgineas materni candoris nives, quæ parti-
tura erat Deum & virginitatis non passura
jacturam & detrimentum. *Hanc epigra-
phen pariter ex rupe descriptam ad P. Kir-
cherum exponendam transmisit olim Clari-
fiss. Petrus à Valle dum montem Sinai
lustraret.*

Secundo occurrit tabula grandis de-
cem palmos longa, quinque vero lata, &
figura parallelogrammum rectangu-
lum referens, & Sinicis characteribus
tota conscripta & prototypon est cuius-
dam saxi marmorei ejusdem magnitu-
dinis, sed crassitie palmaris. Tabula hæc
marmorea in Villa Sanxuen anno 1625.
in regno Sinarum effossa à PP. Soc. Jesu
fideliter descripta, *Romanque transmis-
sa.* Kircheriana editione celebris fa-
cta, testimonium perhibet de antiqui-
tate Legis Christianæ in *Sinenium Re-
gno* continet hic lapis præcipua myste-
ria fidei, atque salutifero signo Sanctæ
Crucis insignitus hunc titulum gestat,
Lapis in laudem & memoriam æternæ legis,
lucis & veritatis portatæ de Judæa & in
China promulgatæ. Evidens itaque testi-
monium est anno Domini 636. in *Sinas*
pervenisse fidem Christi per Chaldai-
cos Sacerdotes. Erectus autem est lapis
anno 782, hoc est 146 annis post legis
ibidem prædicationem, ubi Ecclesiæ
fundatæ sunt, Episcopi constituti; toto
quo tempore octo Reges in *Sinis* vixe-
runt. Itaq; jam 1036 anni aguntur, quo
in illa regna nostra fides nostra introducta fuit.

Tertio loco conspicuæ sunt duæ ta-
bulæ deargentatæ, & characteribus
Sinicis D.D. Ignatio & Francisco Xaverio
sacræ à R.P. Michaële Boymio è *Sinis* in
Urbem Legato allatæ, ac veluti sacra-

B

ana-

*Inscriptio
Monumen-
ti Sinici.
Vide Chi-
nam Illu-
stratam.*

Cap. VI. anathemata inter *Musæi* Sacra monumenta asservantur.

Inscriptio-nes Sinicae de astro-rum Sinicorum. Quarto loco ad peregrinarum antiquarumque rerum apparatum spectant duodecim parallelogrammæ rectangulæ tabulæ, quibus uti & aliis magno numero, ex ultimo orbe advenæ R. R. P.P. S.J. rerum peregrinarum supelle-*Etile Musæum* locupletarunt, sunt atro colore tinctæ chartæ albicantibus literis, characteribus & lineis conscriptæ, & effigiatæ aliquæ, aliæ etiam diversis coloribus depictæ. Numina, mores, leges, cartas geographicas, quæ universum repræsentant, juxta intellectum & capacitatem peregrinarum gentium. Hinc aliæ sunt symbola Numinis *Amida*, aliæ genealogiam semideorum *Chinenium*, utpote *Bacchi*, *Martis*, aliorumque fictitiorum Numinum monstra exhibent. Sunt duæ tabulæ, decem incarnationes *Brumæ* pseudo-numinis Brachmanum, *ஆந்தேயாமுடை* ex magni *Mogoris* regno ad Authorem transmissa.

Alcorani volumen. Quintum locum sibi vendicat *Al-*

coranus Arabico charactere conscriptus *Pars I.* in charta pergamena, aureis literis & diversis limbis interstincta fascia longa palmos viginti, larga semipalmum, donum à *Philippo Carolo Tunetano* Regis filio ob Scientiæ venerationem R. P. *Athanasio* transmissum, estque idem *Alcoranus*, quo utebatur *Seliman Turcarum* Imperator.

Visuntur demum volumen *Orationum Illyricarum* libri, & *Dictionaria Chinensia*; prægrandis *Tabula Idiomatum* quæ 72. diversis characteribus nomen ineffabile *Dei* exprimunt. Adeò etiam magna copia vasorum lacrymatorum, quæ in diversis cavernis & tumulis hinc inde eruta, & delineata asservantur, quorum omnium complementum, decor & majestas est Bibliothecion solius Authoris calamo & doctrina toti mundo notum, quo & præclara ejus opera spectare licet, quēis etiam quidquid in *Musæo* dignum consideratione spectatur, describitur, omnium artium scientiarumque arcanissimus promocondus.

C A P U T VII.


De Obeliscis Ægyptiorum.

C. VII. **C**ontinent Obelisci prischorum *Ægyptiorum* sapientiam hisce veluti durissimis saxis æternitati consecratam, attamen temporis tractu adeo neglectam etiam à bis mille annis in profundo ignorantiae abditam, ut nemō ad eorum arcana hucusque penetrarit, mansissentque utique in illo immenso oblivionis Chao, si eam de profundo ignorantiae lacu, non cum minori Orbis voto, quam nomini s̄ sui immortali famâ *Kircherus* non eruisset, literarumque arcanarum opus tot sacerulis abditum tentasset, ac tandem fœliciter perfecisset; debet tibi vir eruditissime non immerito, parcat mihi modestia tua, Resp. literaria, quæ in *Her-*

cule, Atlante, Trismegisto, Protheo, aliisque aut fabulosa Poëtarum Schola, aut saceruli nostri memoria deprædicat. Dum deperditam linguam *Ægyptiacam* restituisti, nunquam intellecta hieroglyphica explicuisti, superstitionisque *Ægyptiorum* scientiam veritate superasti. Ab Etyinologia nominis, ut ordiar, hec à græco ὁφελός, quod Veru significat, scilicet à forma veru nomen duxit. *Arabibus* *Messalet Pharaum*, id est, *Pharaonis acus* dicta, à *Pharaone*, sic enim Reges prisci *Ægypti* vocabantur, nam de inventore primo ejus controvèrtitur, cùm maxima *Arabum* schola jam ante Diluvium *Memphi* Pyramides extuctas perperam tradat. Harum Pyrami-

OBELISCVS RAMESSAEVS SIVE LATERANENSIS
ciusdemq; noua et exacta Interpretatio.

eiudemque nova et exacta Interpretatio

Continet abies his a basi usq; ad percurrentem palmas 130 usq; usq; hinc pyramidion palmas 130 palmas continent 132 minora orientale et occidentale 12; latera vero minora superiores 14 qui addit; faciunt palmas 144 totius abies; altitudinem. Tertia minora brevata et minora superiores 144 usq; usq; hinc subtiliter 144 libras peccat.

C. VII. ramidum in *Ægypto* multa & magna est copia, duæ autem præ cæteris prægrandes ad ripam *Nili* spectantur, quas ante Diluvium *Schur* filium *Schaluk* filii *Schariack* erexisse *Arabes* fingunt. *Hermetem* propter sapientiam *Trismegistum* cognomento tandem omnium authorem fuisse, *Author in Oedipo l. i. de Obeliscorum Origine* demonstrat. Horum itaque Obeliscorum quidam temporum decursu ex *Ægypto Romam* maximis impensis ab Augustis Cæsaribus translati fuerunt, ut ex *Plinio* probat *Kircherus*, qui tamen majori ex parte ævo confetti, & truncati, aut etiam integri ædificiorum ruinis sepulti profunda sub terra gemunt. Hodie *Romæ* tredecim superstites sunt: scilicet *Flaminius*, *Lateranensis*, *Vaticanus*, *Sanctæ MARIE majoris*, *Ramessæus*, *Mahutæus*, *Mediceus*, & demum *Minervæ Alexandri VII. auspiciis* erutus in foro Minervæ elephanti Ὀξελισκοφόρῳ hodie incubat. In *Musæo Kircheriano* quinque horum secundum omnes sui partes proportionata mole diminuti, & penicillo adumbrati assertantur. Sextus *Clementis IX. P. O. M.* virtutum immortalibus meritis erectus fuit. Nec immerito, nam *Kircherus* uti Restaurator, & interpres *Ægyptiorum* hieroglyphicorum in *Musæo* sibi præsentes esse voluit, ut post immenses labores in eis enodandis exantlatos prototyporum illi vices supplerent, demum merito etiam tam vasti & profundi ingenii æternæque famæ argumentum in eodem *Musæo* veluti Cedro perennius fixi manerent. Debebat quippe tam sublimium rerum studiis indefessus *Hercules* hæc gloriæ suæ trophæa statuere, quibus suum in reip. litterariæ bonum impensi laboris perenne testimonium relinqueret.

Obeliscus Flaminius. Horum Obeliscorum Princeps *Flaminius* à proxima porta sic nuncupatus, vulgò *Porta del popolo* dicta, pandit se ad hujus ingressum amplissima area, in cuius medio in altum superbè exurgit,

& Romanæ majestatis limina veluti *Pars I.* magnificè condecorat. Hujus Obeliscum quem primo in *Ægypto* excisum, ac *Heliopoli* erectum à *Senneferte Ægypti* Rege, avulsum inde *Cæsar Augustus* *Romam* translatum in Circo maximo erigi voluit, quem deinde ob temporis vitia ruinis sepultum *Sixtus V. P. O. M.* denuo in lucem erectum & in loco ubi hodie visitur spectandum rursus erexit anno M. D. LXXXIX.

Obeliscus Lateranensis à proxima *Lateranensi* Basilica S. Joannis o-^{Obeliscus}_{nensis.} mnium in urbe & orbe Ecclesiarum Matre nomen accepit, cuius Obelisci author fuit *Ramesses Sothis* filius, Rex *Ægypti*, qui postquam complures magnificentia summâ extrui fecisset, neque tamen ullus genio suo respondisset; hunc demum & mole & mysteriis reliquis omnibus augustiorem erigi fecit, in cuius fabrica 20 millia hominum teste *Plinio* feruntur desudasse. Et quoniam res erat periculosa, ne in sublime elatus degravante tam enormi pondere prolaberetur, summo in apice proprium filium alligari jussit, ut vel sic conservandi Regii pueri causa attentiores redderet Architectos. Erectus porro fuit *Thebis* in templo Solis, cui consecratus perstet, usque ad annum à *Christo* nato 334. tempore *Constantii Imperatoris*, *Constantini Magni* filii, qui gloriæ immortalis cupidus, cum urbem *Byzantium* à suo postmodum nomine *Constantinopolim* dictam Romanæ urbi supparem construi jussisset, ne quid illi Romanæ deesset majestatis, in tota *Ægypto* Obeliscos diligenter conquiri jussit, & votis respondit eventus. Repertus tandem *Thebis* Obeliscus, quem solum *Cambysis* ira, cum impune cæteros per urbem absumerent incendia, quasi molis hujus reverentia attoniti indemnem voluit. Hunc itaque avulsum loco, *Alexandriam* devehi mandavit: verùm augustas cogitationes fata succiderunt, nam

C. VII. mortuo Constantino, diu Alexandriae inglorius jacuit, quem postea Constantius paternæ gloriæ hæres inde Romam deferri, & in circo maximo statui jussit, & stetit inconcussus, donec grassante Romæ maximè furore Gothicō collapsus est, ubi jacuit usque ad Sixti V. bene ominata tempora, qui acceptis indicis funditus subrūtum reperit, reperitum extrahi, & in campo Lateranensi, ubi hodie visitur, erigi jussit.

Obeliscus Pamphilius. Obeliscus Pamphilius, quem Heliopolis Sothis Manethonis filius, Rameses erexerat; eum Romam traductum anno à Christo nato 249. ad prætoriana castra in Hippodromo Ant. Caracalla Imperator erexit. Is demum anno 1649. munificentia Innocentii X. summi Pontif. in foro Agonali supra excelsa rupe ab arte ad naturæ invidiam dispositione Equitis Bernini Architecti ad quatuor mundi plagas copiosis rivis seu fontibus scatentes erectus est.

Obeliscus Mediceus. Obeliscus Mediceus eo quod in Pinianis hortis Mediceorum Principum unus ex quadraginta quatuor. Ägypto Romam translatis in Circo Floræ erectus erat, à Magno Duce Hetruriæ, denuo constitutus fuit in Hortis Salustianis.

Obeliscus Mahuteus. Obeliscus Mahuteus à S. Mahut quod nomen Orientales sancto Bartholomæo dant, ex Templi Isiaci fundamentis erutus erectusque fuit, in dictæ Ecclesiæ S. Bartholomæi Bergomatum foro.

Obeliscus Alexandrinus. Sextus & ultimus Obeliscus Alexandrinus ab authore Alexandro VII. Pont. Maximo Kircheri Benefactori dicatus fuit, cuius latera sequentibus Epigraphis ad quodlibet quatuor laterum abaci ornantur. In quorum uno sic legitur: Alexandro VII. P. M. veteris sapientiæ Magistro, Obeliscum ad veterum Ägyptiorum mentem hieroglyphicis notis inscriptum erexit & dicavit A. K. In altera facie legitur. Alex. VII. P. M. reconditionis erudi-

tionis oraculo Obeliscum hunc Encomiastico Pars I. symbolorum contextu inscriptum erigit & consecrat. A. K. In tertia facie inscriptio sic se habet. Alex. VII. P. M. Osiri redivivo Obeliscum hunc arcanis veterum Ägyptiorum notis inscriptum erigit, dicat A. K. In ultima verò facie. Honori & immortalibus meritis Alex. VII. P. O. M. Obeliscum hunc ad Ägyptiacæ Sapientiæ normam inscriptis, erexit, consecravit A. K.

Obeliscum alium Christinæ Alexandræ Obeliscus Suecorum Reginæ, dum Museum Kircheri viseret, ad ejus in urbem adventum erexit, & consecravit, notisque veterum hieroglyphicis inscriptis, sub hoc Titulo.

Magnæ Christinæ,
Isidi Redivivæ,
Obeliscum hunc
arcans
Veterum Ägyptiorum
notis inscriptum
Erigit, dicat, consecrat
A. K. S. J.

Fulciebant hunc Obeliscum triginta tres panegyrici plausus præcipuis totius orbis linguis conscripti.

E L O G I A

In laudem incomparabilis Heroïnae
Christinæ.

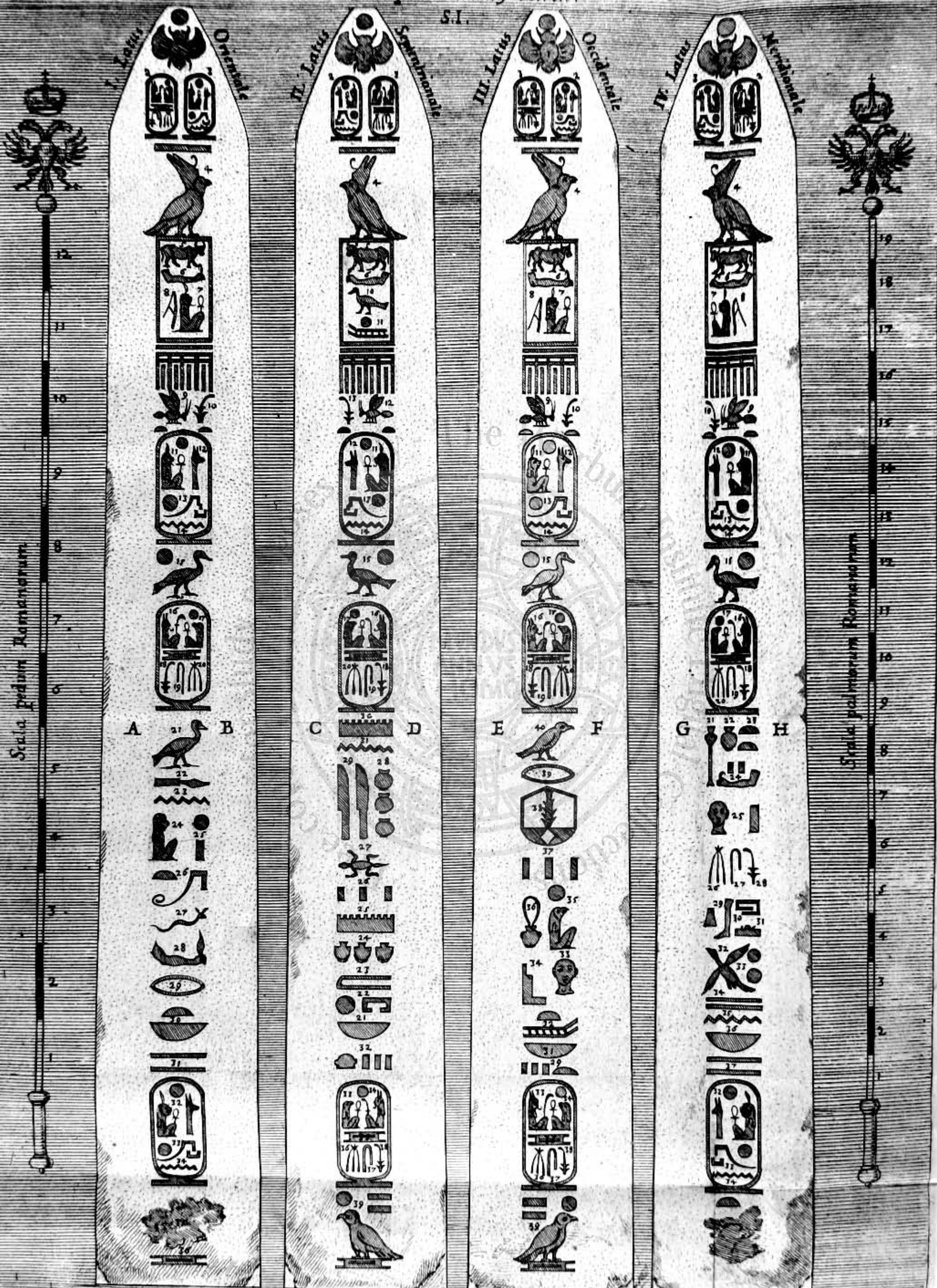
Linguæ fuerunt, scilicet Hebræa, Græca, Chaldaica, Tarchumica, Latina, Osca, Syriaca, Arabica, Coptica, Ägyptiaca, Äthiopica, Samartana, Americana, Persica, Malabarica, Brachmana, Nubiana Africæ, Turcica, Mexicana, Italica, Germanica, Hispanica, Gallica, Anglica, Bohemica, Lusitana, Hybernia, Sarda, Belgica, Dalmatica, Canadensis, Hungarica, Hieroglyphica.

Itaque hæc est Scena Obeliscorum, quam Kircherus litterario Orbi exhibuit in hoc Urbis & Orbis theatro subtri-

OBELISCVS MAHVTÆVS

Interprete Athanas. Kirch.

S.I.

Positus est hic Obeliscus Mahutæus ante Ecclesiam S. Bartholomæi Nat. Bergomati.
e regione Ecclesiæ S. Ignatij Loyolæ Fundatoris Soc. IESV, et haber longitudinem
27 palm. basis latitud. 3 palmos.

OBELISCVS AEGYPTIACVS anno 1660 intra frudera veteris MINERVAE delibri detectus et expositus ab Athano Kirch.

I

ΙΗΩΕΝ ΚΕΚΑΛΟΥ
ΜΕΝΟΝ ο ὄκαντο
ΚΕΚΛΟΦΟΝΟΣ
ΤΟΥ

II

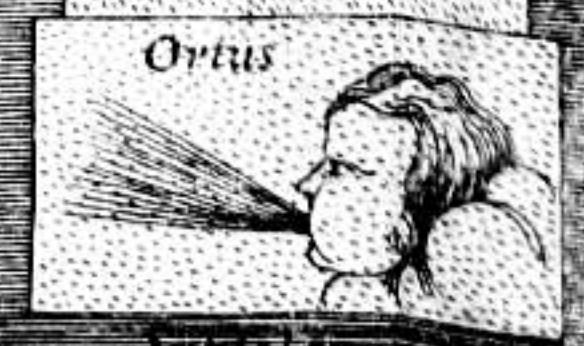
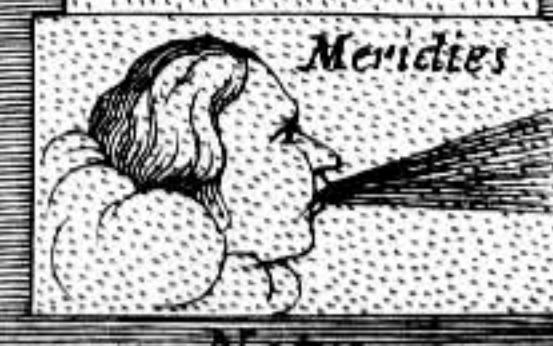
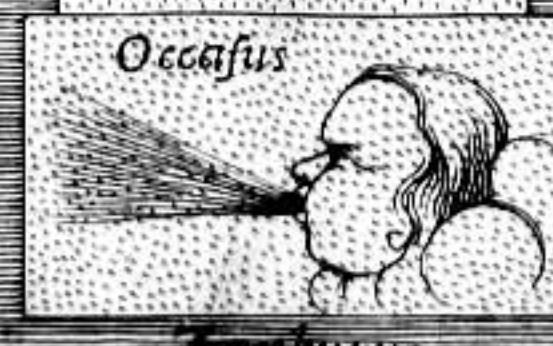
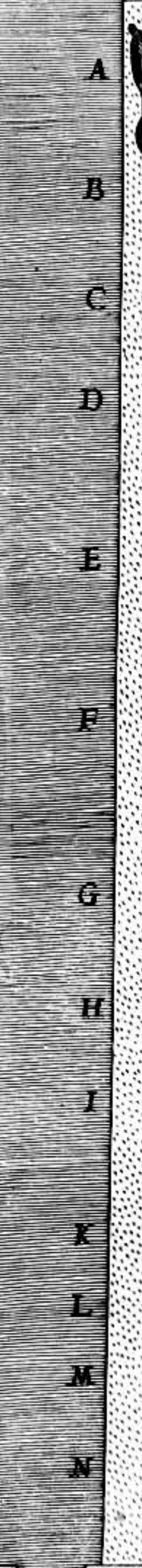
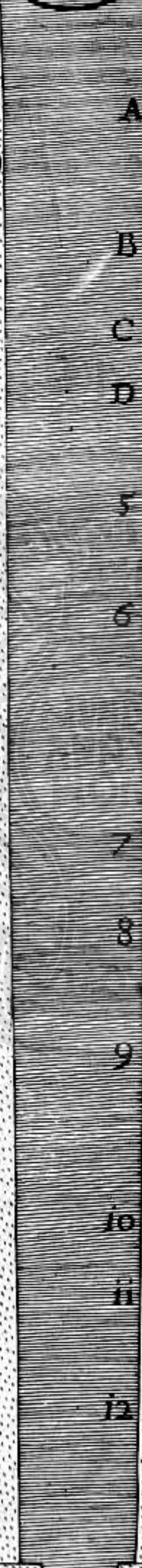
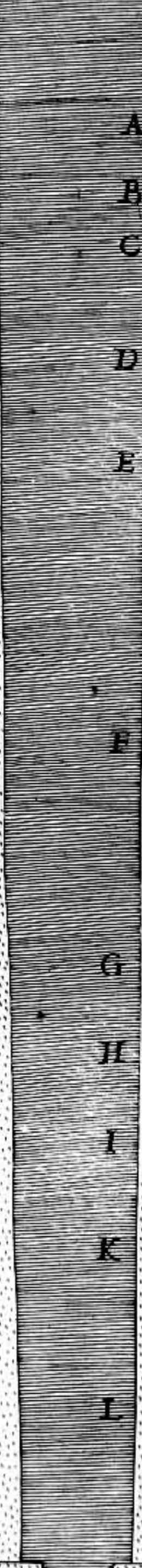
Sedente
ALEXANDRO
VII
PONTIFICE
MAXI
MO

III

ΙΗΩΕΝ ΚΕΚΑΛΟΥ
ο ὄκαντο
ΒΕΤΟΥ
ΛΑΗ - 12

IV

Scala di palmi Romani

C. VII. tribus Pontificibus. Siquidem sedente

*Sub Ur-
bano VIII. ex Gallia evocatus, ubi
bano VIII.
P. M.* varia Sapientissimo viro Nicolao Parei-
scio hieroglyphicæ literaturæ specimi-
na monstrarat, cuius monitu & inter-
cessione Pontifex certior factus, Ro-
mam venire jussus, quod ipsi impositum
erat interpretationis munus stupente
Roma executus fuit.

*Inno-
cent. X.
P. M.* Successit ei in sede Apostolica *Inno-
cent. X. P. M.* qui in foro agonali Obe-
liscum erecturus *Kircher* tanquam u-
nico arcanae litteraturæ conscio, Obe-
lisci Pamphilii postea dicti, *Oedipi* munus
imposuit, quod & integro tomo, qui
Obeliscus Pamphilii dictus fuit, præsttit.

*Alex. VII.
P. M.* Successit *Innocentio X. Alexander VII. P. M.* qui uti antiquitatum Ægyptiacarum studiosissimus fuit, ita quoque hoc unicum intendit, ut & urbem æternam Obelisci erectione cohonestaret. Accidit eodem tempore, ut unus ex minoribus Obeliscus ex fundamentis fabricæ erueretur in horto domestico P.P. Dominicanorum supra Minervam, de quo certior factus Pontifex, statim vocato *Kircher* imposuit, ut summâ curâ delineata latera, figuris hieroglyphicis inscripta delinearentur: accidit itaque

ut ei Tibure rusticanti tria duntaxat *Pars I.* latera designata mitterentur, quarto, quod terram premebat, omisso, quibus rite examinatis is non viso adhuc Obe- lisco quartum sua manu scientiæ suæ confidentia delineatum transmiserit, quod uti omnibus literatis paradoxum videbatur, ita quoque inverso Obelisco, illud latus, quod delineari non poterat, cum *Kircheri* autographo comparan- tes adeo exactum repererunt, ut ne unicum quidem punctum defideratum fuerit. Unde stupefacti omnes ii, qui sibi non nihil scire videbantur illi con- tradicere nequiverunt. Soli *Kircher* veridicam *Ægyptiorum* literaturam per- viam, non variis conjecturis, sed veræ scientiæ hieroglyphicæ fundamento nixam, quam & ipse Pontifex admiratus Obelisco in Foro Minervæ à se e- recto, & à *Kircher* libro, cui titulus, *Obeliscus Alexandrinus*, ad posteritatis memoriam, per authenticam episto- lam eidem operi inseri jussit. In *Obelisco Pamphilio* in foro agonali ab *Inno- centio X.* erecto simile scientiæ suæ spe- cimen edidit. De quo vide *prolegomena Obelisci Pamphilii & III. Tom. Oedipi Syn- tagm. de Obelisco Salustio.*

P A R S S E C U N D A.

C A P U T P R I M U M.

Officina Vitriaria.

Cap. I. **I**TALIA artis vitriariæ singularis cul-
trix, ideo pauculis hujus non tam il-
lustris, quam fragilis supellectilis vi-
triarium ornatum in hoc *Musæo* vi-
endum producam. Est hoc *Museum* vasorum
vitreorum delectu & varietate refertissimum, omnesque anguli multipli-
ci vasorum varietate nitent; Tripudiat
hic ars Vitriaria vasis insolitæ magnitu-
dinis, quæ veram Crystallum expri-
munt, diversis coloribus, iridibus aliisq;
spectaculis exhibendis aptissima. Sunt

vasa Cylindracea adamantino scalpro
quàm affabré elaborata. Ludit hic ars
in arte, seu potius naturam ars excolit.
Cibra ludrica vasa pneumatica hic in-
ter se concordi ludunt discordia. Inter
cætera tamen hæcce sagacioris naturæ
jucunda in arte vitriaria videntur specta-
cula. Ventricosum vas in longitudine
quatuor palmorum gracilescens, à Pa-
tre *Christophoro Clavio* Mathematico fa-
mâ super æthera noto concinnatum; in-
didit is huic canali puram & naturalem
*Aquam
in phiala
hermetice
clausa non
corrumpi
experi-
mentum,*

Cap. I. aquam è Jordane Romam asportatam, & hermeticè clausam, cuius aqua jam à sexaginta annis prorsus immutabilem statum retinet & in hodiernum diem usque, incorruptibilem; siquidem, uti dixi, canalis hermeticè sigillatus est, ne ullus aëri locus daretur. Intendebat itaque *Clavius* probare num aqua ista perpetuo duratura esset atque incorrupta; veritatem eventus docuit, dum eadem in hodiernum usque diem prorsus illibata permanet, ab omni phlegmatis, aut fæcis contaminatione indemnis, ab omni prorsus sedimento immunis. Discas hinc, omnis putrefactionis, & corruptionis inclem tam & injuriam aëris causam esse. Secundò, rursus hic cernis *Tantali* poculum; Scyphus est, supernè in hemicyclum arcatus, totoque ore patulus, intra cujus latentes anfractus purpureus vini Falerni latex, captivus hæret, adeo ut credas scyphum ad summa labra repletum, qui tamen inversus ne guttulam dimitat. Tertiò reperis hic sphæras vitreas marmore solidiores, quarum interna viscera diversi coloris tractibus vaga, aliæ intus acervulo aurearum bullularum Schema gestant; aliæ insuper liquore intus tumulato spectabiles. Quartò Cylinder Cry stallinus, in quo experimeto hydrotechnico in aqua eodem Cylindro contenta varia jocantis naturæ spectacula exhibentur. Est hic cylindricum Vas crystallinum ad unum palmum cum dimidio longum, ad duas uncias in diametro latum ab inferiori basi ad collum excurrentis; ad collum verò tantum restringitur, quantum latitudo pollicis humani, aut indiculis digiti requirit, deinde ex vitro, seu smalto variæ hominum, aut ani-

*Poculum
Tantali.*

*In phiala
experimentum de
pressione aquæ &
motu inde
consequen-
ti imaginis
inditæ.*

malium figuræ, seu globuli fieri curantur intus cavæ, diversosque levitatis gradus obtinentes, quorum pedes tenui foraminulo patuli sunt. Hæ figuræ dicta arte rite confectæ tubo aqua repleto immittuntur; tum orificio tubi pollice, aut digito immisso prematur aqua & derepente totum imaginum agmen tanquam fulmine disjectum, ad fundum, quædam celerius, quædam tardius, pro ponderis singularum proportionali differentia labuntur; unde graviores velocius, leviores tardius, hæ senilem impotentiam, illæ vero juvenilem vivacitatem & promptitudinem imitando, durante æquali pressionis intensione descendent, si vero pressio remittatur, denuo reascendunt, velocitate corporis moli correspondente, adeo ut leviores velocius, graviores verò segniss ascendant: possent & statuæ dictæ quolibet vitri loco ad libitum firmari. Colligat hinc sapiens, quæm facili negotio historicæ expressiones, aut mysteriorum representationes in simili vitrea scena repræsentari possint, cum non exigua spectantium pari voluptate ac admiratione.

Est & hic poculum stanneum hujus proprietatis, ut aquam non nisi ad summum repletum, per canalem pedi vasum insertum, sine ulla vasum inversione, totam exhauriat. Mirum visu, dum nemo canalem per quem vas depleteatur, vider.

Est & phiala aqua vitriolata naturali plena, ex Hungaria ad Authorem transmissa, in qua ferramenta quælibet imposita, intra triduum in æs purum convertuntur de quo vide *Mundum Subterraneum Authoris*, quo tamen essentiale transmutationem ferri in æs negat.

Pars II.

*Hydrau-
licum per
diebetem.*

C A P U T II.

Officina veterum, ac modernarum Lucernarum seu Lampadum.

Antiquo *Ægyptiorum*, ac *Romanorum* tempore in delubris, & Fanis in Adytis, & Cryptis, in subterraneis specubus & tamulis ad multa sæcula Lampades & Lucernas vario hieroglyphicorum apparatu adornatas arsisse Scriptores narrant, cuiusmodi magna arte, majori eruditio ne fabrefactæ, hic ab antiquitatis tenebris ad lucem erutæ, & conservatæ spectantur; de quibus *Author in quarto Tomo Oedipi in Theatro hieroglyphico syntagmate XX.* fusè agit. Porro, materia, forma, & figura Lampades hæ variant. Quoad materiam plurimæ sunt ex metallo, multæ ex aurichalco, pleræque ex terra figulina, seu terra Samia confectæ. Forma variabatur ab antiquis pro ratione Numinum, quæ his ignibus colebantur. Sic qui septem Planetas colebant, Lucernâ septem lychnorum utebantur. Duodecim signorum Zodiaci honori, eorumque Geniis totidem celebrabant consecrabantque lychnuchis instructam.

Demophilus vetustissimus author scribit *Heliopoli in Templo Solis* fuisse Lucernam tot lychnis illuminatam, quot dies annus habet. Item *Athenæus lib. 15. de Tarantinis* refert, eorum curiam 365. lychnis ardentibus Lampadum juxta numerum dierum anni fuisse instructam: Geniis quatuor elementorum Tetragonas, Diis Manibus Trigonas accendebant Lampades; de quibus scribit *Author in Oedipo*, & *Fortunius Licetus Patavinus*, libro de veterum Lucernis.

In *Musæo* sunt duodecim metallinæ Lampades hinc inde dispersæ, quarum aliæ animalium simulacra referunt, aliæ Satyrorum, & Idolorum variorum. Visuntur & nonnullæ ex figulina terra,

inter quas una ex *Archimedis* sepulchro eruta, à *Laurentio Mirabella* Authori donata, pro singulari affectus sui in tantum rei antiquariæ peritum Virum testimonio. Sunt qui Lumen perpetuum hujusmodi Lampadibus asservatum testantur, & extant Historiæ, quæ perpetuas faces probare videntur: unde evenit ut variis inquisitione rei insolitæ animati Herculeo conatu tentant præstare, quod ab antiquis factum credebatur, artemque temporis voracitate absumptam & negligentia desperitam, fuscitare conati sunt, & ne quidquam de ejus possibilitate definitam, hi mihi sane ex eorum numero esse videntur, qui in Geometria arcaniori Tetragonismum circuli, qui motus artificialis perennitatem, qui lapidem Philosophicum Chrysopœum magnum naturæ, uti ajunt, Sacramentum sollicitius & ambitiosius, at inutili & irrito labore *Syphi* saxum volventes laborant; licet in rerum natura aliud principium perpetuationis non appearat, quam innatus quidam appetitus propriæ conservationis, qui licet omnibus rebus insit, quia tamen nullum Physicum ens est, quod contrario careat, hinc Physica actione unum contrarium alterius vires superat, & consequenter immutat, unde hic appetitus nihil est aliud, quam actus formæ naturalis excessivæ vel defectivæ, cuius medium non reperiatur.

Luminaria perpetua reperta memorat *S. Augustinus lib. — de Civit. Dei. c. 6.* ubi in quodam *Veneris* Fario inventam sub dio Lucernam, quam nulla tempestas, nullus imber extinguqueret, afferit. Hic *Romæ* sedente *Paulo III.* in via Appia, ultra mille quingentos annos ardens in *Tulliolæ Ciceronis filiæ* monu-

Cap. II. monumento reperta fuit, quæ & immediate extincta fuit. *Olybius* in agro Patavino *Plutoni* sacravit Lucernas, quæ ultra A. 1500 accensæ afferuntur, teste *Fortunio Liceto* lib. 1. cap. 9. ubi sic scribit: *Annum circiter 1500 nostræ salutis juxta Atestem Municipium Patavinum, dum foderetur à rusticis terra solito altius, reperta est Urna fictilis, & in ea altera Urnula, in qua adhuc erat Lucerna ardens inter duas ampullulas, quarum altera erat aurea, altera verò argentea, purissimo quodam liquore plena, cuius virtute Lucerna illa per tot annos arsisse creditur, & nisi detecta fuisset, perpetuò arsura.*

In Urna majori hi versus legebantur:

Plutoni sacrum munus ne attingite fures.

Ignotum est vobis hoc, quod in arte latet.

Namque elementa gravi clausit digesta labore

Vase sub hoc modico maximus Olybius.

Adsit fœcundo custos sibi copia cornu,

Ne tanti pretium depereat Laticis.

In Urna minori subsequentia legebantur Carmina:

Abite hinc pessimi fures

*Vos quid vultis vestris cum oculis
Emissitiis?*

Abit hinc vestro cum Mercurio

Petasato, Caduceatoque.

Pars II.

Donum hoc maximum Maximus

Olybius

Plutoni sacrum facit.

Modum, quo attingere tentant moderni, insinuare placet, unde etiam impossibilitas eluescit, itaque inquirendum, quo fomite hic æviternus ignis nutriatur. Vel enim hoc contingit ex natura ejus inconsumentibilitatis, vel ex modo, ut plerique volunt, accensionis: nihil horum fieri posse experientia propria ita ostendo. Vitreum globum hermeticè ita obscuravi, ut aëri impervius sit, ubi fomitem, luminisque alimenta varia imposui, demumque Lentis Opticæ ope, Solis radium in unum punctum ad ignis escam coëgi; sed ex aëre vi caloris rarefacto, vasis confractionem loco experientiae habui. Materias varias applicui; naphtham tentavi, ex sulphure & nitro diversimodè à terrestreitate repurgato, igni alimentum æternum parare, incassum probavi. Olea metallica, & aliorum mineralium pinguem materiam inflammavi, non compéri, & postquam Asbestinum ellychnium tanquam inconsumentibile expertus fui, ex eodem Asbesto, seu Amianto, & ex alumine plumoso, & Talco oleitas extracta nonnullum effectum mihi pollicebatur, sed irrito conatu, cum istiusmodi olea ita intra Amiantum concentrata repererim, ut nullo artis & ingenii nisu in oleaceum liquorem separari potuerit. Rem itaque peritioris aleæ Philosophis consignandam censui. Nos nostra prosequamur.

C A P U T III.

De instrumentis Mathematicis.

Cap. III. **V**aga, locuples, & pretiosa Mathematicorum instrumentorum multitudo hic visitur, quorum maxima pars est ex aurichalco, lapide schisto, & ligno confecta. Illa ad Cœlestium corporum, & ad Sphærarum observationes, & geometricas dimensiones, geographicas divisiones,

horarum designationes inseruiunt; sunt autem duo globi prægrandes ob molis quantitatatem è Musæo ablati, & ad Collegii Romani Bibliothecæ usum ab Authore donati; alii duo globi minores, unus Cœlestis, alter Terrestris; uterque suis Meridianis diligenter elaborati. Sphæra Armillaris ex auri-

chalco

Cap. III. chalco prægrandis, quæ ultra decem principales circulos Sphæræ 24 Meridianis circulis altitudinum & verticium, quos Almucantarath & Azimuth vocant, seu Æquatori parallelis circulis ingeniosè & solerter instructa, atque rotarum perplexitate, ita concinnata, ut diurna progressionem, seu circumvolutione quotidie unum Meridiani primarii gradum, in quo & omnia festa mobilia, signorumque Zodiaci progressus, seu Calendarium totius anni tempore indicatur; Solis item ac Lunæ progressus artificiosissimè exhibit, adeo ut ambo circulari motu sine impedimento, quotidiana circumvolutione non solum 24 Meridianos perlustrent, verum etiam cursum suum annum per Zonam Zodiaci, alter verò 29 dierum spatum ad genuinum Lunæ cœlestis Sphæræ prototypon mechanica industria, mota & redeant & abscedant.

Astrolabia, seu planisphæria ex aurichalco plura, quinque tamen præ cæteris nobiliora omnibus suis partibus ad diversas altitudines poli aptata, stellarum fixarum retibus, linea fiduciæ, axi atque armillâ suspensoriâ instructissima, quorum maximum, quod & Latinis characteribus, & notis exsculptum est, trium palmorum diametrum adæquat. Duo, quorum unus *Arabum* notis & antiquitate visendum; alterum iisdem characteribus insignitum, palmo cum dimidio in diametro constat. Cætera minoris sunt circumferentiæ. Instrumenta partium, seu circuli proportionales diversi, quorum quilibet diversis partium lineis subdivisus est. Quadrantes duo, unus ex lapide Schisto (*Lavagna* vocant) in prima minuta accuratissimè diversus, cuius radius est trium palmorum: alter quadrans ligneus ex Cypresso, qui divisione radiosa, secunda minuta distinguit; est hujus radius itidem trium palmorum. Latus alterum geometricis operationibus per sinus, & tangentes in prima scrum.

Varietas Instrumen-
torum Ma-
thematico-
rum.

pula exactâ divisione rarum est, ne au- *Pars II.*
tem quid vacuum sit, ex una parte horoscopus quadrans universalis, ex altera ad Romani poli altitudinis quadranten horoscopum gestat. Supereft & astrolabium ligneum ad poli Romani altitudinem constructum, & divisum à doctissimo Patre *Grimbergero* Societatis JESU, non mediocris notæ mathematico, quod tamen ob temporis tractum, tineis ferè consumptum est. A-nalemata Catholica, seu universalia, Tabula horoscopa lapidea, horoscopia universalia, & particularia, planisphæria, quæ particularibus altitudinibus inserviunt, horoscopia concava, convexa diversarum inclinationum & declinationum radio tum reflexo, tum directo horas universales, concursumque horarum astronomicarum, cum Italicis, Babylonicis, & antiquis indicantia, quæ & Ortum insuper, & Occasum per totum orbem currentem horam docent. Supersunt & alia, quæ quia partim ad Classem Magneticarum Machinarum, partim ad tractatum de horologiis referuntur, ibi locum congruentius sibi vendicare videntur.

Ultra recensita instrumenta ad geometras operationes hîc est illud *Instru-*
menta Geome-
trica.
Pantometrum, cuius operationes, usum & excellentiam Pater *Casper Scotus* typis datum in Compendium redegit. Cæteroqui si alia instrumenta exoptas, hîc Quadrata Geometrica, Quadrantes, Echometra, Holometra; Radius astronomicus, Pyxides graduatæ cum Dioptris; Rota Catoptrica; Craticula *Dureri*, aliisque plura instrumenta reperis, quibus distantiae inaccessibles sub notam mensuram cadunt aliæque operationes Geometricæ perficiuntur, quorum hîc penè infinitus delectus. Addere hîc liceat Scenographica instrumenta, ut sunt, Parallelogrammum velatum, Craticula demum ipsius *Authoris*, & inventione illustria & utilitate praxique facillima.

C A P U T I V .

De Magnete & Magneticis Machinis & Operationibus.

Magnes subtilium cos ingeniorum, prodigium Naturæ, mirabilem thaumaturgus, reconditæ virtutis inscrutabilis Labyrinthus, *Kircheriani Musæi* medulla, lapis est, qui quoad formalem apparentiam nil neque splendoris neque *Magneti* prærogativæ gaudet, cum tamen tam eximia, & singulari virtutis dote prædictus sit, ut nulli lapidum speciei secundus habendus sit, nec ab ullo, quod ad humanum commercium spectat, tantum utilitatis recipitur, quam à Magnete, hic enim solus navigationes dirigit, & ad desideratos, velificantes in erronei maris incognitis semitis, portus deducit. Fateor equidem præclaras prærogativas, virtutesque in aliis lapidum speciebus describi, sed qui tam apparentes & infallibiles unquam effectus praestiterit non reperio. Unde quemadmodum in rationali natura, nulla passionum affectio *Philomaria*, seu amoris perturbatione vehementior est, sic quoque inter lapides nullus huic propiores, & affiniores habet effectus, quis enim non videt quanto amoris æstu ad ferri præsentiam rapiatur, quam scitè omnes ejus motus, sive sursum, sive deorsum, donec ejus desideratum amplexum tanquam unicum bonum suum amatum assequatur, ad quod obtainendum, immediate ad suum centrum naturale præcipitanter fertur; nec à præsentis ferri concupiscentia desistit, donec de ejus adoptione, & veluti querula hinc inde, anxi agitatus affectu, demum ad sui naturalis poli quietem se recipiat; & sicut absque apparenti Catenæ innodatione amoris illecebra visibiliter rapta, humana pectora stringit, ita lapis hic amore suo

concupiti ferri fibras ita invisibili amplexu penetrat, ut non nisi vi à se invicem avelli & segregari possint. Hujus itaque lapidis admirandam artem *Kircherus* sua sagaci indagatione in *Arte Magnetica*, more suo scitè describit, atque in *Musæo* subsequentibus machinis curiosè tradit.

Occurrit itaque primo loco parvulus *Typhis* seu geniolus ad clavum *cymbæ crystallinæ* sedens, qui in ludicro mari, arcana vi motrici circumvagatur, jucundissimum visu spectaculum exhibet. Gratiostissimus pupus ad clavum in cymba crystallina sedet, vela per mare, altero crystallino non raræ molis catino vitreo facturus, nova navigationis arte in pacato & tranquillo mari, ne minimum quidem tumultuantibus undis motus ab occultis cavernis tacitus erumpit spiritus, imbecillemque nautam seorsum, deorsumve impellit, modo dextrorum, modo sinistrorum abripit, totoque Oceano adusque horizontis fluidi confinia errabundum & vagum jactat; occultis cuniculis, & vorticibus agitari *Typhim* crederes, nisi omnem suspicionem quietissimæ undæ auferrent, nec enim diu fluctuantis, atque aberrantis cymbæ errores durant, nam amoto extrinseco magnete, quo suscitatur in pusillo mari crystallina navis, ad quietem se recipit, & ad mundi polos, ceu fidissimo in portu se obfirmat. Noscis itaque errorum causam esse latitatem sub undis magneticam Syrenem, quæ uti est jocosa, mobilis, & zelotypa, amatoriis sua natura illecebris in cymba alium occultatum magnetem, & unâ secum cymbam cum nauclero notis erroribus, & circulationibus, modò in directum, modò in obliquum

Cap. IV. quum (citra omne naufragii periculum) defert. Fulcrum in quo isthac machina visitur , cylinder est , seu potius parallelogramnum Astronomicum in cylindrum convolutum , in 24. æquas partes , secundum longitudinem , & in tropicos , eisque parallelas , secundum latitudinem divisam , in quo singulari arte horæ Astronomicæ , Italicae , Babylonicae & antiquæ dignoscuntur.

Docet te hæc machina novam præx inveniendi lineam meridianam , si nempe fragmentum boni magnetis crystallinæ , aut vitreæ Cyimbæ levissimæ , aut Cymbulæ subereæ inferueris , ac juxta magnetis polos , indicem statueris prominentem , atque hoc pæsto in aqua vasculum libere innatare permiseris , lapidis enim fragmentum una cum indice se ad mundi plagas firmiter locabit , lineam , horamque meridianam ostensura.

Vaticina-trix statua. Hac eadem machinâ efficies ut spectatoribus intra circumferentiam descripta nomina , aut diversarum specierum aut individuorum corpora proposita , aut mente concepta Geniolus non sine suspicione Magiae dicto citius indicet , & quod propositum erat , vaticinetur , uti *Author in Arte magnetica variè docet.*

Horologium mirificum. Secundo conspicendus proponitur mons aquis incubus , 24 horarum spatia describit , in mediis enim undis , multis anfractibus , abscessibus , & cavernis horrens mons , & instar montis ex Oceano exurgentis insula innat , ita ut verticalis linea , quæ à montis apice in basis centrum , seu umbilicum vasis , quod aquam continet , obtineat ; in circuli limbo sub humana figura imagines sceptris instructæ visuntur , juxta 24 horarum spatia ita dispositæ , ut unaquæque habitum referat Provinciæ , & nationis , cuius horam indicat ; In limbo vero vasis Sphærico , totidemque intervallis diviso , & hora-

rum numeris distincto , Magneticus *Pars II.* circuitis per sceptra imaginum , clandestino motu omnium Regionum per totum orbem , currentem horam unaquæque suæ nationi propriam incredibili sane artificio demonstrat.

Tertio occurrit *Architæ columba* ^{Architæ columba.} sapientis Philosophi nobile commentum . Hoc idem Kircherus nobili artificio exhibet : binis columnis suffulam cupulam , quæ extrinsecus in coronæ regiæ ornatum abit , intrinsecum latus plano speculo , circumferentia circulari totum obtegit . In hujus itaque coronæ seu specularis cupulæ superficie reconditur Machinula rotatilis (quæ etiam horologium esse posset , & horas in speculo ritè dispertitas exhiberet .) Sit porrò huic machinulæ optimi magnetis fragmentum in circumferentia speculi positum . Basis harum columnarum architectonico artificio ita constituta est , ut in basis centro , veluti in monte positus *Archites* supra fulcrum aciculare , ut se comode vertere possit , tenuissimo filo levissimam cartaceam columbam , acum magnete animatam , ligatam tenet tali industria , ut acus acumen ex aviculæ rostro prominente tanto distet spatio , ut rostrum non possit Speculum absolutè contingere , sed tanto sollemodò distare spatio à superficie speculi , quantum sufficit , ut chartæ foliolum possit inter rostrum & speculi planitiem interponi .

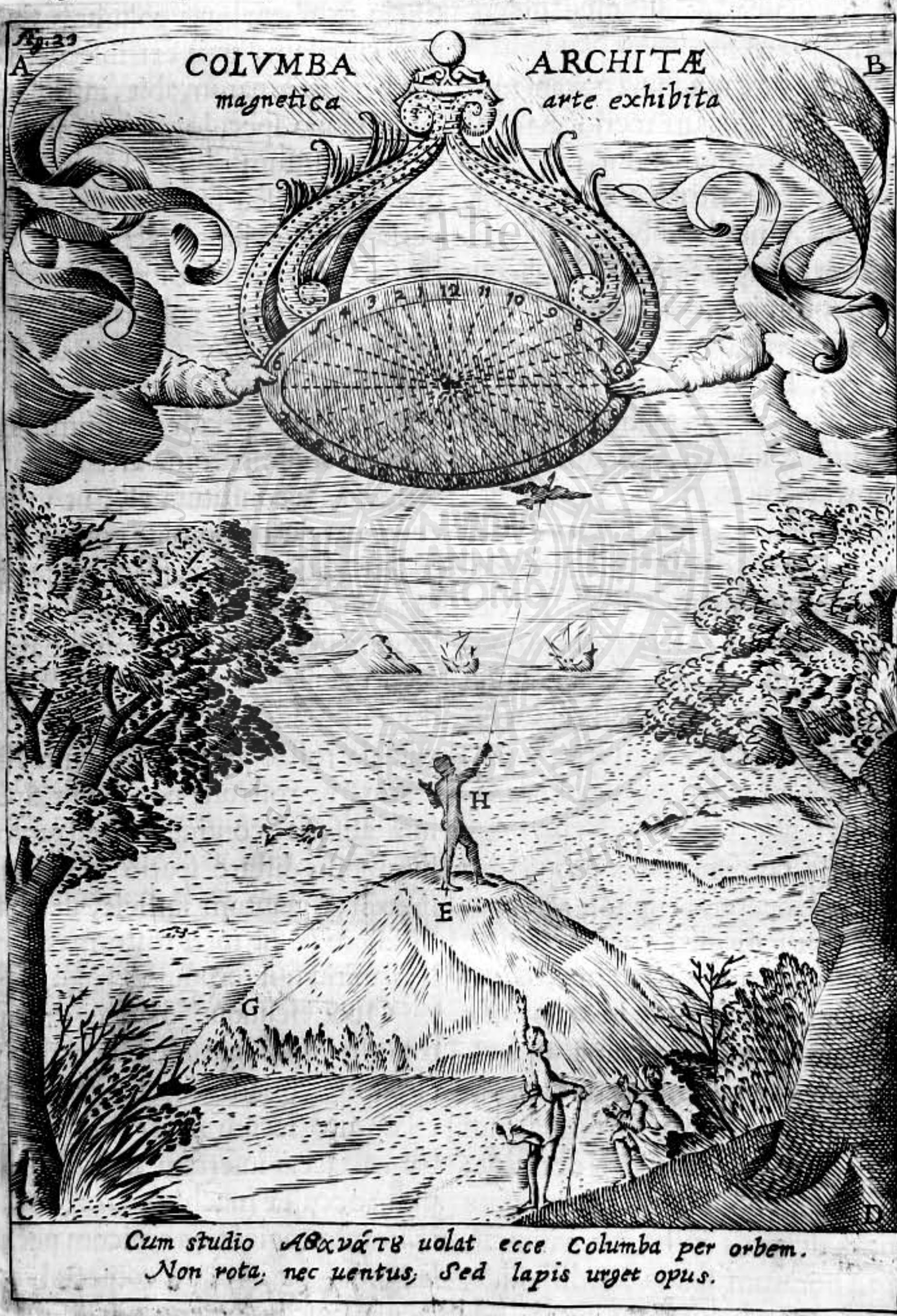
Quotiescumque itaque ex motu rotatilis Machinæ Herculeus lapis in circumferentiam circumagit , tunc etiam unâ secum acum rostro columbæ cartaceæ insertam trahit , quæ & motu occultæ machinæ in orbem , nil remorata fugientem amicum per tholi gyros , pari volatu consequabitur avicula , nec quiescit , nisi & ipse arcanus motor substiterit .

Hac etiam Methodo Dædali statuam suapte ambulantem sponte ;

Cap. IV. Quadrigas Serapidis, Bellerophonis, Pegasum, aliaque antiquorum commenta imitari simili arte poteris.

*Ara Mag-
netica.* Quarto : Ara Magnetica. Vitreum Cœlum immortali dignum famâ, Archimedes fabricasse fertur , in quo omnes Cœlestium corporum motiones , itinera , intervalla , proportiones tam ingeniose aptavit (ut refert Pap-

pus Alexandrinus) ut non solum Græ. Pars II. cia universalis , sed & totus orbis ad tam audax naturæ & potius Artis prodigium attonitus obstupuerit , & hodie admiretur. Archimedæ Sphæræ similem, non unam , sed tres ostentat hujus Musæi ara Magnetica , quæ in medio Musæi ambulacro Authoris ingeniosa dispositione superbit.

Sunt itaque harum vitrearum orbitarum tres , quarum media & grandior fluitantis humidi , pendulum Orbis

terreni globum in centro refert , quæ ponderibus ipsa suis librata , & motu occulti ducis , magnetem circa suum centrum

Cap. IV. centrum 24 horarum Spatia sympathicè Angelo, qui in media aqua fixus manet, indiceque occurrentia sibi horarum intervalla distinguit. Secundus globus vitreus, cuius exteriorem superficiem diversis coloribus interdistincti circuli, seu lineæ, Solis ac Lunæ reliquorumque Planetarum vagabundorum circumvolutionem diurnam, & nocturnam discriminantes referunt. Genius in medio pendulus ad suæ motricis virtutis prædominans imperium, impiger circumit, sceptroque, quod manibus gestat, in vitreæ Sphæræ circumferentia, influxum prædominantis Planetæ indicat.

Tertia Sphæra Zodiacum, & reliquam orbis siderei lucentem, & fixam familiam refert, in cuius medio alter itidem Genius, magnete, ut prior, fœtus, iisdem legibus 24 Meridianorum intervallis totidem horarum spacia ad quodvis momentum, nostrum Horizontem, influentia fixa sidera ostendit. Fulciunt harum machinarum magnetico-vitrearum latera, columnæ parallelipedæ duæ ex utroque scilicet late-re, quarum una ad horarum Italicarum, altera ad Astronomicarum cursum indies designandum inservit, adeò vago artificio, ut in omnibus ad celeberrimum hoc *Musæum* advenis singularem admirationem excitet. Sunt porro adeò adornatæ, ut inter se contrario motu horas indicent, cùm earum una Solis simulacrum in levissima chartula magnete fœtâ ascendendo horas indicat; pari passu in altera columna, Luna itidem levissima in chartula effigiata,

descendendo æquis intervallis idem *Pars II.* prorsus præstat. Moventur hæ duæ chartulæ Solis ac Lunæ simulacra exprimentes, motu naturali, progrediunturque, mox sursum, mox deorsum, nec tamen ulli rei annexæ, aut agglutinatæ hærent, nec rotis devehuntur, neque alio extrinseco adminiculo fulciuntur, ita ut eas liberè abstrahere licet, & in suum locum reponere. Ex parte autem superiori ab unius columnæ Coronide ad alteram naturalis aviculæ exuvium, & artificio intrinsecus ita animatum, ut quatiendo alas, caput & caudam ad vivum movere, atque ab una columna ad alteram volare, & in utroque termino volatus requiescere videatur; hæc etiam transitu suo in pulchrè adornata trabe, quæ aviculæ pedes suffert, divisa horarum spatia indicat. Circundat tam elegans florum, ac frugum corymbus hanc epigraphen.

Mens agitat molem, & magno se corpore miscet.

In aræ demùm lateribus utrimque duæ Sphæræ cum suis in medio indicibus instructæ cernuntur; ab horum indicum motu totius aræ partes sympathico motu concitantur, singulæque ad æquatis intervallis tum motu naturali deorsum, tum violento sursum, tum etiam in linea recta horizontali, demum verò in peripheria è centro secundum peripheriæ ambitum uno eodemque actu moventur. Vide Figuram in 2. edit. *Artis Magnæ Lucis & Umbrae.*

C A P U T V.

*Ars Colibistica, Ponderum & Mensurarum, ex antiquis Romanorum Monumentis desumpta.**Ars Colibistica.*

LIquidarum materiarum mensuræ apud antiquos hæ erant in usu. Primo Culeus, Amphora seu Quadrantal, Congius, Sextarius, Hemina. Continet itaque Culeus 20 amphoras; Amphora urnas duas; Urna congios quatuor; Congius sextarios sex; Sextarius heminas duas; Hemina quartarios duos, acetabula duo; Acetabulum sesqui-cyathum; Cyathus ligulas quatuor; Ligula demum drachmas tres, scrupulum unum.

Harum itaque Mensurarum, & insuper Ponderum proportionem, & quantitatem ab antiquis usitatam, & successu temporis invariatam, antiquitatum sagax & scrupulosus indagator Kircherus in *Museo suo* exhibit in vasis ex lapide Schisto concinnatis, unde videntur sex lapideæ Tabulæ, quæ Quadrantis antiqui in cubum adaptati referunt mensuram. Hoc quadrantale Mensuræ genus Festus Pompeius his *Quadrant. verbis* describit: *Quadrantal vocatur antiqua, quam ex Græco (sed abusivè) Amphoram dicunt, quod vas unius pedis quadrati, 48 sextarios capit.* Volsius Metianus verò hanc Quadrantis mensuram sic describit: *Quadrantal, quod nunc plerique Amphoram vocant, habet urnas duas.* Exhibit itaque accessitæ lapideæ tabulæ has inscriptiones; ex quibus clare patet, earundem in cubum unitarum mensuræ genus.

In prima itaque facie hæc legis.

Quadrantal pondo LXXX.
Fannio

Seu puras pendas latices, seu dona Lyæi.

In altera facie, hæcce.

Rhemnius Fannius
Palæmon.

Pes longo spatio latoque notetur in anglo

Angulus ut par sit, quem claudit linea triplex,

Quatuor ex quadris medium cingatur inane.

Amphora sit Cubus, quam ne violare liceret,

Sacravere Jovi Tarpeio in monte Quiritis.

In tertia facie incisus est pes Romanus antiquus cum his verbis.

Romana Amphora
pedalis.
Sext. XLVIII.

Superefst & aliud Mensuræ genus, *Congius veterum.* quod veteres Congium dicunt, & continet secundum altitudinem pedem Geometricum, vas est ex aurichalco, Congii veteris exactissimam formam referens; vas antiquitatis rariitate pretiosum sub Imperatoribus, Cæsare Vespasiano & Augusto F. usitatum, ut testatur inscriptio vasi inarata.

IMPER. CÆSARE
VESP. VI. COS.
F. CÆS. AVG. F.III.
MENSVRÆ EXACTÆ IN
CAPITOLIO.
P. X.

Videntur etiam duo hic pondera ex metallo, in quibus argenteis literis eorum pondus expressum, unum quinque librarum, alterum duarum, uti ex

Lapides pondere V. & II. li- bras pen- dentes.

in-

Cap. V. inscriptione eorum colligitur, Deæ Opi ab Augusto consecrata fuisse, inscriptio docet.

TEMPL. OPIS AVGVSTI
Lib. V. alterum
verò Lib. II.

Statera veterum. Spectatur & hic prisca Romanorum statera, magnitudine palmari.

Item statera in *China* usitata, de qua alibi in hoc libro.

Urnæ Egyptie. Huc referri possunt duæ urnæ Ægyptiacæ hieroglyphicis notis raræ, atque

penicillo effigiatæ : vasa referunt in *Pars II.* magnitudine paria, altitudinis bipalmaris ex Agathe in *Hungaria* è subterraneis ruinis, & tumulis effossa ; quæ quidem non mensuræ genus, sed vasorum speciem referunt, à piæ, augustinissimæque memoriæ *Ferdinando IV.* Rege *Romanorum*, *Ferdinandi III.* Cæsaris filio, *Kirchero*, eo tempore, quo *Oedipo* insudabat, ad hieroglyphicorum, quæ in eo continebantur, interpretationem faciendam transmissæ.

C A P U T VI.

Apparatus Rerum Peregrinarum ex omnibus Orbis plagis collectus.

Cap. VI. IN tres Classes præsens caput distibuo; in prima maris monstriferi fœtus; in secunda, Terræ mirabilem animantium matris partus; demum peregrinarum volucrium, ac variarum Regionum raros fructus, & rara quædam Naturæ prodigia sine discrimine, currente calamo perstringam.

Hirundo marina pendula ventos spirantes extra Murenum monstans. Occurrit itaque primo loco Magnes Æolius, mole exiguus, sed virtute magnus. Pisciculus est, quo in *Musæi* laqueari intra nauticæ pyxidis ventorum Schemata, & differentias ad Mundi plagas collocata referentia, pendulus, qui se continuo motu agitando, nunquam quietus manet, nisi supra ejus venti Rhombo, qui extra muros actu spirat, itaque ad flantium ventorum varietatem, in omni ventis impervio loco se rostro suo ad Rhombum venti actu flantis, convertit. Vocatur hic piscis *Hirundo marina*, seu *Piscis volans*. *Hispanicè Voladore*.

Physa pisces anemodicticus ventum spirantem extra intus monstrans. Magneticam hanc ad ventos conservivam virtutem alias quoque Piscis habet, *Physa nuncupatus*, Mediteranei maris, maximè illius plagæ, ubi *Nilus* in mare devolvitur, incola; Piscis est totus Sphæricus in globum à natura decircinatus.

Cauda Syrenis. Piscis ex *Hispanorum* relatione maris Indici, propè *Insulas Moluccas*, mulieris formam referens. Caput habet rotundum, nec multum à reliquo corpore discretum, nasum modicè inter utramque malam protuberantem, palpebris oculis nostris simillimis, aures aliquanto promissiores, labra, dentes, & reliqua corporis membra, humanis paria, ubera rotunda, & lacteo humore turgentia, brachia aliquanto longiora humanis, manus cartilagineas, anserum instar, ad natandum aptas; quibus remorum loco utitur; Cæterum pro sexus varietate ad generationem requisita omnia, quæ postea in piscem definit, caudâ novem circiter palmarum longâ; Piscis cauda in *Musæo Romano* asservatur, longa palmos novem, in latitudine adæquat palmum in parte grossiori, unde in acumen paulatim diminuitur. Raræ virtutis dote præditus est hic Piscis ad Sanguinis profluviū: dicitur ejus pulvis in hemorrhagia inspersus, omnibus aliis restrictivis longè præstare, & quidem hac virtute magis femellæ, quam masculi pollut.

Branchia Balænæ. Balæna Piscis *Balæna* est, facile omnium quos prodigioso mon-

Cap. VI. monstrorum partu prægnans Oceanus producere solet, maximus; alio nomine à *Plinio* Physter dicta; cuius testimonio Balænæ quatuor jugera, Physteres vero ducentos cubitos longitudine excedere dicuntur; nullas omnino branchias habent, sed eorum loco prægrandem in fronte hiatum, per quem receptum humorem magno impetu evomunt, corium habent glabrum, & in modum exasperatæ pellis spissum, durum, tenax, firmum ac solidum, pinnas habent utrimque unam, & tertiam in dorso, in modum alæ, seu falcis, quibus universam mollem corporis vibrant; caudam habent lunatam coloris Cyanei, medii scilicet inter nigrum & cœruleum, ossatura ejus tanta est, ut ea veluti sepe ad hortos cingendos & habitationes in *Islandia* utantur.

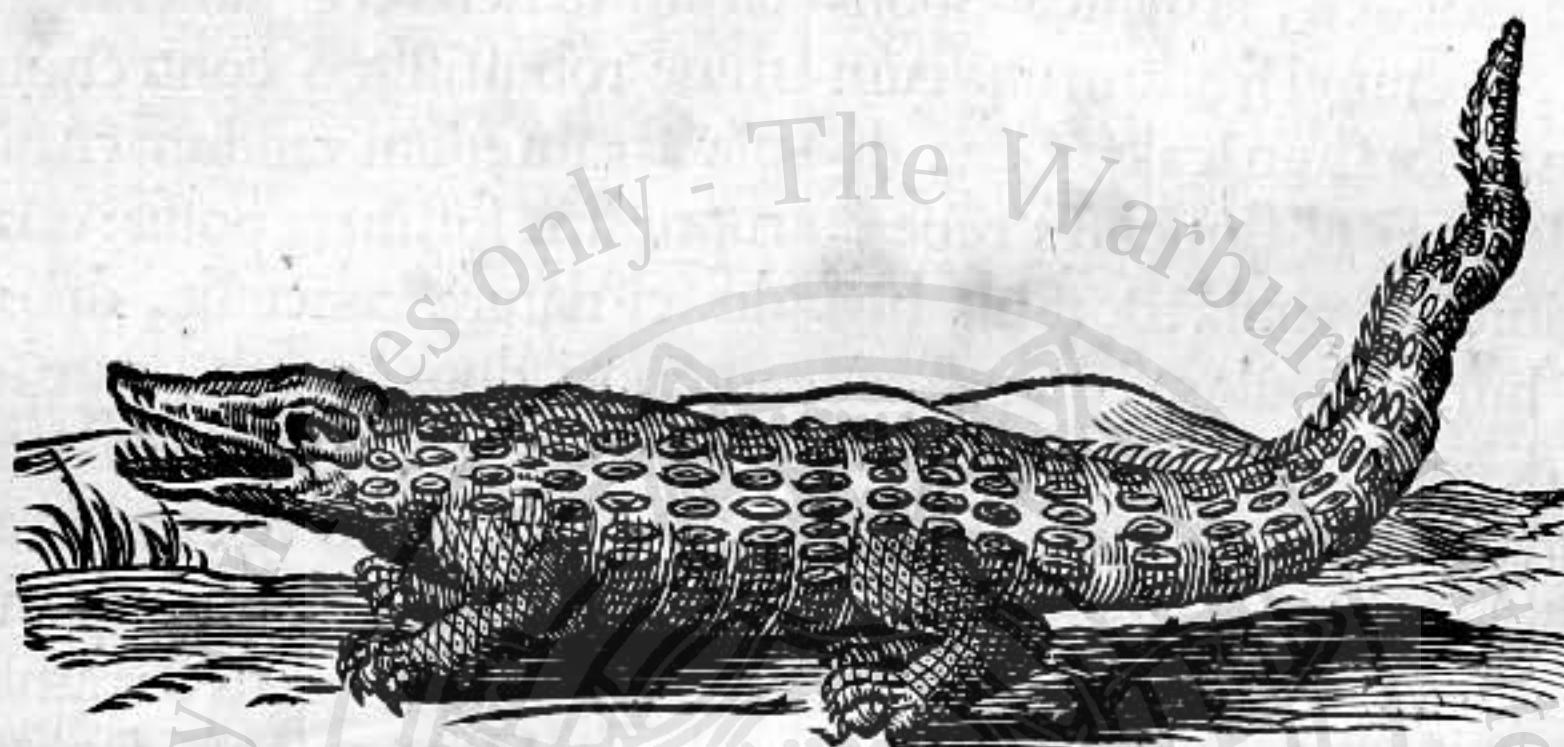
Xiphias. *vulgò pesce Spada*; Piscis est, Delphinis magnitudine, & mole non impar, mediocres duodecim circiter palmos in longitudine æquant, dentibus carent, sed dentium loco sub ensis forma gladium oblongum fronti insertum gestant; oculos orbiculatos, & modicè in caput immisso, branchias quatuor, juxta quas duæ pinnæ, tertia in ventre & quarta in dorso, aliis aliquantò amplior: corpore seu pelle glabra, & levi, in cuspidem juxta aliorum piscium normam gracilescit; venter argenteus, & fulgidus est, tergum modicè nigrescit, & splendet; tantæ docilitatis piscis est, ut, si dicere fas sit, linguam Græcam ab Italica distinguat. Hinc certo cantilenæ genere è subaqueis antris à pisca toribus allectus ipsorum præda evadit, ut *Kircherus in Musurgia sua* tanquam præfens anno 1638, 17 Maji, dum fretum Mamertinum trajiceret, testatur. Habet itaque horum rostrorum, seu gladiorum *Museum* duo, qui in latitudine semipalmum, in longitudine fere quinque adæquant.

Crocodili duo. Est *Crocodilus Pars II.* monstrum informe & ingens, diversæque magnitudinis; unde in *Musei* tholo unus quindecim palmos longus cernitur, munificum donum Serenissimi Principis *Joannis Federici Ducis Brunsvicensis, & Lunæburgensis Athanasio Kirchero Venetiis* transmissum; Alter verò parvulus duorum palmorum longitudinem habens; os ad aures usque pertingit, faucium rictu horridus, dentibus acutissimis, non multum longis, sed fortissimis, adeo ut omnes in unam maxillam coalescant, eburneo candore nitentes, pectinatimque adstricti, quorum numerus facile ad sexaginta sese extendit; linguam ei natura negavit; pedes habet quatuor in obliquum detortos, & acutis unguibus formidabiles; cauda reliquo corpore non multum minor in acumen deflectit, venter ejus molliculus, subalbus ob mollitiem; tergum verò solidum, adeo durum, robustumque ut telorum, bombardarumque ictus excutiat. In terris agit ille dies, noctesque sub undis; bestia est maximè *Nili fluminis* incola, quæ homines amore deperire videtur, quos, cum arripere ei contingit, tam diu deprimit, pedumque unguibus adstringit, donec exanimet, ubi vero exanimatum videt, prius mœrore percussum deplorat, demum sibi & in escam devorat: unde proverbium; *Lachrymæ Crocodili*. Reperiuntur etiam Crocodili in *Gangeticō flumine*, qua parte *Ganges* fretum multis ostiis ingreditur.

Duos casus mihi hic recensere licet, quæ circa hujus bestiæ voracitatem nostro seculo evenerunt: Alter ad *flumen Gangeticum*, ubi quidam *Lusitanus* enavigans tantisper ad fluminis ripam, naturæ consulturus deflexerat; hic, cum navicula retardante longiusculè moraretur, horribilem rictu è flumine bestiam (*Crocodilus erat*) sensim adrepere advertit, quo igitur funderet

Cap. VI. geret nescius, eccè ferocissima Tigris, & ipsa ad eum devorandum avida, quid ageret miser inter Crocodilum & Tigridem medius, quid in tam ancipi arena caperet consilii nescius, certissimum utrumque fatum infelicem exitum spondebant, à flumine hianti rictu Crocodilus, à terra Tigris famelica exitium præsentissimum minitabantur, cum itaque nullus effugii locus, ad Cœlum invocationem conversus, opem implorat, vota emitit,

nec incassum: exaudivit cœlum suspi- *Pars II.*
ria; siquidem Tigris concitato impetu
quasi jamjam in frusta decerptra ho-
minem insilit, ille dum inclinato cor-
pore impetum effugit, ecce (mirum
dictu) Tigris recta in fauces illabitur
Crocodili, qui tam fortiter illam te-
nuit, donec eam examinaret. *Lufita-*
nus verò tanquam tertius inter duos
gaudens, gemina fata feliciter evasit.
Ita *Itinerarium R. P. F. Joannis a Jesu*
Maria Carmelitani.

*Casus
funestissi-
mus.*

Recensuit Princeps *Anhaltinus* R. P. *Athanasio* superioribus annis, ex relatio-
ne cujusdam, qui Tragico casui interfuisse eidem Principi afferuit, suc-
cedentem casum prorsus fatalem, & exo-
ticum: In Archipelagi *insulis Philippi-
nis* sub 7. grad. latitudinis ultra Æqua-
torem est *insula Java*, in qua Regulus
insulæ in urbe, dicta *Batavia* residet;
Gubernatio Insulæ à quodam *Hollando*
pendebat, cuius gubernatoris merita
Regulum eò devicerant, ut sibi filiam
eius sponsandam statueret; dumque
jam condicetus esset Hymenæo dies,
lætissima futuræ solemnitatis exordia
præparantur, festivitati adaptantur omnia;
sponsa verò animi relaxandi gra-
tiâ comitantibus Virginibus proxim-
um extra urbis pomeria, arundinetum,
solitaria deflexerat; dum autem
solito longius moraretur, ejus comites
Virgines moram pertæsæ, ad eam in-
quirendam emitunt; abeunt, sponsam
quærunt, clamant, investigant, sed
nuspianum appetit; in quærendo totus

perditur dies, nec ubi locorum, aut quid
de ea actum, aut quis eam abstulerit er-
ror, nemo erat, qui indicaret, aut refer-
ret. Subintrant arundinetum, cum igi-
tur jam communis suspicio increvisset,
sponsam factam esse alicujus bestiæ
prædam, cum quoque recentissima
Crocodili vestigia apparerent, aucta
suspicio, & vix tantillum intra arundi-
neta feræ vestigia prosecuti, ecce pa-
tentie faucium hiatu bestia in obvios in-
currit; summum vitæ discrimin adie-
rant, nisi præcipitato insequentem cur-
su antevertissent. Ad Regulum ac Gu-
bernatorem itaque reversi, rem ordine,
& quod inierant discrimin, metu penè
exanimes exponunt. Cogitur proinde
consilium, petuntur vota, quid in ne-
gotio faciendum, omnesque in unum
consulunt, tam exitiale malum, aut vi,
aut dolo circumveniendum esse. Aptat-
ur itaque extemporalis fabrica, fallaci
pavimento instructa fovea, quam ubi
bestia quædam subolens prædam in-
trogressa fuerit, unâ cum pavimento

D

in

Cap. VI. in præceps ruat, processitque ex voto artificium. Nam *Crocodilus* grunnientem porcellum in caveam effossam veluti intra muscipulam quandam intromissum audiens, festino gradu prædâ potitus adproperat, dum noctem illusoriæ machinæ incautius deprimit, ecce bellua præceps in foveam unâ cum pavimento corruit, quam insidiatores statim lanceis & hastis invadunt, vulnerant, conficiunt, finditur venter, evolvuntur viscera, & ecce Tragica Catastrophen, argenteas Sponsæ armillas, & cranei frustum una cum capillis, quæ nondum calor bene digesserat, attoniti & stupentes reperunt. Hinc infelix Sponsa thorum, hosthalamos, hunc tumulum, dum amore incauta deperiit, reperit. Dicuntur & coma una cum armillis in *Bataviam* translata, ibidem ad perpetuam rei memoriam conservari.

Astrites. *Astrites*, sive *Stella marina*, piscium species est. *Stellæ* à figura, quam referrunt, sic dictæ, quinos radios habent longitudine palmum facile adæquante; cortex earum durus, hispidus, asper, & serpentino colore variatus, flexuosus tamen, & radiis ex centro æquis spatiis in circumferentiam paulatim gracilescibus, cuti non glabra, sed quasi ex meris ossiculis, seu spinulis compaginata. Celerrimè natant, instarque Polypi brachia nunc deducunt, nunc contrahunt, progressivo, ac retrogrado motu ad quemvis situm deflectunt; os in medio instar Echini habent, ita constitutum, ut alimentum singulis quinis radiis subministrare possint; dorsum supernè in sphæram protuberat, & ipsum hispidum, durum, & asperum, magis tamen ventre glaber, maculis alternatim cinericio colore albicantibus & nigredine obfuscatis, intermixtis: degunt plerumque inter saxorū fissuras, & hiatus, tanquam propriis pabuli sui domiciliis; vescuntur quippe maximè humore falsuginoso

rupium, Ostreisque marinis, iisque, quæ *Pars II.* mollia vocantur, passim insidias truunt, & ubi eas apprehenderint, totas exsugunt, & delumbant; harum *Stellarum marinorum* plures *Museum* asservat, quæ infectis marinis annumerata advenis monstrari solent.

Testudo marina. Est *Testudo* animal tardigradum, visu horridum, nefario, quem id primò aspicientibus terrorem incutiat, cum tamen cæteroqui animal sit innoxium, quin inter mensarum delicias connumeratum, putamine robustissimo coniectum, ita ut plaustrum etiam validum citra omnem rupturam sustinere possit: quatuor pedes ei natura concessit, duos ex parte anteriori, duos à tergo, cute squamosâ coniectos, atque unguibus acuminatis instructos, versus terram ita arcuatos, ut alterutris, dum se tanquam uncinis solo adstringit, versus terram fixis protrahat. Harum *Testudinum* exuvias, seu testas, magnitudine bipalmates in *Kircheriano Musæo* conspicuas reperies; quatuor tantæ capacitatis, ut clypei vices quælibet ipsarum subire possit. *Testudines marinas* littus *Brasilie* adè grandes producit, ut sint, qui referant, solam unam octoginta hominibus lautam cœnam suppeditare potuisse. In *Mari Indico* tam magnæ reperiuntur, ut indigenæ quibusdam aliis tanquam cymbis utantur, aliis verò adversus cœli injurias tutæ tecta & domicilia erigant.

Raja, seu *Argilla*, piscis est ex me-
ra cartilagine excepta spina dorsi, absque ossibus, & squamis à natura compactus, formâ à reliqua piscium specie impar, cum omnibus suis partibus, sola modicâ caudulâ, quæ longa, tum tenuis & rotunda est, exceptâ, in planum corpus abeat; undique tenui pellicula, quæ subtus albicit, superius verò aliquantulum nigrescit, circumvestitus, pedibus caret, nec pinnis secat, cum non nisi in extremitate cau-

Testudo marina magna molis.

Raja.

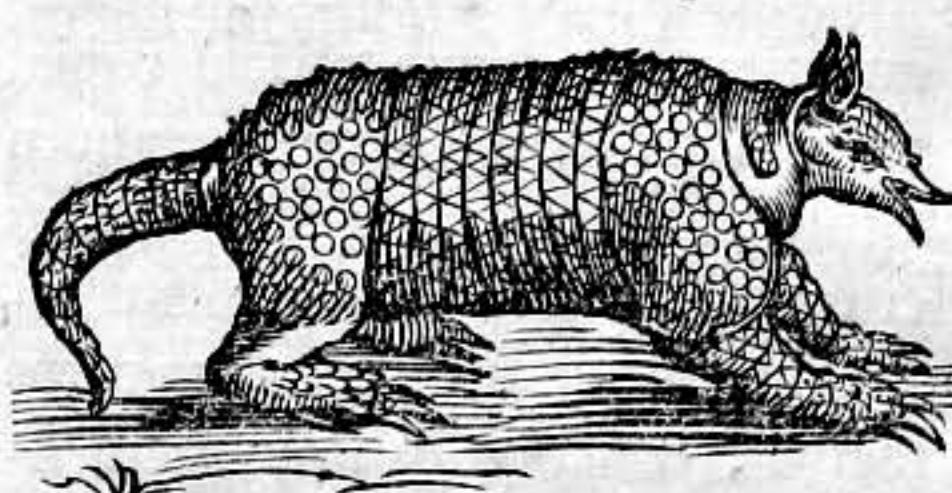
dæ

Cap. VI. dæ pinnulas habeat, quibus se in quaque partes natando deflectit; à caudæ extremitate usque ad corporis initium in medio dorsi, acutissimorum aculeorum seriem habet, quæ etiam per totum dorsum ad caput usque excurrit, sed ita diminuti, ac in medio dorsi sunt, ut potius moduli, quam aculei dici possint. Caput, habet, ut reliquum corporis planum, nullo collo à reliquo corpore disjunctum; verum pro sui solum quantitate eminet; oculos duos parvulos & rotundos in superiori capitinis parte habet, os vero latum à denticulorum minimorum infinita serie, quæ circa cartilagineam pellem in unum quasi ossiculum multis denticulatorum acuminibus refertum concrescit. Corporis molem disparem habent; sunt enim, qui humanâ palmâ contegi possint, alii verò ad duos, & ultra palmos in latitudine, longitudine vero ad tres, & ultra extenduntur; itemque hujus magnitudinis in quacunque dabili quantitate, aut differentia reperiuntur; Habet Musæum Romanum duos, sed arte efformatos, & aptatos ut superiori Rajæ descriptione nullo prorsus modo

Basiliscus factius. congruant, & à vulgo potius *Basiliscorum exuvia*, quam Piscis hujusmodi credatur, aut Draconis cujuspam abortivus fœtus; horrendum quippe visu & informe animal appetit; Caput habens in altum exorrectum, hiante & patulo ore horridum, duabusque oculorum cavernis formidabile, inque fastigium turbinatum excrescens, duabus acuminatis unguibus, seu cornibus minax; collum oblongo à corpore segregatum, & in altum elatum; corpore tenui, sed amplis cartilagineis alis utrimque conspicuum; pedes spurios cartilagineæ pinnulæ conglutinatos habent; caudam demum longam, & aculeatam protendit in varias spiras contortam, hæ sunt deformatæ Rajæ, & putatitii *Basilisci*, & uti Author sentit, non tam à natura quam ab arte confecti.

Armadillus Ericius loricatus, animal amphibium, dura undequaque te-

Armadillus sive Ericius cataphractus Americae.

sta armatum, quæ veluti undis, aut squamulis coniecta videtur, figuræ oblongæ, circa humeros, & dorso paulo ampliori circa limbum corporis, quatuor pedibus natura incessum fulcit, unguis habens acuminatos, ceu Crocodilus, cui etiam in capitinis expressa effigie similis est, proprius tamen Porco. Caudam habet rotundam, & in acumen decrescentem, squamosam, & testaceâ armaturâ vestitam.

Armadillus Mexicanus priori quoad *Armadillus Mexicanus canus*. formam non absimilis, quoad omnes corporis partes solo colore differt, quod scilicet *Ericius* atro magis nigrescat exuvio, quam *Mexicanus* faciat, qui totus cataphractus apparel mira squamarum varietate spectabilis.

Torpedo marina. Fuit superioribus annis Kircherianum Musæum peregrinis rebus compluribus ditatum ab Alessandro Fabiano, Mexicani regni incola; inter cætera quoque *Ericium marinum* misit, quem asseruit, vim stupefactivam obtainere, quod tamen, hic compertum non fuit; cumque hujus exuviaæ speciem plurimum audito iudicio indagaret, Author tandem non *Torpedinis*, sed *Ericii marini* exuvias reperit, quæ exuviaæ tamen à nostratis in corporis mole differunt, vimque ejus stupefactivam refusam putat qualitatem narcoticam, communicatam sibi à *Torpedine* pisce, in cuius visceribus, *Torpedinis* voracitate sepultus jacuit *Ericius*.

Conchylia marina ostentat vagum hoc Musæum quam plurima, pulcher-

Conchyliaria marina.

Cap. VI. rima luxuriantis Naturæ Cimelia, Conchas, Ostrea, Murices, omnisque Conchyliorum generis species, in tanta quantitate, tamque variatâ copiâ, ut totas maris divitias in compendium redegisse videatur, quæ scrupulosius describere si intenderem, prolixus nimium forem. Quare ne in aculeatos anfractus, & scopulos impingam sîlenter me subduco, è nobilioribus solum nonnulla attingenda censui.

Purpurea. Sunt itaque primo loco aliquot Purpuræ, hoc nomen fortitæ quod Principum aulis sint gratissimæ, & frequentes; aliæ sunt turbinatæ, & in mucronem gracilescentes; aliæ tuberculis, & multa colorum aspergine variæ: quædam ex candido rubescentes, superficie levi, & terfa, marmori Pario haud absimiles; nonnullæ asperæ, rugosæ, & in varios anfractus discretae; multæ in spiras detortæ, aliquæ in helices convolutæ, tandemque in cuspides abscedentes.

Murices. Secundò Murices complures Purpuris non absimiles, excellentissimorum Conchyliorum species sunt, ex quorum humore, seu sanguine præstantissimus tingendi color elicetur. Sunt hæ plerumque turbinatæ, & longos aculeos habent forinsecus; in parte vero interiori ex albo purpurascent; est eorum testa gravis, solida, dura, multisque cuspidibus horrens. Sunt quædam leves etiam in modum marmoris striatae & maculosæ, labio patulo, & in modum canalis aperti ductæ.

Turbines. Tertiò sunt Turbines ὄρμοςφοι, quorum testæ in multa volumina plurimis undique tuberculis existantibus diducuntur.

Quartò Turbines anonymi, Conchylia sunt tuberosa, & anfractuosa, striata partim, partim rugata, maculosa variâ tincturâ.

Trochi Niloticæ. Quintò, hic reperiuntur Trochi Niloticæ albi in mucronem desinentes.

Sextò, Cochleæ pentadactylæ, cum *Pars II.* quinque aut pluribus acutis appendicibus, quædam turbinatas testas habent, quædam cælatura sunt inæquales, scabré, rugosæ, non paucæ claviculatum intortæ umbilicata cylindroides.

Septimò, reperies hic plurimas Pinnae, seu Buccinas, aut Papiliones marinæ. Ostraceum genus est, quod tenui, sed duro exuvio extrinsecus aspero, intrinsecus tersum, & aliquantum rufescens sub marinis rupibus adhæret, ac lanugine quadam dotatur, quæ maxima vi attractiva humiditatis pollet. Denique visitur hîc maxima copia Concharum margaritiferarum, quarum alias extrinsecus scabrosa squama circumvestit, aliæ verò ab his separatae, tum intrinsecus tum extrinsecus argenteo Perlarum fulgore splendent. Cernitur hîc etiam Ala Hirundinis marinæ grandis admodum, & acervus rerum impetratarum, quarum formam petrificus succus in saxa congelavit, ut sunt ossa, tum humana, tum aliorum animalium, atque hujusmodi complurima. Superbiunt hîc Corallini rami, & est pars rupis ex fundo maris avulsa, & coralliferis plantis, nec non monstruosis arboribus conferta.

Animalium terrestrium exuvie nonnullæ hîc reperiuntur, inter quæ primo loco ponenda videtur *Iguana Mexicana*. Animal est, quod equidem inter fluidi elementi partus, non autem inter terrestris glebæ fœtus referri posset, cum more Piscium natet, subque aquis degat. Moreque quadrupedum, veprum, herbarumque inter arboreta vagabunda luxuriatur; arbores scandit, ac formâ Crocodilo simillima est, solo cutis colore, qui in atrum inclinat, & duritie, utpote quæ sine squamis terfa est, differt, modo scilicet serpentum maculosa, & terfa; secundum dorsi longitudinem spinas

Cap. VI. spinas habet pectinatim ad caudam usque descendentes, in modum ferræ dentatas, & aculeatas; oris rictus magnus est, dentes modici, & minuti; unguis avium unguibus similes, sed debiles & innoxii. Ovipara est, quorum magnam copiam parit, gratissima gustui; decem, aut viginti dierum spatium sine cibo, ac potu vivit. Caro dulcissima, maximarumque deliciarum in *America* illecebrarum mensalium complementum est; licet animal sit cæteroqui visui horridum, gustui tamen est gratum, & deliosum. Tametsi enim *Hispanis*, primis *Americanarum* partium & plagarum inventoribus istis primis temporibus uti horridum ita abjectum & inutile habitum fuerit, gustatu verò pretiosum & opiparum, nec aliis, quām magnatum ac procerum epulis dignum à *Barbaris* instructi compererunt.

Alce. *Cornua & ungulæ Alcis. Alces,* Germ. *Elandt*, vulgò *Gran bestia* dicta,

animal est speciei cuiusdam mediæ inter Equum & Cervum, quod *Olaus Magnus* *Onagrum* vocat, nares habet & aures prominulas, cornua ferè *Taurina*, Cervo paulò altior, & cursu velocior, Desertorum *Russiae* fera est. Juvenis captus adeo mansuescit, & humanum confortium adamat, ut non solum canum more dominum suum olfaciat, & sequatur, verùm cibum, potumque humanum ambiat; non spēnendarum virtutum animal est,

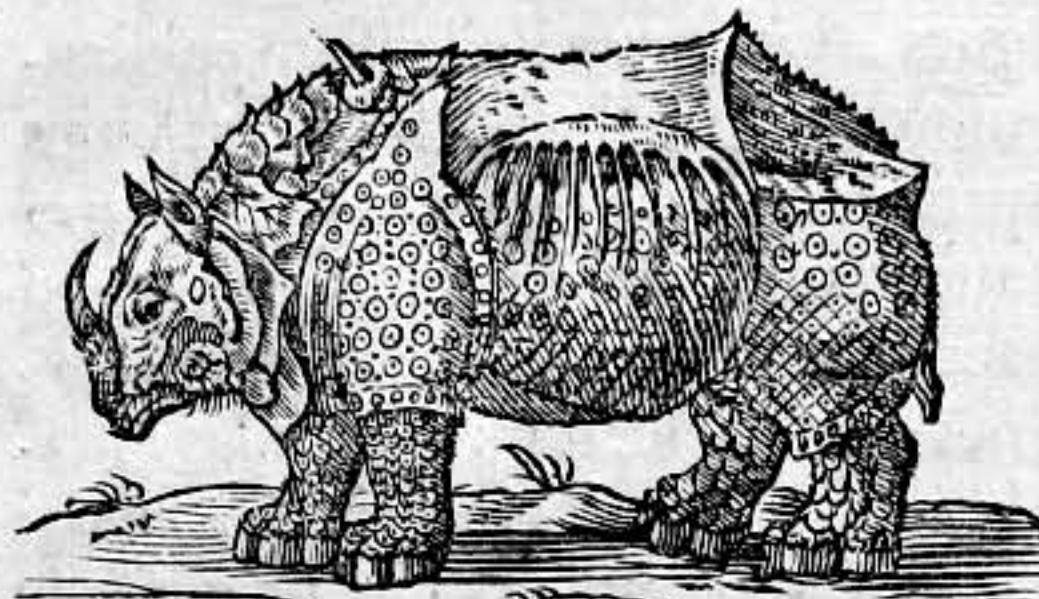
unguesque ejus adeo medendi vi, & *Pars II.* robore pollut, ut ab universo populo exposcantur; ejus unguibus *Lupus* vel tactus examinari fertur. Sunt unguis *Alcis* contra Epilepsiam præstansissimum remedium, si scilicet hujus pars in annulari sinistræ manus digito asservetur, aut deferatur, aut ex eo annulus conficiatur, qui in eodem manus digito deferatur: Nec ullus mirabitur, cur majoris efficaciam, si annulari in digito deferatur, potius sit, quam in alio digitorum, nisi qui hanc cum corde maximam affinitatem, & correspondentiam, ex communi Medicorum sententia, & consensu, habere, ignoraverit; nec mireris, in demortua bestia hanc medendi manere qualitatem, & cur idem non contingat in omnibus aliis animalibus. Differentia quippe est, quod quædam qualitates materialiter; vel toti composito, aut partibus inhærent; aliæ à principio vivente suam traducant efficaciam; hinc in variorum animalium partibus, exuviis, exrementis variæ qualitates materiales remanent; aliæ verò, quæ à principio vitæ emanant, etiam cum ea intereunt; videntur hīc cornua & unguis duo.

Sorices, seu *Mures Moscovitici*; animalcula sunt, & eò quod in *Moscovia* reperiantur plurima, & vix alibi, à provincia nomen duxerunt, abietum, terræ, arborum, & radicum latebras incollens, à *Murium nostratum* forma non absimile animal, sed tanta odoris fragantiæ excellens, ut ex musco compacta, & musco foeta videatur; hinc omnes Magnatum aulæ eorum exuvias appetunt, & maximo pretio coëmunt, ut indumentis subducta, & adversus frigoris aculeos clypei, & loricæ vices subeat, & graves & tetrè olentes auras odoris sui fragrantia expugnet. Horum *Murium* exuviae duæ in hoc *Museo* præstant, Authori ex *Polonia* dono transmissæ.

*Mures
Moscovi-
tici odori-
feri.*

Cap. VI. Rhinocerotis Cornua. Inter peregrina & exotica animantia, quæ mira-

Rhinocerotis
Cornua.

bilium fœcunda parens natura producere solet, est hoc deformè monstri genus. Animal est grande, durissimo & solidissimo corio, ceu thorace ferreo à natura loricatum. Corporis mole Elephanto non impar, à qua tamen non nihil deficit, eo quod breviores habet pedes. Caput habet ad modum suum in rostro acutius, & usque ad frontem productius, grossissimi ac robustissimi colli; os repandum, inter nares ei excrescit cornu rotundum, & robustissimum, parumper versus frontem incurvatum, ferrugineum nigrorem habens; caudam more Boum ejusque formæ gestat. Nonnulli porro *Rhinocerotes* duobus cornibus instructi sunt. Majori inter nares, minori verò supra nares; feritate, dolo, & fortitudine cor-

poris molem æquat, adeo ut nulli bel-*Pars II.*
luarum cedat. Tempore *Domitiani* sæpius in arenam producti fuerunt, semperque visi luctandi dexteritate cæteris prævalere; adeò ut *Elephantes* sterne-re, *Leopardos* examinare, *Leones* interimere, *Tauros* conficere, *Ursos* extenuare, aliaque ferocioris naturæ animalia enecare, & vincere compertum sit. Unde *Martialis lib. Spectac. Epi-gr. 22.* canit.

*Sollicitant pavidi dum Rhinocerota
Magistri,
Seque diu magna colligit ira feræ,
Desperabantur promissi prælia Martis
Sed tamen is rediit, qui fuit ante furor.
Namque gravem gemino cornu sic extulit
Ursum,
Factat ut impositas Taurus in astra
pilas.*

Habet Musæum tria *Rhinocerotum Cornua*, duo minora bipalmaria in longitudine, & septem unciarum in calcis radice, diametro, unde in conum ex-crescentia, leviter incurvata in acumen gracilescunt. Tertium verò cornu cæteris subtilius est, cum in calce semipalmarem solum expleat diametrum, indeque ultra tres palmos in acumen decrescit prioribus acutius.

Hippo-potamus.

Hippopotamus, seu *Equus marinus*. Animal est quadrupes, & amphibia, quod licet inter aquas degat, tamen inter terrestria quoque referre libuit amphibia. Refert de illo *Odoar-*

dus Barboſa, quod sæpius viſus fit à *Lusitanis* Nautis in *Insula Cefula*, ad pascua exire, & in pratis in morem pecudis recenti gramine vesci: deprehensum sæpius & circumventum in prædam venisse,

Cap. VI. venisse, quod si tamen eorum casses aliquando fefelleret, concitatissimo cursu ad cymbas adproperasse, quas sic dentibus contrivit, donec inutiles Nautis reddiderit, & in fragmenta inutilia disruperit. Bestia est, quæ in altitudine ad quinque cubitos excrescit: pedes, aures, cauda, & vox cum Equis omnino convenient, solum quod unguæ pedum, in modum Taurorum bifidæ sint: nares habet patulos, labia repanda, rectum magnum & vastum, in quo utrinque tres magnos, sed obtusos, & prominentes dentes habet. Carnes humanas amare, Aristoteles testatur, qui de Mirabilibus Indiæ scribens, verba *Alexandri* ad sc̄ scribentis refert. *Ducentos milites de Macedonibus levibus armis misisse, per annem naturos; itaque quartam fluminis partem nataverunt; cum horrenda visu res nobis conspecta est, Hippopotami inter profundos aquarum*

ruerunt gurgites, raptosque milites nobis Pars II. fluentibus absumperunt. Hæc sunt ad verbum, quæ Alexander Aristoteli scripsit. Hæc bestia ad flumen Nili reperiri solet. Asservat Musæum hujus belluæ fragmentum ex dentibus dissectum tantæ duritiei, ut cuivis silici æquipari possit; non minus enim percussus, aut affrictus chalybe, quam quivis aliud filex favillas dat. Sunt qui veneno obstarere, & hæmorrhoides sanare assertant. Habet & Musæum caudam hujus *Equi marini*.

Simiæ sceletum quod Anatomico studio, & opera secundum suum situm naturalem compactum, & colligata ossa ossibus; ubi non solum osium compages, verùm etiam nervorum corda, & articulorum omnes compactiones, & ordines accuratisime videntur humano sceleto similima.

Vulpes
Americæ.

Vulpes marina à nostratisbus Europæis differt solo colore, & cauda; color quippe medius inter cinericium & atrum, cum ex his permixtus sit, cauda verò à nostratisbus differt, eo quod non solum colore reliquo corpori par sit, sed etiam pili hispidiores & breviores sint. Harum *Vulpium* exuviae reperiuntur hic tres, quæ colore omnes convenient, sed quantitate molis secundum diversitatem ætatis discrepant.

Lynx
Mexica-
na.

Lynx Mexicana, animal est Vulpi non absimile, sola quantitate corporis minor, ingenii verò agilitate, astutia, & procacitate major; ei enim agilitas corporis tanta est in motibus, ut visus humani videatur deludere velocita-

tem. Visitur hic unum exuvium nostris Felibus paulo minus, cæteroqui tota corporis proportione par, colore autem dispari, videlicet atro-cineritium.

Aliud h̄ic occurrit rarum sane *Animal exoticum mephitis exanimans.* *quadrupes*, ungulis acutissimis instructum, ita ut duritiei earum opera non solum montes, & scopulosos tractus, verum etiam arbores scandat. Color ejus candidus, & nigerrimis masculis permixtus, capillos habet hispidos in modum Caprarum, caudam brevem, eâ à natura astutiâ dotatum, ut cum aliud à persequentibus Venatoribus effugium salusque non supersit, tam tetrum & abominabilem expulsive vi fœtorem emitat, ut Venatores

Cap. VI. res ei insidiantes , quasi exanimis memphitis vehementia à persecutione desistere cogantur. Harum exuviarum unam ostentat *Musæum*.

Volucres peregrinae ex Brasilia. Peregrinarum volucrum exuviae h̄ic aliquot inter raritatum varietatem conservantur. Occurrit itaque primo loco *Pica Brasiliæ*, quam alii à magnitudine *Ramphastum* putant , alii verò *Variani* testimonio (qui in *Æthiopia Rampha-* abundantes repiriri scribit) *Abbatem stus, ani- mal volu- superbum* , alii avem *Rhinocerotem a- cre ingenti- rostri.* junt. Quidquid de nomine sit , si cætera corporis membra rostro conveniunt , vix arbitror majorem inter volatilia volucrem reperiri . Rostrum quippe hoc in longitudine duos palmos excedit , & quà corpori unitur , seu capiti , in crassitie quatuor uncias superat , in latitudine vero uncias septem , unde rostrum hoc volucrum more in acumen curviusculum excrescit , pluribusque denticulis acutissimis in ferræ morem hinc & inde prominulis conspicuum : color quidem hodie glaucescit , nescio an temporis tractu , aut naturali colore hoc ita tinctum sit ; si Reverendis Patribus , qui ex *India* ad *Urbem* accedere , ac redire solent , credimus , pretiosissima antitodariâ virtute adversus omnia venena præstat ; *Indique Monarchis & Principibus* solùm concessa , à quibus maximi thesauri loco custoditur , & conservatur , interque donativa & munera , quibus *Indorum* Reguli sibi invicem officiosè occurtere , & correspondere solent , (quibus hoc demortuæ avis rostrum præcipue in pretio est) reponitur . Nec mirum quod isthæc avis , uti rara , tam pretiosâ dote à natura condecorata , & dotata sit ; nam multiplex experientia & Authorum variorum , ac gravium virorum opinio nos docet , inter aviculas nostras *Europæas* rostra & ossa varia medendi virtute pollere , unde rostrum & ossa *Ciconiæ* in Apoplexia & Paralyssi laudantur. *Alaudæ* , *Passerésque*,

Troglodytici in *Colica* , alii commen- *Pars II.* dant pro Ieteritia volucrem , *Icterum* seu *Galgalum*: *Vulturum* , *Cygnorum* , *Onocrotalorum* & *Aquilarum* pelles applicatæ stomacho , oppidò ad concoctionem , & digestionem ventriculi faciunt. Picæ modicè sumptæ molestas cordis palpitationes sedant ; nec hac solum medendi virtute pollent aviculæ , sed nos docent , pro variis morbis varia simplicia eligere ; unde ab *Aquila* habemus lapidem Aëtitem ; ab *Hirundinibus* *Chelidoniam* visui professe docemur ; à *Milvo* nobis *Rhamno* mederi , à *Turdo Myrti* ramo ; ab *Ardea Cancro* ; à *Merula Lauro* ; à *Gruibus palustri* junco ; quin imo anni tempora , & intervalla distinguunt aves , & tempestatum immutationes nobis vaticinantur , ut à deliro veterum auspicio abstraham , unde canit *Mantuanus Poëta*.

Astra etiam pluviasque docent , & certa dierum Tempora , & annorum. Sic ver cognoscit Hirundo , Alcyones hyemem , ventos & flumina cudunt , Et tempestates campis fitientibus imbres.

Et Virgilius in *Georg. libro I.*
Certatim largos humeris infundere rores Nunc caput objectare fretis , & currere in undas.

Et mox ibid.
Tum Cornix plena pluviam vocat improba voce , Et sola in sicca secum spatiatur arena.

Et iterum.
Cana fulix itidem fugiens è gurgite ponti Haud modico tremulos fundens è gutture cantus , Nuntiat horribiles clamans instare procellas ,

Sic

Cap. VI. Sic compertum etiam est, cum matutinis horis acreularum & fulicarum acervi, insolito vocis clangore auras quatiant, stagnisque & amnibus imminent; mox videbis cœlum atris nubibus contegi, aërem verò pluvia & imbribus obscuratum in pluvias resolvi; pluraque alia vulgò notissima vaticinia, & documenta avibus debemus. Verùm ut unde digressus eram, redeam, reliquarum volucrum exuvias indagamus, & obveniet primò

Manucodiata Avis Paradisi, quam *Manucodiata* dicunt, quæ pedes ita modicos habet, ut carere iis videatur; duo longissima fila atri coloris è corpore excurrunt, quas in arborum ramos implicant, sequæ sic iis ad quiescendum suspendunt. Quo cibi genere vescantur, ignotum est; quin imò ex aëre viētitare, sunt qui perhibeant. Plerumque in continuo motu per auras defertur avis.

Alas habet, sed immediate post prominulum rostrum, exigua corporis moles, variorum colorum, qui tamen maximè ad ærugineum accedit; penñas verò ad duos palmos excurrentes, paucis circa rostrum, & lanuginofis pennulis mira varietate coniectum, videturque agglomerata quædam pennata massula, vix carne constans. Cauda vero Pavonum more, aureo splendore nitet aliis mixtim coloribus coruscæ. *Brasilia* huc septendecim variarum volucrum exuvias transmisit quarum una subtilissimi rostri, quod pene semipalmare est, & ejusdem altitudinis pedes habet, corpulentiam juniores Galli; pennæ porrò tanto ruboris splendore à natura accensæ sunt, ut similem in intensione colorem obtinere non possimus. Aliæ sedecim & forma & colore mirabiles & vagæ noviter accesserunt, de quarum nomine, & natura, tametsi adhuc nulla habeatur potentia, eas tamen ob accensorum colorum decorem & varietatem omnibus Advenis, uti raræ & curiosæ appa-

rent, ita insolita formâ, & colore mul- *Pars II.*
tiplici spectantur à natura dotatae; nam aliæ flammideo colore rubescunt, cæruleo aliæ, quædam aureo præfulgent; viridi amoenitate exornantur aliæ, & demum nonnullæ intermixtione variorum colorum tali à Naturâ contextæ artificio, ut sagax colorum vix varietatem valeat distinguere; omnes ex *Brasilia* ad *Authorem* transmissæ.

Spectatur & alia volucris intensissimo rubeo colore purpurascens, quam *Brasiliani Quaracies* vocant, & est *Corvi* species, non nigri, sed per totum corpus purpureo colore, uti dixi, fulgens. Atque tales fuerunt, quæ venerabili Patri *Josepho Anchietæ Brasilie Soc^{tis} JESU* Provinciali, Viro Sancto, dum iter per mare ageret, & homines æstum solis amplius ferre non possent, hæ aves ad umbram faciendam accitæ & ad portum usque comitatæ, navim ab æstu solari, inumbratione defendérunt: quo miraculo plures ex Paganis ad Fidem Christianam conversi fuerunt, vide *vitam ejus* jam luci datam.

Quartò, hoc loco Naturæ abortus, *Natura abortus.* seu transformationes capiti huic inferam, nec miretur quispiam, si Naturam subinde abortire afferam. Spectantur in hoc *Museo* inter mirabilia *Fungi*, non ut aliæ molles, & teneri, quales ex arborum pituita protruserat humor, aut tenerioris arenæ terrestris miscella, sed faxea prorsus, quorum plurimi in saxa durissima priori servatâ formâ mollietiam in duritiem, levitatem in gravitatem immutarunt, & impetrati dicuntur. *Fungi impetrati.*

Præterea hic *Offa Gigantium*, solo *Offa GL* pondere, & nitrofa qualitate in saxa *gantum putatitia.* immutata comperiuntur, quamvis *Author Musei* potius Mineralis naturæ fœtum censeat.

Ligna hic quoque reperies, pondolis gravitate immutata, uti saxa ad imum fundum aquæ subsidunt.

Vasa ex lapide *Teccala*, quæ naturali *Teccala lapis sive Marmor* dote tanta virtute refrigerativa prædita

E sunt,

Cap. VI.

*Mexicanum virtute refrigerativa pollens.**Vasa Porcellana Chinæ.**Cucurbitæ Mexicanae.**Poculum Nephriticum.**Ala Hirundinis Marinæ.**Ova Struthionis.*

sunt, ut liquores impositi scypho tali lapide confecto, mirifico refrigerio statim imbuantur.

Adest præterea *copia vasorum Porcellaneorum* in formam Idolorum, & figurarum Sinensium reducta.

Vides hic congeriem vasorum in modum scutellarum excavatarum; figuræ sat amplæ, sed pondere levissimo, diversis figuris & tractibus subtilissimis variè effigiatæ; ut etiam colorum multiplicitate depicta, ac demum vernice Sinico magni splendoris superinducto; vasa sunt ex *Cucurbitis Americanis*, *Authori* inde dono transmissa.

Poculum ex *Nephritico ligno*, cui quemcunque liquorem imposueris, ac paululum consistere permiseris, mox in cœruleum colorem tinctum repries; atque adversus calculum renum ex eo bibentibus efficacissima Medicina comprobatur.

Extat hîc *Ala* plusquam palmaris, *Piscis volantis*, seu *Hirundinis marinæ*, qui *Æolius Magnes* ab *Authore* appellatur, de quo supra.

Ova Struthionis hic plura, & differentis magnitudinibus reperiuntur, maximum palmum in diametro compleat, candissimæ testæ, & solidæ adeo sunt substantiæ, ut in lapidem coaluisse videantur.

India, Japonia, Mexicum, Brasilia hoc *Musæum* suis replerunt curiosis donariis, inter quæ pendet *Gladius*, seu *Frama* *Japonica*, Lamina est tripalmaris, modicum retorta, duarum unciarum latitudinis, utrimque duplicata, crenula elaborata, ex una parte in acutam aciem, ex alia vero fortiori dorso instructa, acinacumque more elaborata est; manubrio suo, & cupreo orbe sa- tis grosso, ad manus defensionem instructa, *Vagina* fortissima, ex nescio cuius pisces pelle elaborata tegitur.

Gladius hic, eò quod ex *Japonia* allatus non tam curiosus, quam venerabilis, loco sacratiore dignum monumen-

tum, eo quod plures Patres Societatis *Pars II.* *JESU* ob odium, & persecutionem fidei, eodem gladio plexi sint, unde non sine veneratione, & spirituali solatio, teneroque gustu hospites contemplari solent.

Pendet & clava fortis ex *America Septentrionali Romam* delata, ex durissimo æruginei coloris saxo, more lentium opticarum ex duorum circulorum segmento elaborata, adeo ut circumcirca in acutiores aciem vergat, in medio vero ob corporis crassitatem iectus vibrationem augeat, & soliditate robustior sit. In medio foramine exciso tripalmaris baculi manubrio inhaestatur; est & hæc ingenioso *Barbarorum* furore facta venerabilis, eò quod aliquot Patribus effractis cervicibus cœli januas aperuerit.

Vides hic *Chinenium Regum Diadematis* formam, quod ex corio durissimo, undequaque deaurato constat, quo & loco coronæ utuntur. Cingulum item ex *Testudinum marinorum* tessellis coniectum, quo *Mandarini Sinensium* proceres uti solent; unde formæ pulchritudo, & pretii valor ei accrescit. Item *Sandalia* hic vides, quæ corii loco *Cannabinis* ligulis compacta, & viridi holoserico coniecta sunt.

Brasilia hic extat fragmentum *Panis*, uti & granum quo panis conficitur, ex *Iuccæ* venenosæ cæteroquin plantæ radicibus in salutarem cibum, panemque redacta, quem *Mandioca* dicunt. *Cochlearia Chinenium* eburneæ virgulæ duæ sunt, quarum quamlibet una manu contrestantes cibum sumunt *Sinenses*.

Statera *Sinensis* usitata ex ebore *Libra* seu *statera* *Sinensis*. probè levigata hastula est, quæ punctulis, proportione Arithmeticæ, & quilibus interdistincta, nec non duobus tenuissimis filis instructa, quorum unum hypomochlii vices subit manu pendens tenta, ex altera parte vero bilancis scutella pendet, in qua monetarum impo-

Cap. VI. impositarum justum pondus exploratur, sed filo, quod hypomochlii vi-ces subit, ad differentis comparationis puncta adaptato.

Atramentaria, seu Atramentum Si-nicum, mistura est in lapidem forma-ta, madefactum humido, liquorem reddit, atramento similem, quem pe-nes se deferunt, & ubique aut aqua, aut sputo imbuunt; & penicillum ex pilis subtilissimis confectum ad scri-bendum commodum habent. *Euro-pæi* hodie idem ope gummium & ful-ginis præstant; quamquam Sinicum nostro multo sit præstantius, & ad cul-trorum aciem acuendam cotis instar servit.

Novacu-læ Sinen-sium. Cultri, & Novaculæ Sinensium, dif-ferentis formæ à nostris.

*Semicin-
stium Bar-
barorum
Anthro-
pophago-
rum in
Brasilia.* Ultimo loco Torques, sive cinetura Barbarorum, seu Anthropophagorum Bra-siliæ exhibetur. Non est hæc, ut il-la, quam *Manlius*, ad *Anienem*, *Gallo*, quem provocatus interemerat, Tor- quem detraxit, & inde *Torquati* no-men accepit, aut aureo vellere con-textæ, aut lapidario pretio raræ: sed Brasilæ Torquati verius nuncupandi, qui & ipsam pellem hostibus extor-quent, & spoliorum loco ebur huma-norum dentium, è torque, qui in mo-dum fasciæ palmaris ex certo lini, aut *Cannabis* contexto subligaculo depen-dent per palmaria fila, & veluti juni-peri grānis, humanisque dentibus di-

stincta dependens. Hac enim multi-tudine dentium triumphantes suæ barba-riei facinora ostentant, tot enim den-te continent hæc perizomata, quot homines devorarunt, in testimonium generosi animi, eaque veluti tegu-mentum pubis portant. *Pars II.*

Quotidiani hospites celeberrimi hujus *Musei* mirantur hic duos abor-tivos globos, quorum unus in petram coaluit crustatæ superficie, in vesica Patris *Leonis* *Santii* viri omnigenâ scientiâ celeberrimi, natus, eoque mor-tuo excisus, uti prodigiosæ magnitudi-nis, scilicet qui facile pugnum huma-num expleat, sic & duritie incomparabilis calculus hic humanus undecim uncias circiter pendens, hoc epiphonemate. *Doctum occidit Leonem.*

Alter globus in Vaccæ stomacho repertus fuit, non in lapidem concre-tus, sed in pilam lusoriam tenui cute circumvestitus, intus pilis rubeis ita coagulatus, ut videatur attificiosissima industria ex iis compactus, levissimus est, sed tenacissimæ compactionis, uti sunt pilei castorei, quibus capita hu-mana conteguntur, hujus causam in-dagans *Author*, asserit, & prudentissime suo more, pilos esse, quos mater vitulum, foetum suum lambendo lin-gua sua attraxit, & deglutivit, qui cùm digestionis sint difficillimæ, ii paula-tim in glumum, intra Vaccæ stoma-chum concreverint.

C A P U T VII.

Optica, Catoptrica, Dioptrica Experimenta.

Ca. VII. **P**otentia visivæ ratio sub tripli-cem considerationem cadit, unde & secundum triplicem hanc videndi rationem, etiam triplicem for-tita est denominationem: vel enim pri-mò visio fit directè, radio scilicet di-recto in objectum tendente; hicque modus sub nomine *Optica* consideratur.

Secundò visio fit per reflexionem in specula, aliaque corpora, quæ spe-cies objectas reverberant, & dicitur *Catoptrica* seu *Anacamptrica*.

Tertiò denique visio fit mediis cor-poribus diaphanis, diciturque *Dioptrica*, sive per refractionem *Anaclastica*; hoc eodem ordine servato Celeberrimi

Ca. VII. mi hujus *Musæi* selectiora arcana de-
Optica. scribo, in quo sub *Opticæ* partem uni-
versa, quæ hoc opere continentur, ca-
dunt, unà cum nonnullis fallaciis, quæ
directo radio in objectum tendunt, ac
elegantium figurarum species tibi re-
præsentant ex certo puncto, cùm ta-
men in omni alio loco non nisi con-
fusa quædam colorum congeries ap-
pareat, vides qua ratione eadem ta-
bula tibi tres aut plures differentes pos-
sit repræsentare figuræ ex differenti
stationis loco. Figuræ item, quæ, quo-
cunque declinaveris loco, te impete-
re telo videntur: aliæ insuper, quæ in
plano figurato nescio quos abscessus &
ambages mentiuntur, & tamen accu-
ratius examinando, & indagando, ca-
pita, aut membra humana, aliarum-
que rerum Schemata figurant. Horum
effectuum ratio, causa, & origo est à
differenti angulorum incidentia, unde
plus, minus in uno, duobus, tribus,
aut etiam quinque locis stationum ob-
jecta variat; hæc *Author* more suo in
Arte Lucis & Umbræ perquirit, discutit,
dilucidat atque accuratissimè ex-
planat.

Catop-
trica.

Gradum facio ad *Catoptrica* expe-
rimenta, quorum maxima copia in
Kircheriano Musæo visitur; unde primò
recensebo ea, quæ ope speculorum
Planorum præstat. Secundò quæ ope
speculorum Sphæricorum. Tertiò Cy-
lindraceorum. Quartò Conicorum.
Quintò Ellipticorum, quorum aliqua
cava, alia convexa cernuntur. Sunt alia
hæc specula partim ex Crystallo, par-
tim ex ære seu metallo fusa; Itaque
ope speculorum planorum subsequen-
tia videntur experimenta.

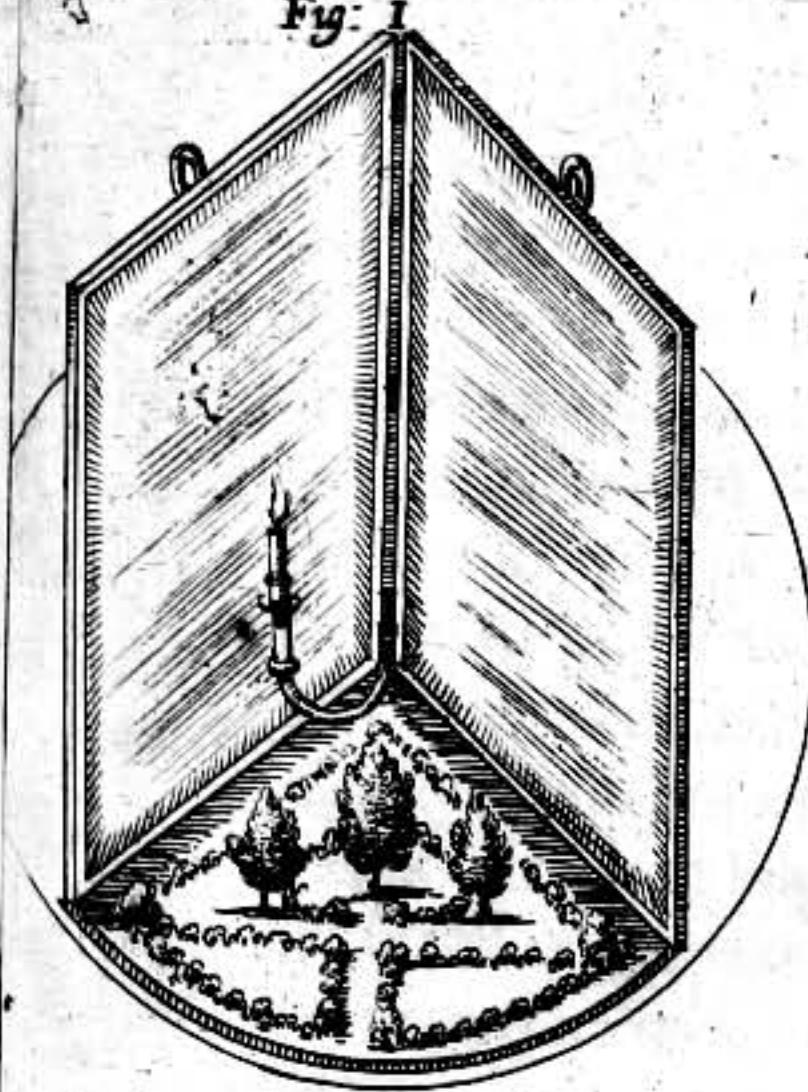
Primo quidem *Quadrans Catoptricus*,
instrumentum est, quo ope aliorum
speculorum planorum, qui in modum
libri ad invicem commissi sunt, & cir-
ca communem verticalem axim mo-
biles inter duas planas, & horizonti
parallelas tabulas, & secundum qua-

drantis lineas concentratæ, atque gra-
duatæ sunt. Nobile hoc artis miracu-
lum est, *Quadrans* enim hic *Catoptri-
cus*, quò magis acuitur angulus, tan-
tò pluries objecta multiplicat; Vides
que in hoc quadrante *Catoptrico*, dum
partes ad angulum acutiores promo-
ves, objecta & multiplicari, & velo-
cissimo motu mox ad objectum acce-
dere, mox retrocedere, usque ad
angulum rectum; latera reducendo,
donec paulatim eorum species peni-
tus evanescant; unde & objectiva spe-
cies in hoc *Quadrante* varias vultuum
transmutationes, membrorumque mu-
tilationes, modò in tholo pendulæ,
jam & in aëre volitantes mirari licet.

Theatrum Catoptricum, instrumen-
tum est, quo quæstionem inter Phy-
sicos tam celebrem *de Infinito actu, Au-
thor* pluribus planis speculis tam nobi-
li artis opificio deludit, ut rationem à
sensu separatam, vel saltem deceptam
in hoc instrumento quivis obstupe-
scat; & quæ in Physicis contrariarum
sententiarum probabilia argumenta
quotidianam in scholis subministrant
disputandi materiam; hîc convincen-
te visus apparentiâ conclusivè dari actu
infinitum stabilire videtur.

Cista est sub forma Theatri, quæ
ex interiori parte undequaque planis
speculis circumvestita est; porro spe-
cula ex parte posteriori, non ad latus,
seu angulum rectum sibi invicem con-
juncta sunt, sed ad angulum acutum,
undè in cavum quatuor laterum se ar-
cuat; Planum verò horizontale qua-
drilaterum est, quod in centro super
axim mobilem convolvitur, & ita qua-
drifariam objicit figurarum, seu pla-
norum differentiam, sic specula pla-
na mutuata reflexione unum alteri ob-
jectorum planorum species reflectunt,
communicant, & multiplicant, sem-
perque easdem species recolligendo
opticè diminuunt, ut easdem nume-
rare impossibile sit, adeoque *infinitum
actu*

Fig. I.

Iconismus XXXII.

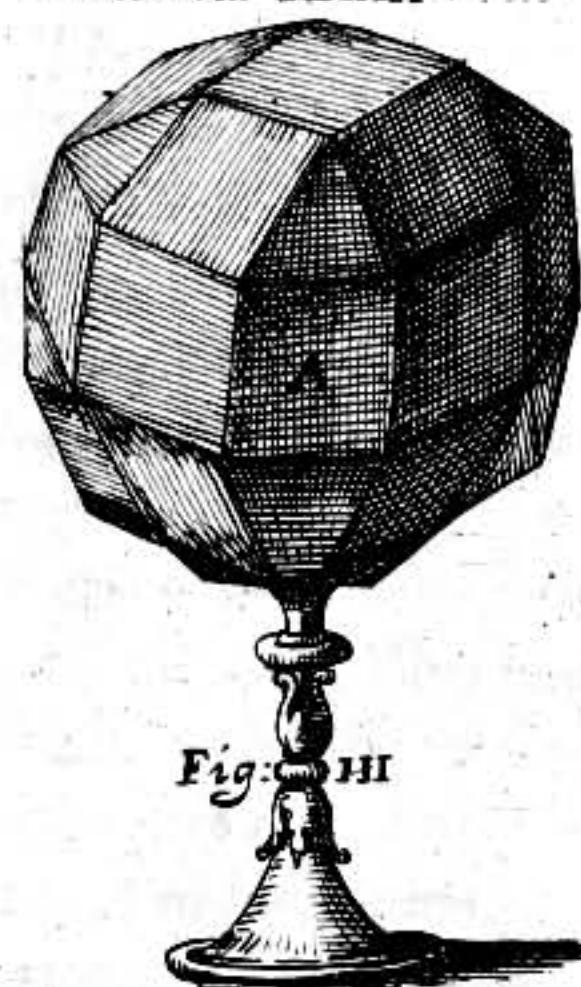
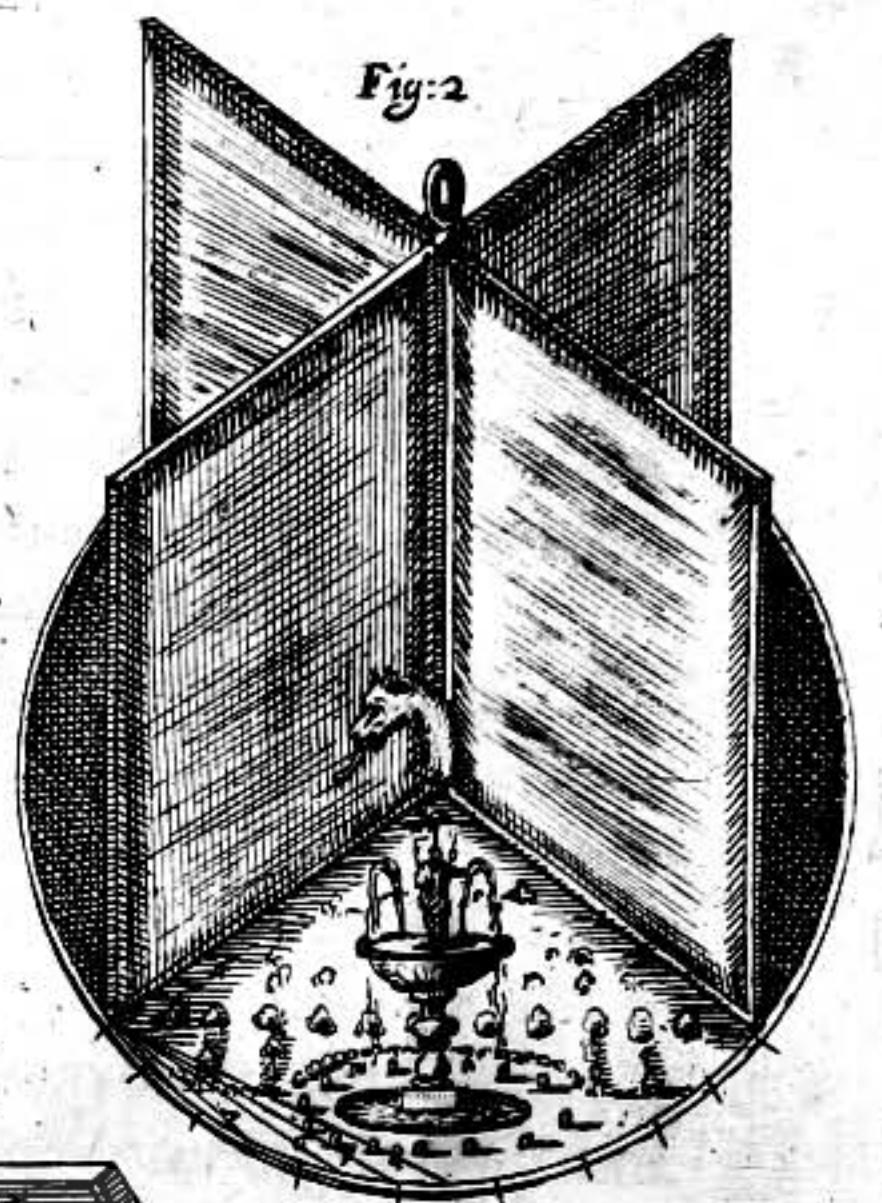

Fig. 2.

Arpanentia Anoptica

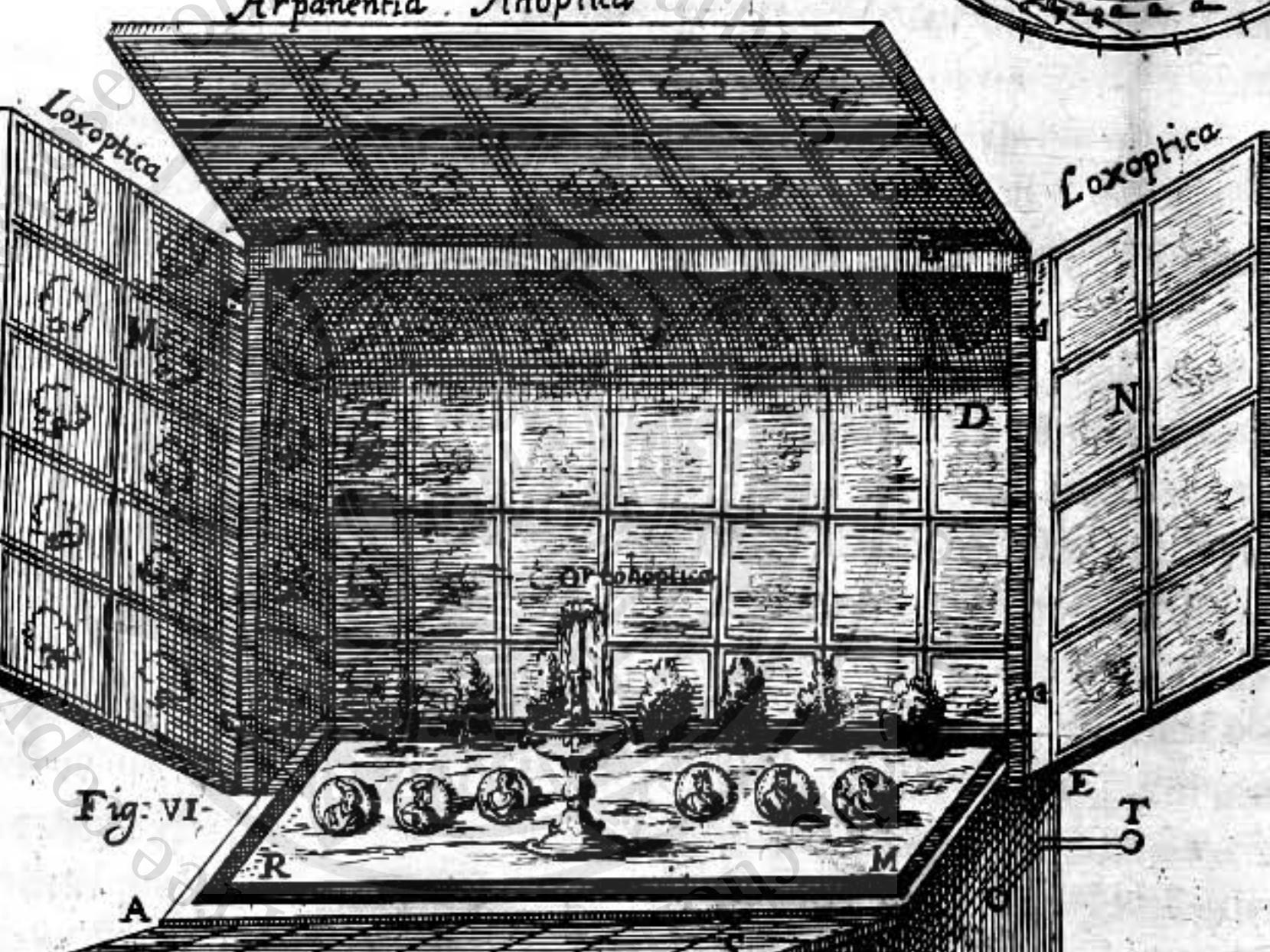

Fig. 5.

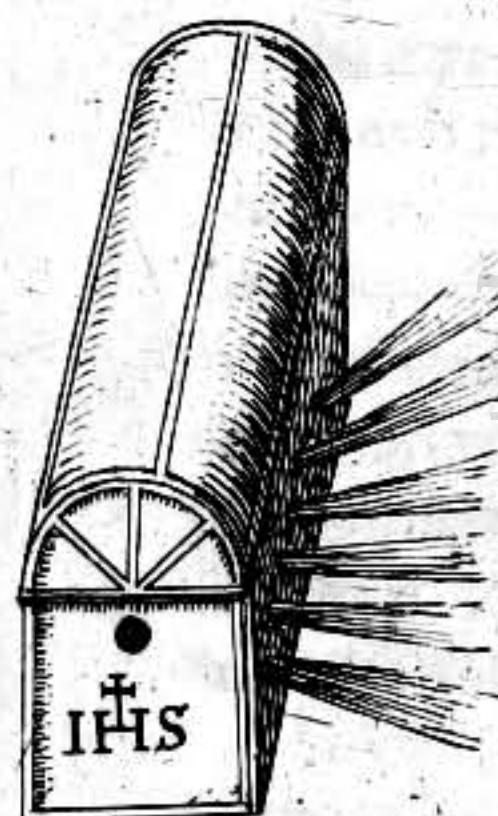
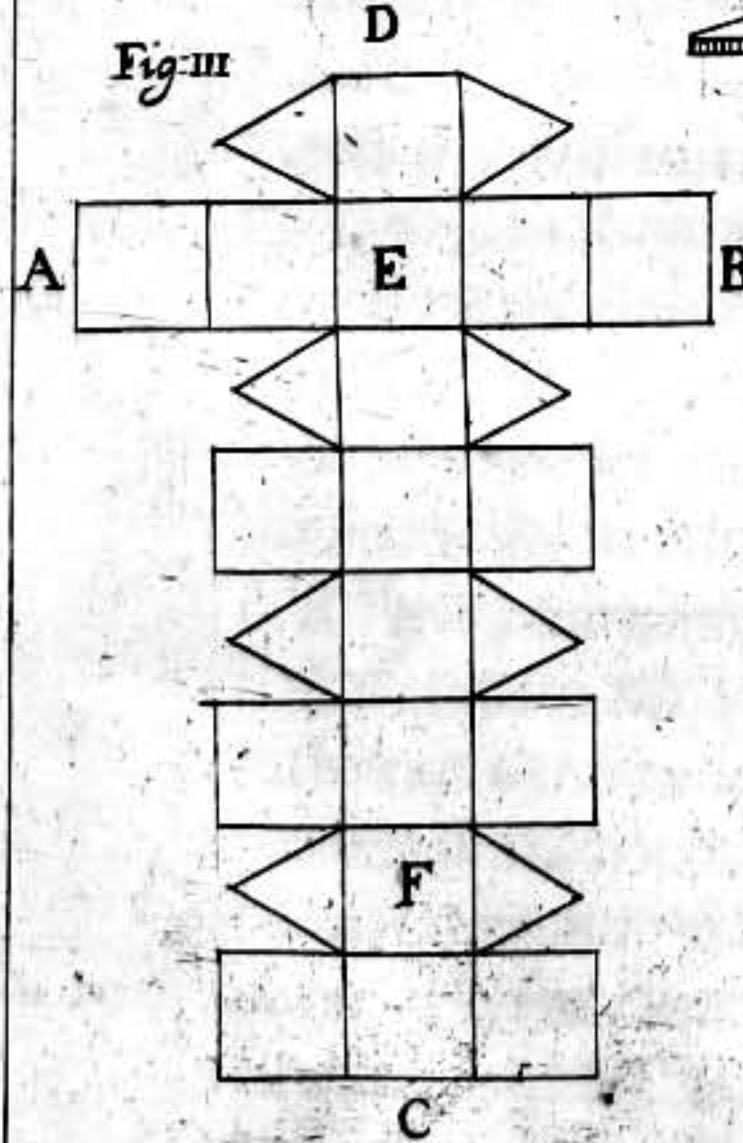
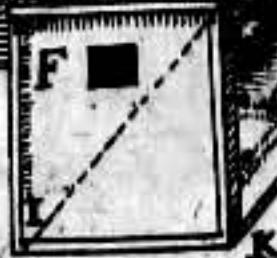
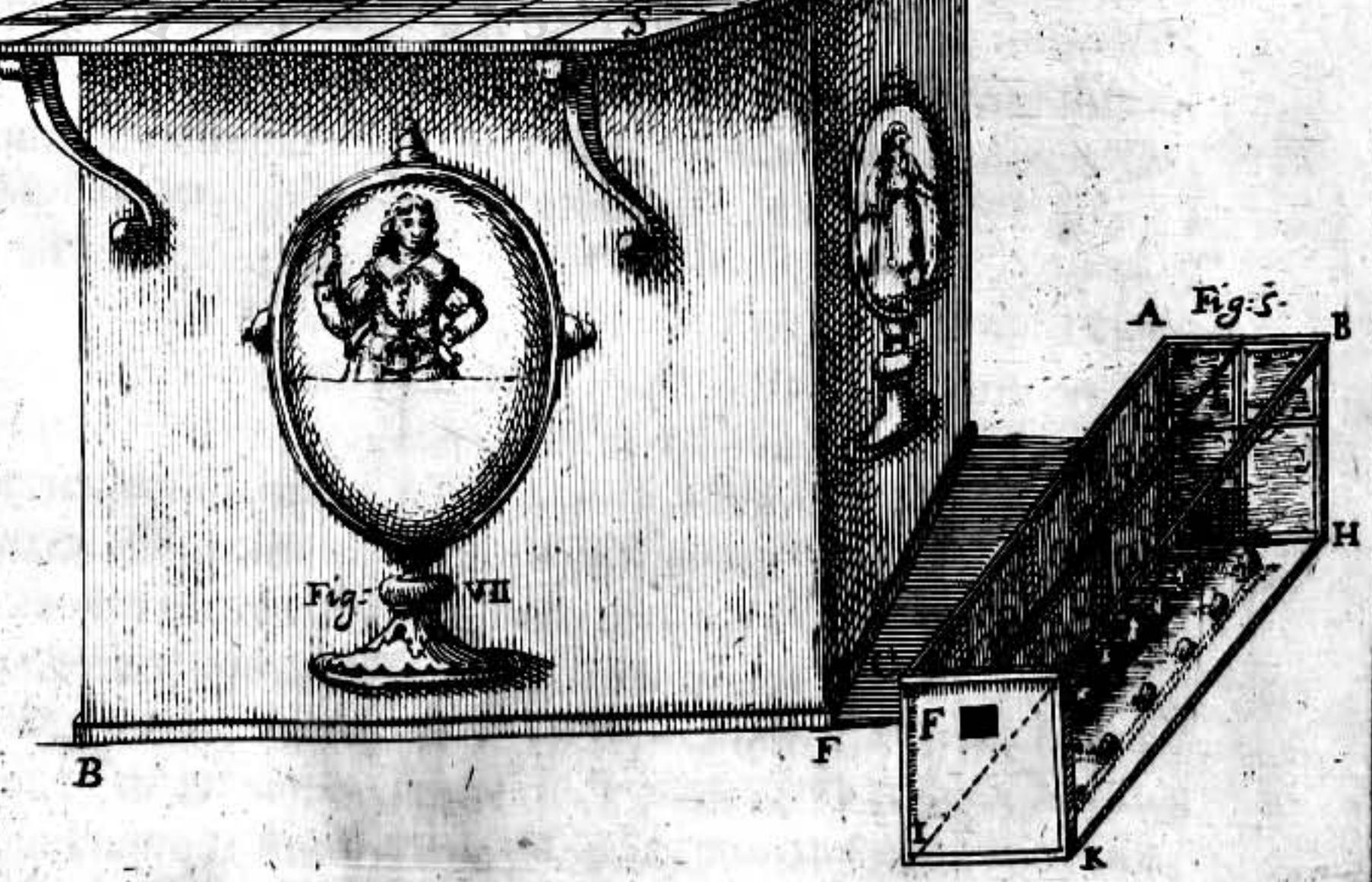

Fig. III.

B

Fig. VII.

A Fig. 5.

B

F

H

K

Ca. VII. actu spatiū repræsentet. Vides ergo mox viridiorum ad utramque partem se opticè protendentium series, ut oculus tuus tali labyrintho delusus in infinitum spaciū, & campos protractum se putet.

Mutato mox plāno machina te intam uberem, & locupletēm bibliothecam introducit, ut ejus apparatu, tot voluminū magnificam copiam vix credibilem fateri attonitus cogaris. Quæ dum tibi ab oculis subducitur, se sistit in medium magnificētissimorum palatiorum, & fabricarum Theatrum, quo evanescente ecce Triclinium omni adornatum fructūm, & florū genere vel ipsum gustum allestantibus ciborum, & tragēmatum obsoniis, abunde refertum intuearis.

Ad hujus imitationēm varias scenicas projectiones, ornatissima conclavia infiniti columnarū productarū ordines, varia ambulacrorū diverticula; Horti omni florū ac plantarū genere instructissimi; Mensæ omni cupediarū genere refertissimæ; Thesauri inexhausti; Anfractus infiniti repræsentari possunt.

Cista An- tecameram Cardinalis exhibens. *Prospectiva Catoptrica:* Occurrit in signis cistula, prospectum amplissimi palatii undequaque, apparatum magnificum tibi repræsentans, ubi ipsius palatii incolam Dominum, aulicorum copiā stipatum, ac famulantum grege copioso circumdātum vides. Hujus capsulæ fabrica hæc est.

Fiat Cistula in longum ad tres palmos protracta; latitudinis, & altitudinis palmaris, hæc in uno longiorum laterum medio, excisam habet fenestrā paulò ampliorem semipalmo, intromittendæ luci inservientem, quam vitro plano, aut velo pellucido ita operias, ne introspectam lucem impedit; in hujus opposito latere circa extremitates duæ portulæ fiant, quæ interiorum cubiculorum debitæ symme-

triæ, & architecturæ proportione ornatum, portasque conclave oculis exponant, & introspectivebus deserviant. Ex utroque latere supra situm speculorum, quæ intrinsecus latent, duo parva sint foramina, etiam introspectui servientia. Interior pars cistæ ita coloribus ordinetur, ut cœlum aut pulchram laquearis speciem; fundus verò varias pavimenti tessulati figuræ exprimat. Huic Cistæ utrimque tria specula plana semipalmaris latitudinis, quæ in longitudine semipalmum vix excedant, firmiter inserta fundo, & utrimque ex opposito portularum latere normaliter erecta.

Phænomenon, seu Catoptrica Alexandri Machina Eclypon Alex. VII. VII. Pontif. Opt. Max. exhibitio. Cum Author ob studii, & virtutum amorem ab eodem summo Pontifice summè adamatus fuerit, & liberalissimis beneficiis affectus, beneficiorum memor, ejusdem effigiem in nitidissima speculari glacie comparere voluit in laquearis fastigio, quæ tali solertia aptata fuit, ut secundum varium ambulantis situm mox accedere, mox retrocedere videatur, & certo demum stationis puncto constituto curioso indagatori, se plenè, & majestuosè venerabilem præbeat, tanto artis arcano, ut sagacissimos indagatores subterfugiat, & quantumvis objectas species ex omni latere inquirant, nusquam tamen detegant.

Cupido horarius. Theatrum est Catoptricum, sed parvum, tribus planis speculis instrūtum, quæ specula ad angulos rectos sibi connexa sunt: cuius Horologium pendulo agitatum variā demonstrans.

Theatrum Catoptricum Octogonale. Octogonum Catoptron. Hoc voracis temporis injuriâ interiit, & ob loci angustiam penitus neglectum, & in fragmenta disruptum est: constructum erat tali arte, ut circuli

Ca. VII. circumferentia in octo æquas partes divisa juxta speculorum imponendorum proportionata spacia, in quo tanquam in epitoma quadam & anacephalæosi comprehensum cernebatur, quicquid reflexo radio præstari potest, cum hac dispositione omnes dabiles angulos, sive rectos, sive acutos intra vel extra quadri inclinationem unico actu reflecterent, in hujus medio Elephanti effigies collocata integrum Elephantorum gregem, ex tota *Asia* & *Africa* collegisse videbatur.

Proteus Catoptricus. Hæc uti & prior neglecta interiit. Speculum erat prægrande, in quo se ipsum intuens cernebat; machina vero tali arte compacta, ut immediate mutato situ speculi, ex tympano rotatili diversorum angulorum, modo caput suum in asinum, modo in caprinum, suillum aliorumque animalium transmutatum admiraretur, artificio ab *Authore in Magia Catoptrica* descripto.

Experimenta speculorum sphæricorum etiam nonnulla sunt; primatum vero merito obtinet prægrande speculum istorum cavo-convexum ex metallo conflatum, cujusque diameter ad tres palmos se extendit; hujus speculi ope solares radii collecti, denique iterum ad aliquot palmos refracti objectum lignum accedit, & exurit ex cava speculi parte; ex parte vero convexa omnia circumdata corpora colligit, & eleganti proportione diminuit. Hujus speculi opera variorum Mecœnatum effigies ad certam distantiam inversæ positæ, secundum omnes sui partes excipit, ac demum in medio aëre volitantes libere sustinet. Diffundit insuper exceptum solis radius horizontaliter collocatum ad cubiculi, aut aulæ cuiusvis fenestras positum ac quodlibet superpositum corpus in tholo incomparabiliter augmentatum ad quemvis minimum & imperceptibilem motum in tholi aut

fornicis partibus vagabundum phæ- *Pars II.*
nomenon repræsentat. Asservantur in hoc *Musæo* alia duo specula sphærica, sed minora palmaris scilicet diametri, unum aliud minoris, quibus eadem experimenta exhibentur.

Exhibitum hic *Specula Cylindracea* Cylindracea Specula plicatilia varie transformantia intraspicienes. duo, unum cavum, alterum convexum; speculo convexo differentes figuræ ex colorum varietate confusa non ingrata combinatione in Cylindro formosæ, modo turpes; mox una mox altera effigies appareat; contrà verò elegantissima objecta ita diffor- mat, ut nesciam, quodnam rerum deturpatarum chaos in Cylindro repræsentetur, curiosa studiosis materia, ut possint rationem circumferentiæ ad objecta circa centrum Cylindracea corpora refringentia examinare. Speculo cylindraceo cavo quo Genius in centro firmus, cujus in medium aërem educitur species, quæ porrò non nisi ex certo stationis puncto appa- ret, à quo aut recedendo, aut ab eo ad speculum proprius accedendo, Genii species vel intra Cylindri latebras, aut in auræ incognitis viis evanescendo insensibiliter spectatoris oculum subterfugit.

Hac Cylindracei usu speculi quasi magica opera apparentem in aëre flammam indemne manibus pertra-ctari mirantur advenæ. Discat hic sa- piens & curiosus peregrinus, vivorum hominum simulacra & species citra miraculi necessitatem, & magicam superstitionem ex uno Cubiculo in li- berum aërem mira arte educere, quin imo inter accensarum flamarum ro- gum, indemne se conservare.

Conicum speculum unum vides con- Cylindri in plano figurae variæ dissipatas, in speculo Cylindrica ceo exprimunt. vexum, quo mirificè in plana tabula secundum artem deformatæ figuræ in conici speculi superficie recollectæ apparent, unde variarum figurarum pro tabulæ diversitate simulacra appa- rent; unde Regis phænomenon equo dela-

Iconismus XXXIII. Folio 90.

Fig: 1

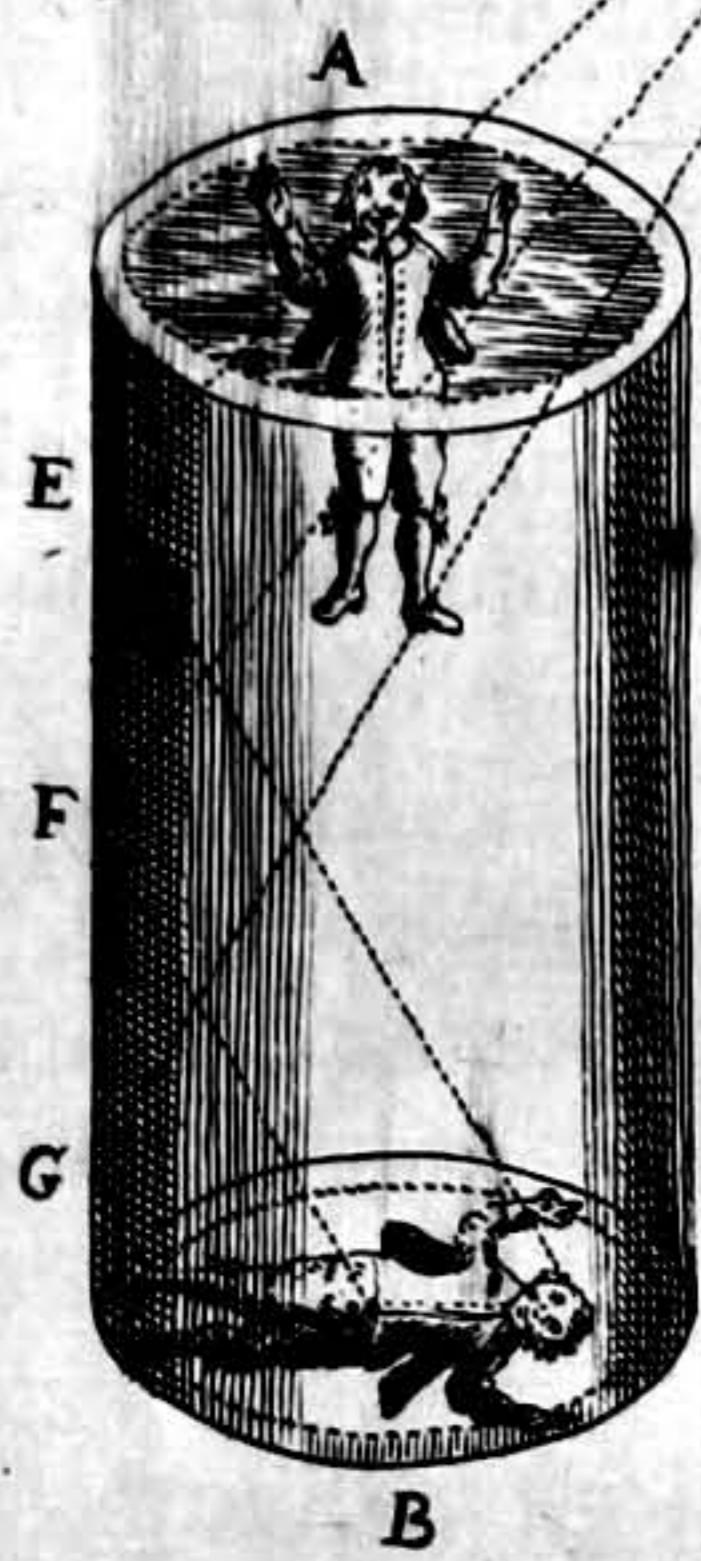

Fig: 2

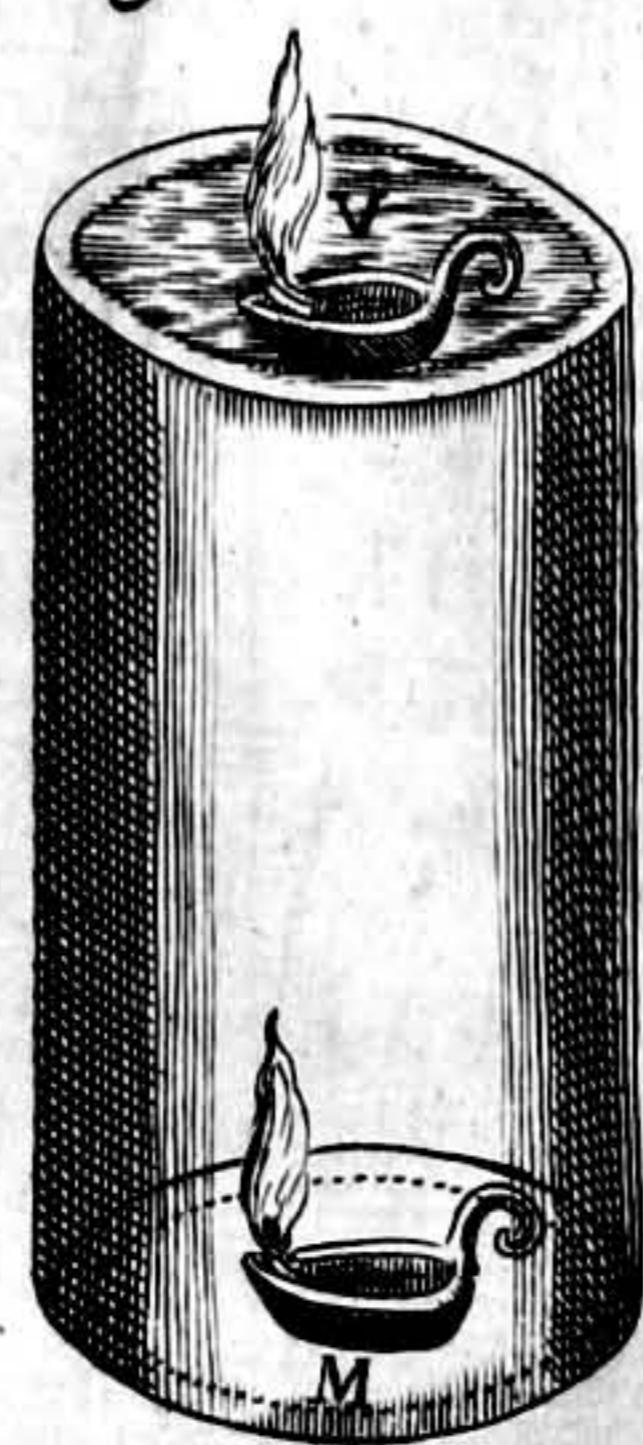

Fig: 3

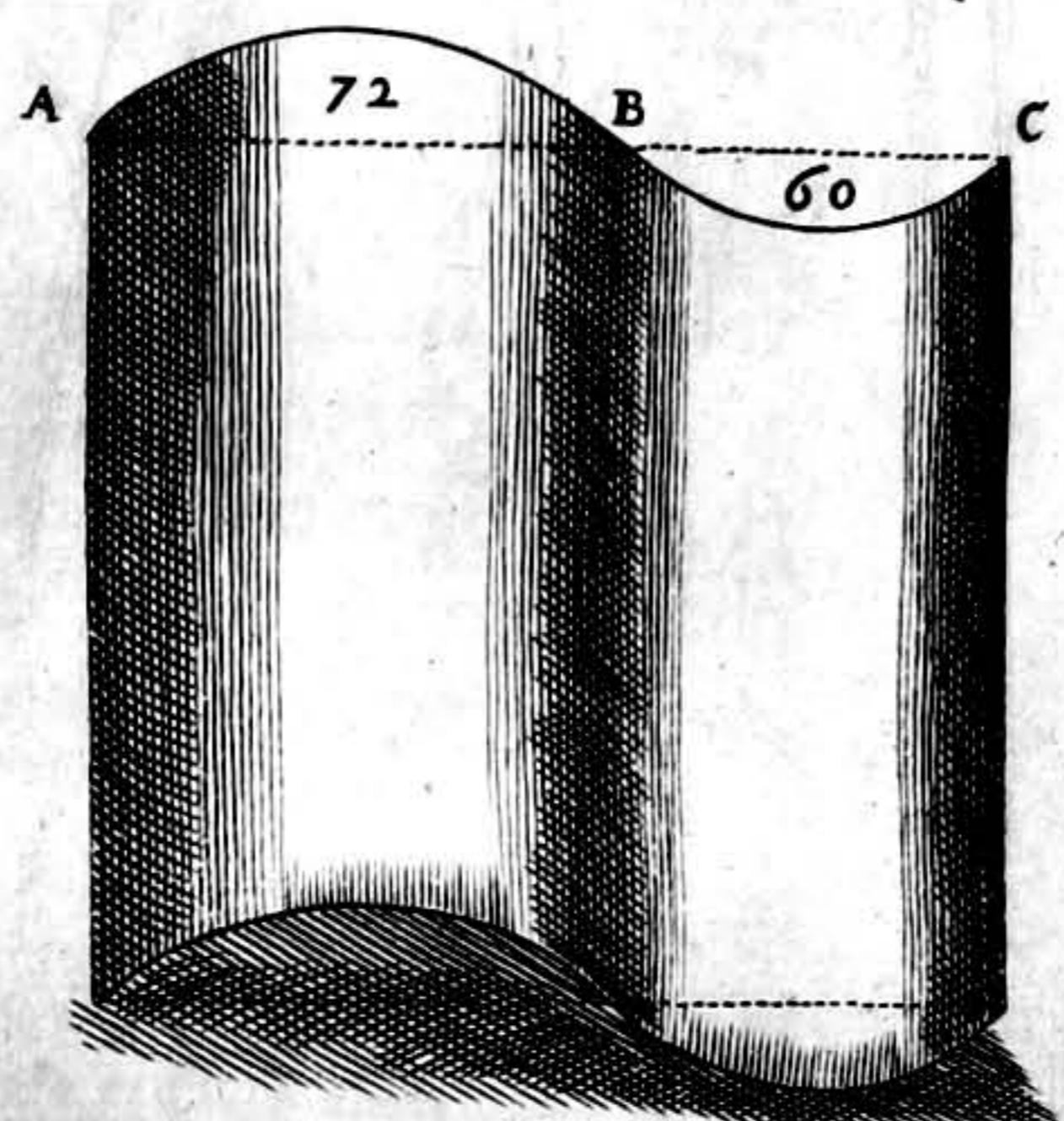
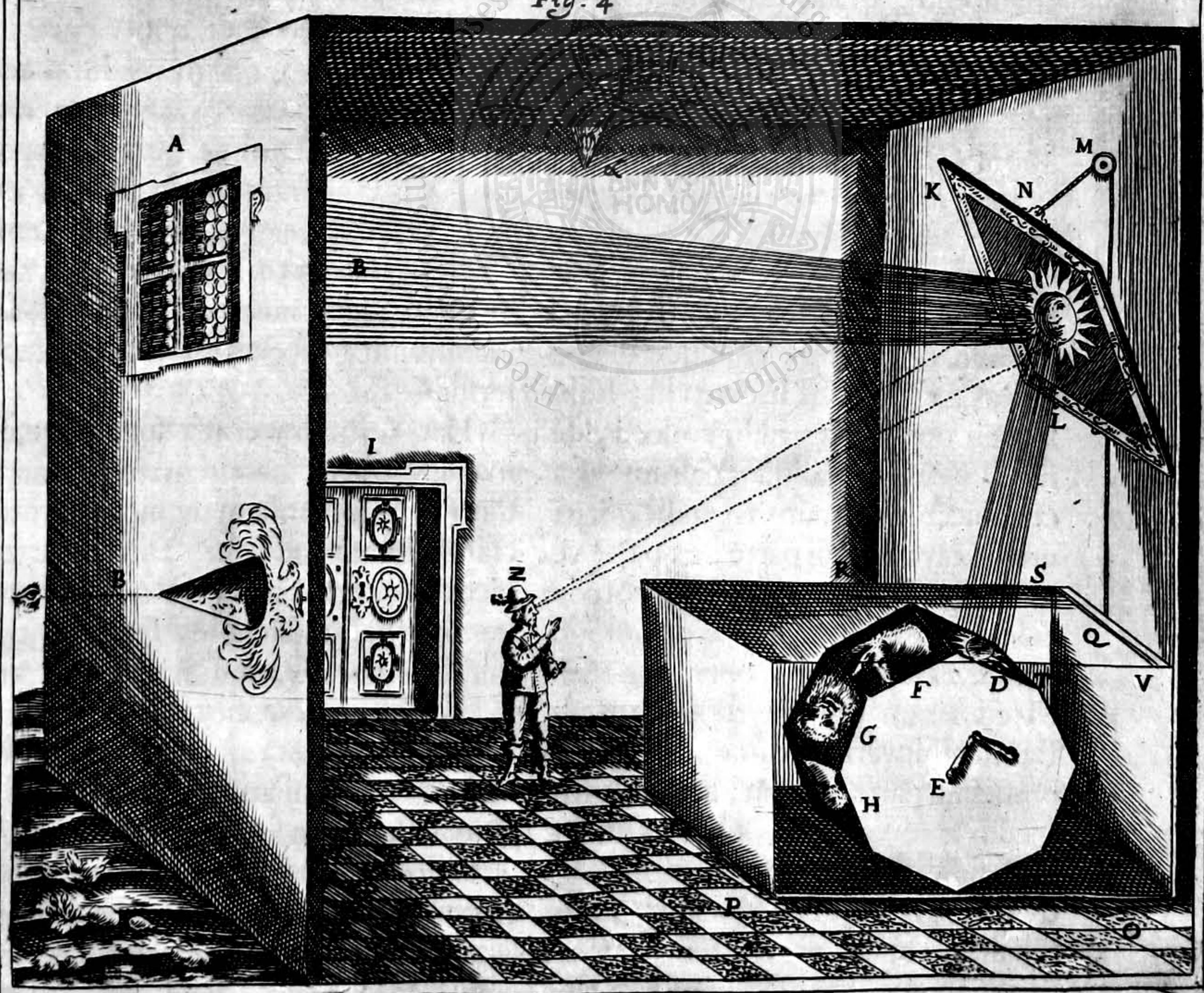

Fig: 4

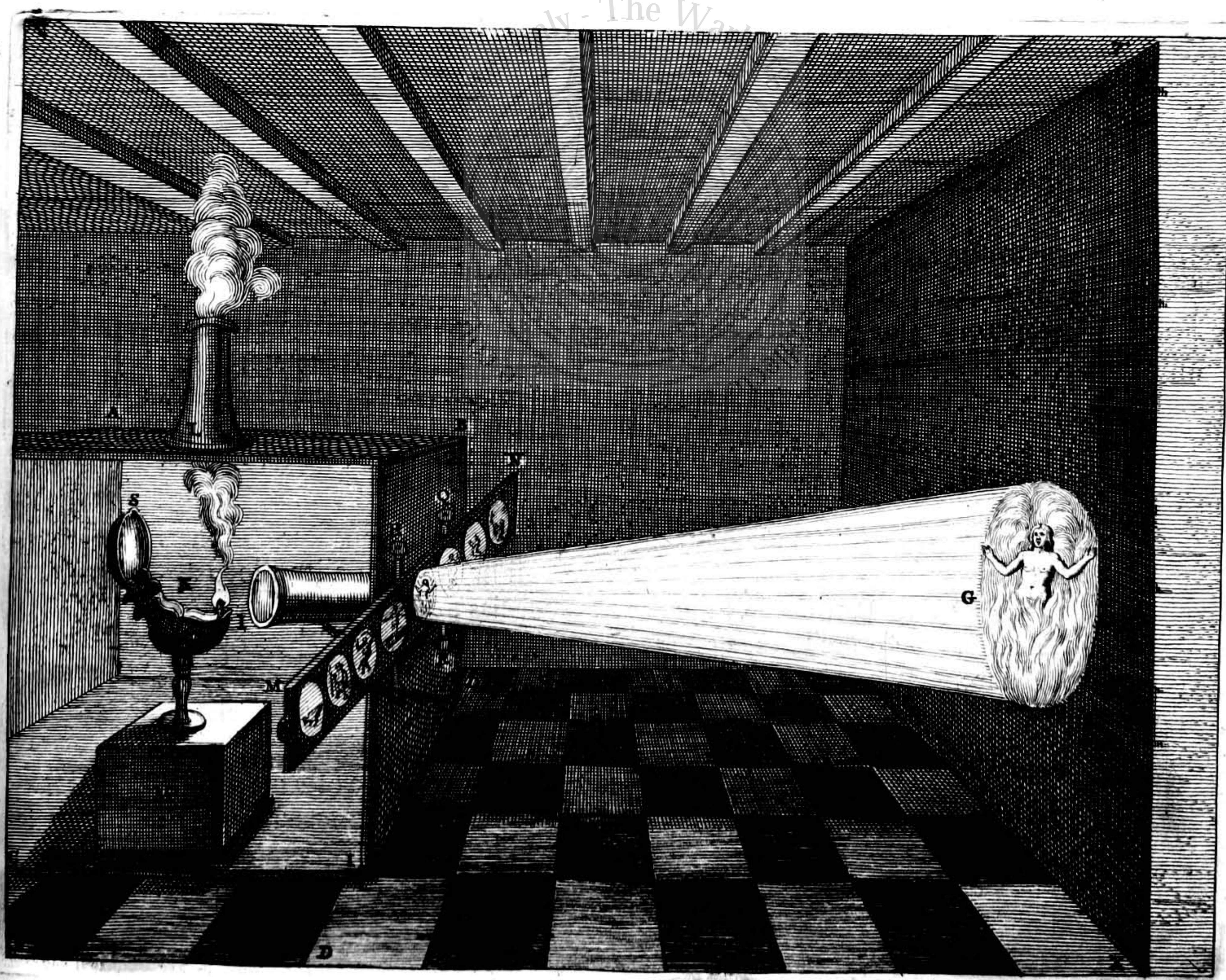
Ca. VII. delatum , aut Imperatoria Majestas in throno conspicua cernitur , aut certè aliarum simulacra rerum.

Specula literas iis inscriptas in quenvis remotum locum reflectentia. Demonstrat hīc solertissimus *Author* Elliptico speculo quām mirificē hæc figura conducat ad trajectionem radiorum solarium in longinqua distan-
tia ignis pabula, unde inexpectatè hor-
ribiles flamas succedit.

Dioptri- ca. Ad *Dioptrica* tandem divertere oportet , inter quæ non parcè hīc lude-
re videbis artem, & quidem intra Cry-
stallinæ Sphæræ septum . Miraberis
Christi resurgentis effigiem sine omni
subjecta materia comparere : Avicu-
lam inter aqueam caveam garrulam lu-
xuriari & circumfaliare absque eo, quod

madentis aquæ irrigatione madefiat . *Pars II.*

Exsurgit in medio *Musæo Ara Mag- netica* , cuius tres vitræ Sphæræ a-
quā purissimā repletæ insistunt , quæ & cœlestium circulorum systemata de-
ferunt , ex quibus non exiguo splen-
dore irradiatæ videntur effigies piissi-
mi gregem *Dei* pascentis , & ad vota
universæ Christianorum Reipublicæ,
Sanctissimi , & Clementissimi Patris,
& Pontificis Opt. Max. *Clementis IX.*
ac ejusdem Pontificis Nepotis Emi-
nentissimi Cardinalis *Jacobi Rospigliosi*
inter laureum corymbum , quorum
species ea arte spectantur , ut unde ori-
go nascatur , ignoretur , ac vix per-
ceptibile fiat despicientibus.

Lucerna Magica.

Lucerna Magica. Instrumentum est , quo , ope unius aut plurium lentium

crystallinarum superficies , quibuscun-
que tandem , diaphanis tamen colori-
bus ,

Ca. VII. bus , figuris aut imaginibus imbuuntur ; quæ tubo opticæ lentis prius probè instructo , lumine Lucernæ accessæ intra obscuri cubiculi candidum parietem aut expansum linteum ita ad vivum unà cum coloribus projiciuntur ; ut omnes in admirationem rapiant . Verùm antequam ulterius progrediamur , h̄ic silentio minime supprimendum duxi , dum video complures jactabundos vagabundosque Thraßones orbem circumcursantes qui hujus sibi lucernæ inventionem famosius adscribere non verecundantur . Impostores sunt . *Kircheri* hoc inventum est , quod & multis in *Musæo* suo variis modis jam ante 30 annos exhibuit , & tandem in *Arte magna Lucis & Umbræ* binis editionibus , potissimum in Ultima fol. 768. fusijs descriptis , ei demonstravit , multa similia sibi adscribunt inventa varii Authores noviter editi quæ tamen successu temporis inventa sunt arcana *Kircheri* jam dudum edita .

*Lucerna
Solis splen-
dorem ex-
hibens.*

Lucerna mirifica. Instrumentum est , quo lucis radius adeo intenditur , ut non solum in tenebris , verùm etiam in clarissima diurna luce , adeò lumen intendat radios suos vibrando , ut præ splendoris exuberantia vix liceat inoffenso oculo , ejus lucem intueri ; Artificium provenit ex segmento crystallini globi , cui retropositum lumen , & lucernarum more ex omni alia parte opacatum , tantum luminis fundit ut Solem orientem crederes , atque adeo ad ducentos pedes in tenebris , minuto quamvis charactere scripta , legenda præbeas .

*Sphæru-
læ Cry-
stallinæ
construc-
tes.*

Crystallinæ Sphæræ duæ ; globi sunt trium digitorum in diametro ex rupea crystallo singulari arte in perfectam sphæram elaboratæ ; præstant duplē effectum : primo transfusum solarem radium in punctum colligunt ; ibidemque appositam ignis escam , & formitem è vestigio accendunt : objecta

verò omnia scenicè catoptrica prove-*Pars II.* ctione exhibent ; hos item effectus alias lentes præstare , experimento demonstratur ; servit & ad caustica horologia concinnanda , quo hora monstrata acceditur ignis magno cum strepitu , & campanella pulsū horam monstrat .

Conclavia gemmata , & peristromatibus adornatissima apparent . Videbis hic Prismata Crystallina plura adeo unita , ut in duobus lateribus se contingant ; hæc si valvarum foramini imponantur , atque reliqua luminis ostia occludantur , ecce inobscuro cubiculo solis radius vitra medi ante speculo lenticulari pertransiens , undique muros candidos diversicoloribus peripetasimatis vestitos spectabis . Gemmarum verò apparatus habebis , si lentes diversicoloris vitri ad differentes angulos elaboratos in locum prismatum substituas , tunc & parietes intus & coloribus , & pretiosis lapidibus prorsus verisimilibus exornatos videbis .

Disces hinc qua ratione in speculo plano quascunque inscriptas literas trans lentes in obscurum conclave amico legendas transmittere possis : qua ratione ambulantum in platea publica aut foro species in cubiculum quodlibet trahicere possis ; qualiter currentes horologii numeros in alieno loco apparere facias , & infinita alia .

Ultimo loco hic Tubus opticus cum suo pede instructus perfectissimus conservatur . Microscopia , Telescopia , aliaque id generis necessaria h̄ic , utpote in copiosissima officina conservantur , quibus omnis generis experimenta in gratiam curiosorum advenarum exhibitur ; sicuti verò hujusmodi instrumenta fragili materiæ innituntur , ita iis ruptis fractisque , nova semper ac nova , *Authoris* ingenium supeditare solet .

Fig. I Iconismus - XXXI

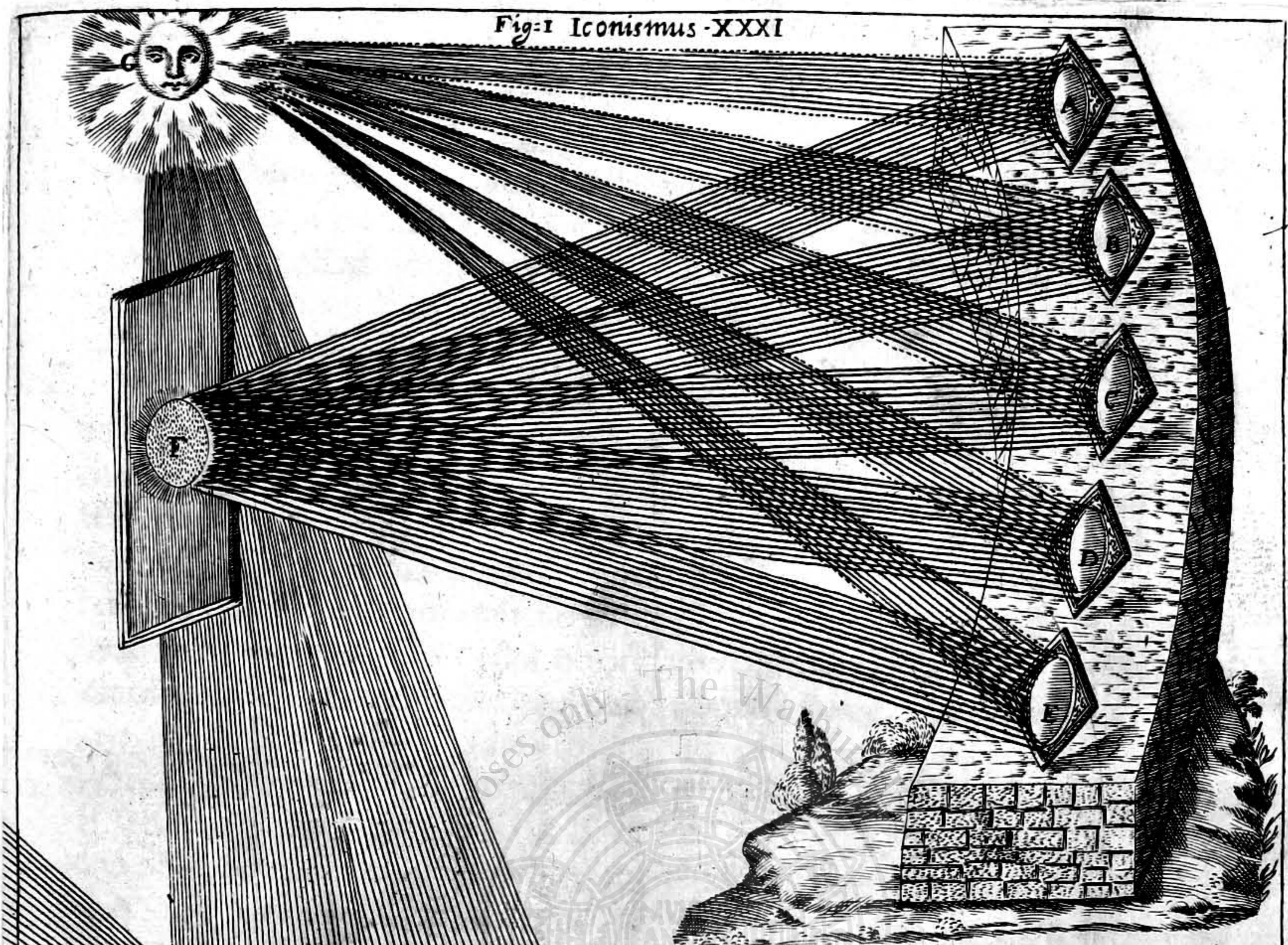

Fig. II

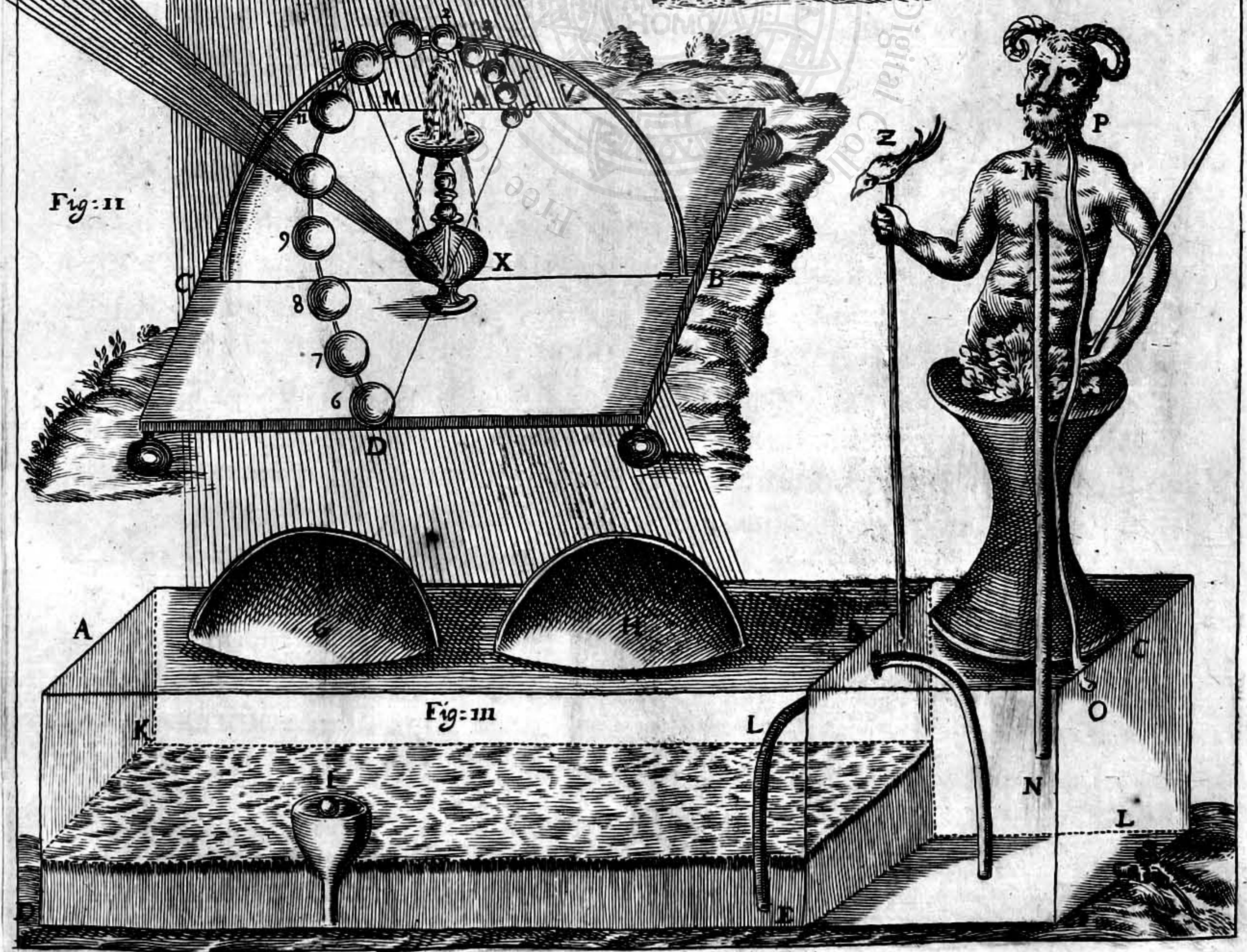
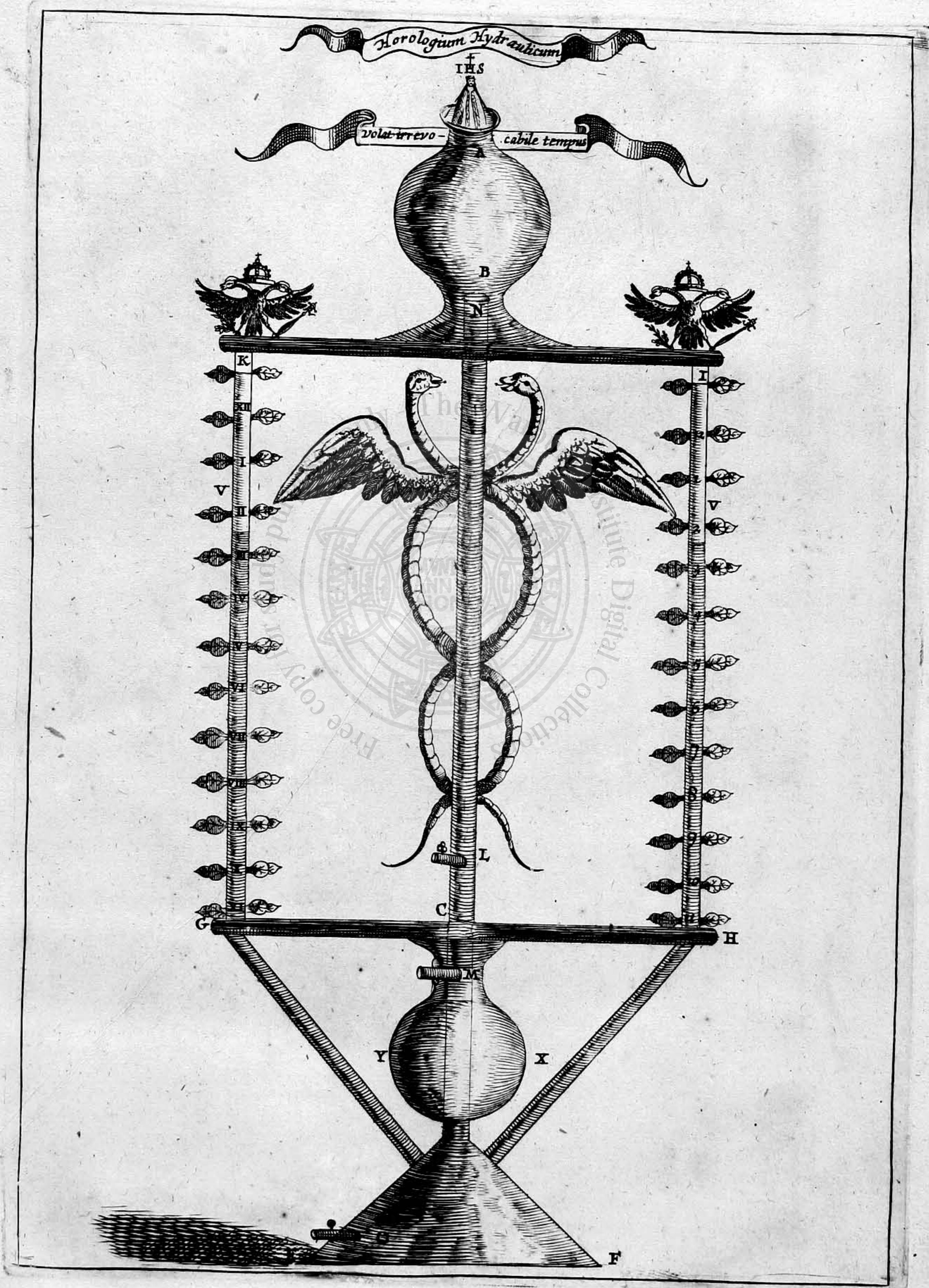
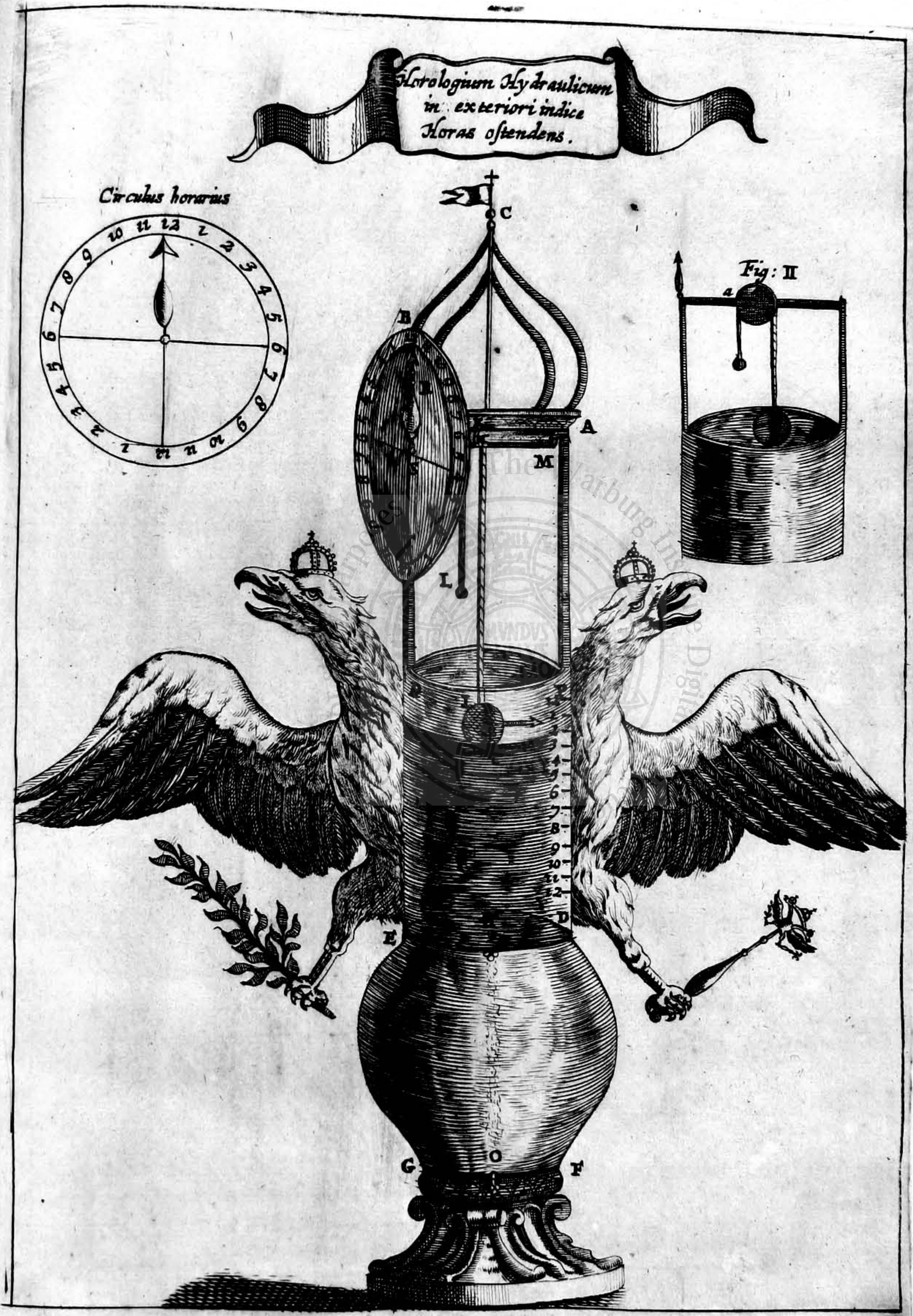
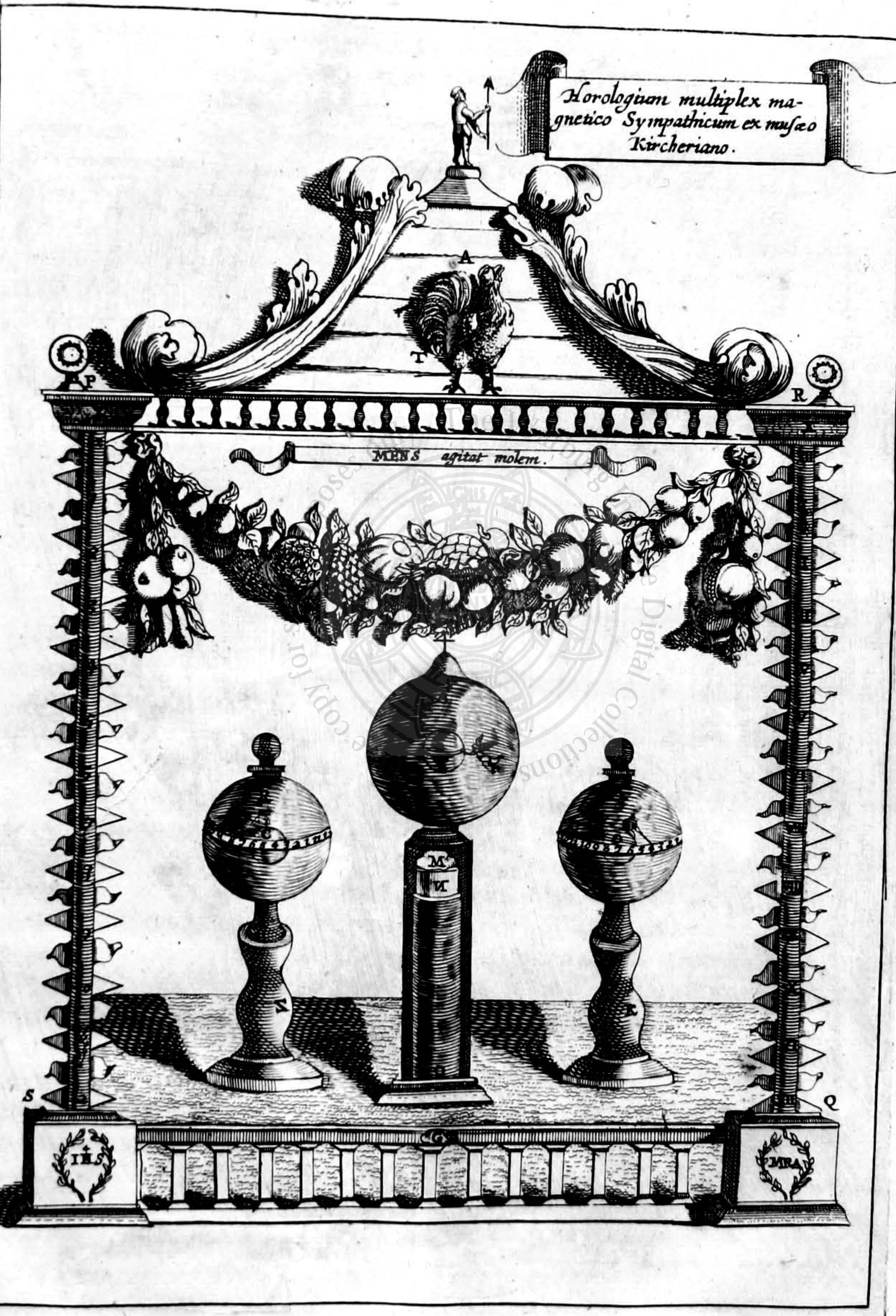

Fig. III

*Horologium multiplex mag-
netico Sympathicum ex museo
Kircheriano.*

Mundi Subterranei fructus.

Ampla, vaga, Mundo inter reliqua divinæ providentiae beneficia magnæ Matri Naturæ enlargita, utilissima h̄ic occurrit materia. Omnium quippe, quæ in subterranei Mundi visceribus partuum species producuntur, videlicet omnis generis Metalla, Mineralia, Succi, Fluores quotquot hinc inde in diversis Mundi partibus eruuntur, hoc in *Musæo* rara magno numero conspiciuntur. Accedunt rei lapidariæ diversæ species, quibus solers ars Naturæ simia, variarum formarum & colorum splendorem conciliat; unde in varium ornatum generis humani, & luxum Magnatum pretiosè assumuntur, & conservantur.

Quanta porro Mundi mineralis, seu subterranei sit varietas & utilitas, omni momento necessarius metallorum usus, & Mineralium multitudo & varietas luculenter docet, & Hermetica Schola indies miratur, quæ rigorosiori indagationi, & examini rerum naturalium, seu Compositorum Physicorum solutioni intenta, quotidiano experimento novas formas comperit, inducit, & separatione in alias species mutat, & sedulo labore per diversas operationes omne mixtum corpus physicum in sua principia, Sal, Sulphur, & Mercurium reducit, modo calcinacione solvendo, aut extractione separando, aut amalgamatione indurando, aut præcipitatione diversimodè præparando, stratificando, cimentando, commiscendo, fumigando, per vaporum, aut siccorum, aut humidorum eleætionem; item per diversas ignitiones cinefaciendo, aut reverberando, aut demum per dissectionem, aut evaporationem segregando; hinc diversa salia, essentiæ, spiritus, tincturæ tum fixæ, tum volatiles. Hoc in capite, nomine

mineralium omnia fossilia comprehenduntur indifferenter, metalla, semimineralia, & lapidea. Quare ne diutius te detineam, contextum Catalogum variorum Mineralium, quæ h̄ic in suis loculis disposita videntur, breviter & succinète describo. Quæ omnia jussu Cæsaris ex mineris *Hungariae* & *Boemiae* ad *Authorem* transmissa fuerunt. Est igitur

1. Massa Mineræ argentei coloris, ^{Omnium} _{Minera-} _{lum spe-} _{cies.} pellucida, ex qua sulphur conficitur.
2. Minera Cadmia vulgo Germanice *Rirs Robelt*/ex qua Arsenicum fit.
3. Minera stagni, ex profundissimis terræ visceribus eruta; ex quo *Author* in libro *Lucis & Umbræ*, specula argentea fieri docet.
4. Marcasita. Nota tamen, quodlibet metallum suam habere Marcasitam, uti fusè docetur in *Mundo Subterraneo*.
5. Cobaltum, ex quo fit Marcasita artificialis.
6. Plumbum purum.
7. Sulphur ex plumbo excoctum.
8. Minerale æris, argento & plumbo temperatum.
9. Minerale æris, argentei coloris.
10. Minerale æris, atri coloris.
11. Metallum argenteum.
12. Excrecentia mineralis in formam Amethystorum, miro naturæ ludibrio effictum.
13. Æs factitium ex Alumine, & Cupreo liquore.
14. Minerale auro prægnans.
15. Aurum pallidum, prout in venis reperitur.
16. Minerale nigrum argento polens.
17. Argentum capillare in pilorum modum condensatum.
18. Æs ex Cinabrio temperatum.
19. Mar-

- C.VIII. 19. Marcasita præparata ex Cadmia, seu Kobalto, & Arsenico.
 20. Aurea Marcasita ex venis auri, cum frusto auri ramescentis.
 21. Vena aureæ Marcasitæ.
 22. Granati Boëmici una cum vena, ex qua extrahuntur.
 23. Metallum Cupri, variique pulveres, auri, argenti, cæterorumque metallorum, in fodinarum venis reperti.
 24. Antimonium crudum.
 25. Aës ex Antimonio.
 26. Mineræ æris, coloris argentei.
 27. Adamantes Boëmici, Topazii, Smaragdi. &c.
 28. Selenites, sive Materia Talci.
 29. Matrix Granatorum, durissimus lapis est.
 30. Vena & flos ferri.
 31. Lignum impetratum, 140 per ticus sub montium tegmine repertum.
 32. Candidissimus flos ferri cum ramusculis corallo marino perquam simillimus.
 33. Crystalla montana, & petræ crystalliferæ.

Hæc omnia partim ex Boëmia, partim ex Hungariae fodinis ad Authorem missa.

Succedunt diversæ lapidum species, quæ pleræque à Natura pœtrice varias referunt figuræ.

Habes itaque frustum Marmoris candido-rubeo colore nitens, aëris Solis in occasu rubicantis similitudinem exprimens, ex terra Braga in Hetruria erutum, ubi hujus fodina viget.

Ex aliis regionibus transmissæ variæ mineralium species.

Corsica transmisit frustulum viridis Marmoris, quod hortum cum arborum culturâ vagum, ad Naturæ æmulationem fingit.

Ex *Sicilia* Viridi-Glauco-marmorea tabella testatur quid *Cataneæ* Territorium intra viscera sua nutriat; unde

etiam tabellula Chalcedonii glauci Pars II. adlata fuit.

Ex *Corsica* effoditur Granati species, vagè albis & nigris maculis intermixta, cuius h̄ic frustum visitur admirabiles anfractus referens.

Lithantrax, carbo fossilis ex *Belgio* allatus h̄ic inter reliqua Naturæ opera ostentat, quid *Leodiense* Territorium pariat.

Agathæ albæ, & nigræ, & variis ductibus intermixtæ, campi *Senensium* in *Hetruria* suum h̄ic partum jactare gloriantur.

Ex Amethysto h̄ic duæ videntur pyramides, & nonnulla fragmenta, quorum origo cum ignoretur, illa antiquis fragmentis adnumerantur.

Ex *Insula Cypri* hic rubricans fragmentum videtur marmoris duritiem longè superans, & aliud viride mire vagum Smaragdum exprimens.

Ex *Persia* Agathæ Orientalis particulæ hic conservantur, uti & diversa fragmenta lapidis Lazuli, & Turcoidis.

Ex *Sicilia* Glauco-cyanei coloris, ex *Boëmia* viridis, ex *Belgio* violacei coloris diaphana fragmenta h̄ic videntur.

Et demum Chalcedonii, qui ex montibus *Ruffoli*, Territorii *Volaterranei* in *Hetruria* eruuntur, nec non aliqua ex Porphyrite, & ex rubro Granato, quæ ex antiquis fragmentis habentur. Spectatur & atramentarium quinque marmoris speciebus elaboratum, *Volaterris* ad Authorem ab Illustrissimo Satrapa *Raphaële Massejo* transmissum.

Inter reliquas Lapidariæ artis raritates h̄ic alia digna visu curiosi admirantur, scilicet in Elliptica Agatha ad speculum levigata, in qua miro venarum fluxu Heroicæ Virginis effigies cernitur, *Gamæa* vocant, cui non incongruè sequentes possent subscribi versus Italici.

C.VIII. *Spira ag gionta dell'arte
In dura pietra inciso
Dell'Amazone Sueca il Regio viso
Così nacque nel sasso, e moto e vita
Al sasso diede, & s'amolli nel seno
Per ricever l'immagine hor che è scolpita
Sua durezza ripiglia, onde ivi à pieno
Duri la vita anche di senso priva,
Et è raggion che viva
Chi già nacque stupor della Natura
Prodigio anche in figura.*

Verùm hoc magno dolore Authoris ab hospite furto sublatum fuit.

*Figura
quæ Ca-
men vo-
cant.*

Stupet hic curiosus advena videre plures alios lapides, in quibus naturæ occultus penicillus varia rerum simulacra expinxit; puta arbores, fructus, urbes, flumina, literas Alphabeti, numeros, animalia, & id generis infinita alia, de quibus in Secundo Tomo Mundi Subterranei.

*Mira
spectacula
Succini si-
de Electri.* *Musæo* pulchram nobilitat supellectilem. De succini, quod & electrum dicitur, origine controvertitur. Sunt qui afferant bitumen esse arborum. *Georgius Agricola* cum pluribus ait, maris liquidum bitumen esse, quod ex occultis fontibus in ipsum influit. Volut alii, & non improbabiliter, succinum bitumen quoddam esse, & terræ pinguedinem, quæ ex fissuris marinorum scopulorum erumpens, in mare defluit, ubi aquarium sibi insita vi, & Solis virtute, in gluten quoddam coalescit, & durescit, liquidum adhuc, demumque ventis agitato mari, in littora ejicitur, ejectum paulatim una cum animalculis ei involutis, indurescit. Poëtæ fingunt, succinum, seu electrum esse lachrymas sororis *Phaëthonis*, quæ ob fletum, in populum arborem mutata, quotannis juxta *Eridanum* fratri suo illachrymaretur, lachrymis in succinum, seu electrum conversis. Pollet succinum quadam virtute attractiva, non secus ac *Herculeus* lapis.

Porro succinum attractivam omnium *Pars II.* rerum quæ ipsi objiciuntur, vim habet, siquidem stipulas, plumas, lanam, ligna, folia plantarum, & levissima quæque corpora allecat; quin imò si quamcunque rem pendulè & libero in aëre, filo alligatam pendere sinas, omnia prius calore affrictione prævia anima tum electrum ad se trahere reperies, ita etiam graviora ligna filo æquilibratè levigata, & suspensa admotum succinum attrahit. Est tamen hoc notabile, quod magis agat, si per perfractionem vehementem incaluerit, quod evidens signum est, succinum frigus adamare, quo per perfractionem, & vehementem motum expulso, immediatè ambientis aëris, deperire frigus, & unà simul permista cum aëre corpuscula secum adducere & attracta sibi unire.

Succina reperiuntur diversi coloris pleraque fulvo auro simillima; Crystallum dices glaucum, quæ vel intensiora magis, aut minus reperiuntur; alia albicare comperiuntur, quæ ut rariora, ita cariora. Nigri quoque coloris inveniuntur.

Reperiuntur plerumque in succineis massis, tanquam ergastulo condemnata, aut sepulchro condita, varia animalculorum corpuscula; puta muscarum, apum, formicarum, culicum, aliarumque rerum & animantium cadavera, quin imò corticum arborum fragmenta, longè nobilius quam *Arthemisia* in Mausoleo ossa mariti condita; quibus *Martialis* hoc alludit epitaphio.

*Et latet, & lucet Phaëthonti condita
gutta,*

*Ut videatur apis neclare clausa suo.
Dignum tantorum pretium tulit illa labo-
rum,*

Credibile est ipsam sic voluisse mori.

Quo pacto autem ejusmodi animalcula se æternæ sepulturæ condant, ex

C.VIII. eodem Martiale colligere, & intelligere potes, dum sic canit,

*Flentibus Heliadum ramis dum viperam
serpit,
Fluxit in obstantem succina gemma
feram;
Quæ dum miratur pingui se rore teneri,
Concreto riguit juncta repente gelu.
Ne tibi regali placeas Cleopatra sepul-
chro,
Vipera si tumulo nobiliore jacet.*

Memorant sœcula nostra, *Afdrubalem Hannibal*s germanum fratrem in monte Floris succineo in tumulo jacere. Et in hoc *Musæo* lacerta quæ integra in succini massa occlusa videtur, cumque prioribus annis, manibus unius juvenis principis, curiositatis ergo contrectaretur, incautè in terram lapsa diffiliit, ac tam foetidum putredinis odorem emisit, ut omnes adstantes intolerabili nauseâ affecerit; hodie tamen adhuc circumcirca inaurato aurichalco septo conclusum visitur, licet ob aëris penetrationem lacerta satis corrupta sit; donum Serenissimi Principis *Augusti*, Ducis *Brunsvicensis* & *Luneburgensis*.

Jungam hoc loco, quæ de succino dicenda restabant. Convenierant nonnulli Medici in horto Botanico nobilissimi Equitis *Francisci Corvini* amici singulares ad variarum plantarum proprietates explorandas; aderat & inter cæteros *Author* noster. Et inter cæteras quidem quæstiones propositas mentio quoque facta est virtutis attractivæ Electri, sive Succini de quo Aristoteles L. Probl. sic dicit; *quod scilicet electrum seu succinum omnia præter ocyrum* (quæ vulgo herba *Basilica* dicitur,) *ad se attrahat*; respondet *Kircherus*, nihil facilius esse, quam id experimento compere. Ecce enim validum h̄ic frustum (quod semper secum gestare solebat) succini; nec deerit nobis ocyrum, planta passim nota; quam, ubi attulissent, is primò variis stipulis, fe-

stucis, & inter cætera herbarum folia *Pars II.* ocymi quoque seposuit, & succino attritione prævia calefacto id expositis rebus applicatum eas ad se sine ulla difficultate, & absque mora attraxit; ocymi vero folia separatim posita, adeo avidè traxit, ut nemini de experimenti veritate, contra *Aristotalem*, amplius dubium esse possit; verùm ne solertiæ nostri *Authoris* temerè credidisse viderentur, singuli ad veritatem rei contestandam propriis manibus experimentum sumere voluerunt, quam ut comperebant, nimia *Aristotelis* in similibus rebus, quæ absque experientia, aliorum solummodo relatione perceperat, credulitas explosa fuit.

Accidit & simile quidpiam in *Musæo Kircheriano*. Princeps magni nominis & ubique notus ex Guisiana familia, cum præter multa experientia, vidisset quoque electrum ad se omnia trahendi facultatem obtinere, per jocum dixit *Kircher*; si omnia trahit succinum, utique & chirothecas has meas, uti auro contextas, ita quoque ponderosiores, trahere posset: quod si fortitum fuerit successum desideratum, easdem ei dono ad perpetuam rei perfectæ memoriam se relicturum: Respondit *Kircherus*, id nulla difficultate fieri posse ipsa praxi se demonstratum. Dictum, factum: Itaque ex una parte in longioris ligni trabe ad instar stateræ pendulæ chirothecas appendit, ex altera verò trabis parte pondus ad æquilibrium exactissimè apposuit: Quo peracto; prævia perfrictione succinum chirothecis ex trabe pendulis applicuit; quæ statim vim succini sentientes, quocunque vellet, ante & retro tractæ motum trahentis secutæ sunt. Quo viso miratus Princeps, quemadmodum promiserat, chirothecas manibus *Kircheri* impositas, muneri loco relinquere cogitabat. Verum is, uti eas apud se, tanquam rem pretiosissimam, vi instituti, tenere prohiberetur, ita

C. VIII. ita quoque ipsi gratiis peractis, restituit; sufficere sibi, promissi experimenti veritatem suæ celsitudini demonstrasse.

Corallus. *Mediterraneum mare* sui sinus solum porrigit, ut nobilis hujus *Musæi* supellecilem augeat; unde hic plura *Corallia marina*, cum rupe corallifera, anno 1653. à rari ingenii & rerum scientia fœlici, D. Joanne Jacobo *Scapillo Trepani* Secretario, dono transmissa; unde videre possumus, quanta cum providentia Natura fundum marinum corallinis arboretis vestiat, & varia conchylia, ostraceas exuvias, saxa in monticulos congerat, unde ru-

bra arbor excrescens duritie suâ, & rubore, humano generi pulchrum luxum præbet. Horum monticulorum aliqui intra rara *Musæi* videntur: fragmenta porrò plurima reperies ex ipsis conchylia enata; est enim proprium hujus plantæ, liquorem spismaticum ex se demittere, cuius guttæ in quodcumque obvium corpus ceciderint, ibidem novæ corallinæ plantæ solum nasci faciant. Didicit hoc Naturæ arcanum *Author* ex Arabicis Maris rubri urinatoribus, qui ibidem ad multos annos corallo ex imo maris extrahendo, operam suam impenderant.

C A P U T I X.

Hermetica Experimenta.

Cap. IX. Phœnix rediviva. **P**haenix *rediviva*; Chymicæ artis magisterium; est in hermeticè occluso vitro vase, aqua ab omni seminali permixtione depurata, contenta ex cineribus plantæ, quæ Adiantum dicitur, cujus cineres in Salem chymico magisterio reducti, ea virtute & proprietate pollent, ut eandem plantam reproducant perpetuæ generationis & corruptionis vicissitudine perennem. Hæc est herba verè perpetuo renidens, vivendo moritur, & moriendo vivit, cui bene alludunt hi versus:

*Quæ thuris lachrymis, & succo vivit a-
mæni*

*Fert cunas Phœnix busta paterna suas.
Vnica semper avis, pater & sibi filius ipsa*

Morte sibi vitam det sibi sola novam.

*Nam quoties super orbe decem jam sæcula
vixit*

*Supremi moriens nascitur igne rogi.
Sic flos hic vitam sibi reddit morte perem-
ptus,*

*In vitreis rursum germinat udus a-
quis.*

Res multis tentata, pauci tamen hoc sumnum Naturæ arcanum assecuti sunt; exhibet & hisce alia conjuncta in peculiaribus phialis Naturæ miracula, queis integrum abietum sylvam, tanquam peritissimi artificis penicillo adumbratam, aut scalpro excisam in vitro parvi laboris impendio distincte spectabilem reddit *Author*, & adeo quidem ut colore viridi subflavescente, pineis racemis, foliis comatis & cyparisatis, imò radicibus ex terra erumpentibus, & intervallo truncorum in terræ superficie mille arbustulis in diverso gramine interjectis, ipsæ abiectum formæ sub aspectum oculi veniant, nec evanescant, sed perpetuò eadem maneant, nisi fortè fracto vase, uti & Phœnici Kircherianæ contigit, qui postquam Regiæ Suecorum Heroïnæ ad primum in Romanam urbem, & *Musæi* visitationem, ingressum oculos & sensum rapuerat, quasi aliorum asper natura aspectum, inopinato frigoris gelu, vase diffracto Phœnix vegetabilis evanuit, neque postea oculari multorum testimonio

Cap. IX. contentus *Author*, reparare recusat.

Mercu-
rius Phi-
losopho-
rum.

Annulus Mercurii fixi, alio nomine Argentum vivum, aut Lithargyrum, *Mercurius* dicitur *Philosophorum*, qui Hermeticam Scholam sequantur, unicum, quod venerantur Idolum, dum eum tanquam fugitivum servum stringere & fixari inutili labore conantur, demum oleum & operam perdentes, in tenues evanescentem auroras nupsiā reperire sciunt. In *Musæo* porro hoc, pendet annulus fixi Mercurii, Vulcani ferulæ cedens ad omnem artificis nutum & normam deflecti ac duci sinit, non solum præstantia artis, verū etiam medicā, qua pollet, virtute, pretiosus, utpote, qui præsentaneum remedium, sive antidotum contra venena adhibeatur, ea que detegat.

Proteus
metallo-
rum.

Proteus Metallorum. Pendet vesica vitrea cava è fontibus vitriolatis *Hungarie* transmissa, quæ adeo corrosiva qualitate pollet, ut exiguo temporis spacio ferri terrea excrementa corradendo ferrum in rubrum cuprum tингat, de quo *supra* quoque dictum fuit.

Liquores
qui Ele-
mentorum
ordinem
inconfuse
exprimit
in phiala.

Aqua sapientiae. Fecit *Author* crystallinum globum hermeticè sigillatum, in quo liquores juxta elementorum ordinem quadruplici colorum varietate distinguuntur, permixtione vero confusi, tam pertinacis naturæ sunt, ut immediatè quilibet se in suam sphæram recipiat, verum quatuor elementorum Symbolum.

Arbor
metallo-
rum.

Arbor metallorum. Ludit mirificè Ars in rerum Natura, conterit, & ad minima reducit quævis metalla, quæ mira fermentatione foeta, ac vitro vasi inclusa paulatim fermentationis incrementum percipiunt, atque in gratam arborem se hinc inde in vitro vase dilatantem, & excrescentem degenerat. Talem arborem argenteam hic maxima cum admiratione vident & contemplantur.

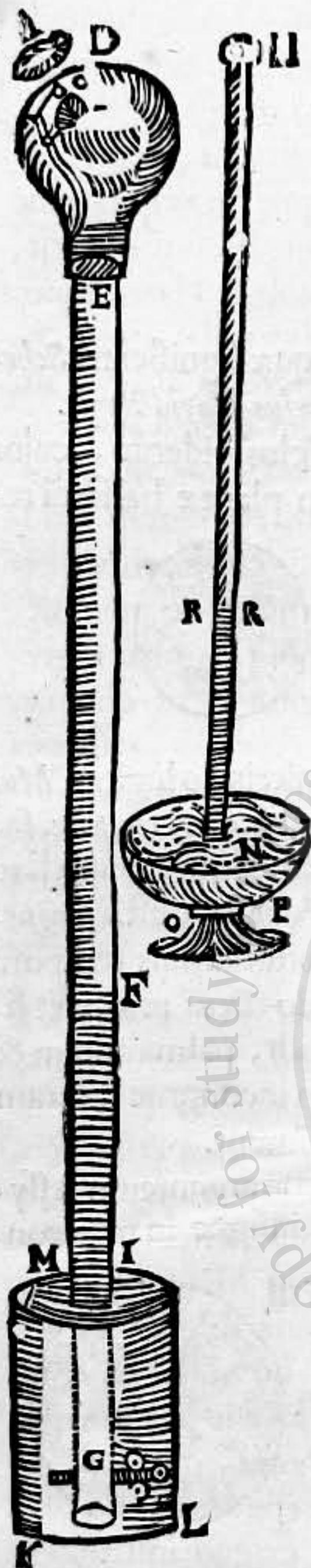
Chamæleon aqueus. Ludit jucunda Pars II. differentium aquarum præcipitatione *Chamæleon a-* *Author Musæi*; dum in differentes co-queus. lores, liquores transmutat, eosdem alia mox alterius aquæ præcipitatione semper ad pristinum statum reducit, modo tali, ut duobus claris liquoribus mixtis, aureus evadat aquæ color, cui, si alias guttulas alterius indas, in atra mentum nigrescat; cui, si alterius speciei indas aquam, iterum se ad pristinam claritatem reducit. Aliis verò aquis claris primò permixtis in candidum lac se mutant, quarum tertia impositâ ambæ nigrescunt. Videtur igitur verè chamæleontum more quasque impressiones assumere, ac iterum dimittere, solaque simplici commixtione varios exhibere ludentis artis in rerum natura jocos; de quibus vide *Mundum Subterraneum*.

Fulmen & Tonitru Mechanicum. Ut in Causarum & effectuum naturæ Fulmen & Tonitru Mechanicum. fulmen indagine ex professo & continuò desudat *Kircherus*, ita etiam conatur, mechanica imitatione & demonstratione naturæ effectus asseQui. Quare, quæ in Meteoris, oculis nostris scintillantia fulgura ex vaporibus calidis & humidis generantur, aut auribus nostris per horribiles fragores objiciuntur, qualem igne fœta bombarda strepitum natura præstat, talem efficit exiguo instrumento quod Magnatibus advenis exhibere solet.

Pila est vitrea ad instar pisī quoad magnitudinem, quæ ad medietatem certo liquore repleta, carbonibusque accensis imposita, osculo hermeticè clauso, fracturâ talem strepitum & fragorem edit, ut præsentes vehementia sonitus, formidine percussos quasi stupidos & attonitos reddere videatur, atque adeo fulgur, aut tonitru vel explosæ bombardæ sonitum cum ingenti fragore exprimat.

Coro-

Cap. IX.

Coronidis loco , hoc in capite digressionem facio ad experimentum Hydrargyrostaticum, quo plures Philosophi in physicis vacuum admitti posse sibi confidentius imaginantur , posito sequenti experimendo. Esto vas vitreum seu tubus oblongus qui in supremitate globum habeat , ex quo foramen canalis paulatim & sensim diminuendo excurrat. Repleto Mercurio globulo , alteri vasi inverso ora indatur , in quo etiam argentum vivum insit , & sensim amo- to dito orificio tubi in inversione claudente videbis erga- stuli vitrei impa-

tientem Mercurium tumultuari , sub- *Pars II.*
fidere , rursum attolli , dor tec vibrationibus continuatis lassus ad quietem se componat , ita tamen , ut magnam tubi partem in A inanem relinquat , quod inane vacuum esse contendunt . Verum natura accuratius considerata , fateor ad explendum inane à Mercurio derelictum , peregrinum aërem non posse succedere , cui si ingrediendi copia foret , id fieret per vitri poros ; certè at nunc ratio non esset , cur Mercurius violenter suspensus non in subiectum vas rueret ; fateor insuper , neque per orificium fistulæ subingredi aërem posse , quem profunde in tubi fundo mersum , orificium , aër ne subintret , Mercurius occludit , ob anteriorem causam violentæ in tubo Mercurii suspensionis ; Anne ergo in illo inani vacuum concedam ? Absit . Cum enim tenuissima quædam corpuscula aërea omni mixto insint , & Natura vacuum angue pejus oderit ; Mercurius tam diu continua agitacione vibrabitur , donec ei insita corpuscula separata metuentis naturæ vi , ei in superiore partem tubi recipient , sicque Mercurium in medio aëre suspensum teneant.

Cap. I.

P A R S T E R T I A.

C A P U T P R I M U M.

N u m i s m a t a .

*Varia
Numi-
smatum
genera quâ
Sacra, quâ
Profana.*

NUmismata quæ in eo asservantur sunt nonnulla Samariticis notis expressa, quæ à Regibus Israël, quo tempore Samaritanus character familiaris fuit, cusi sunt. Alii quoque tempore Josue, quidam Samuelis, unus Salomonis tempore ex excusus videtur. Sicli itaque Hebreorum hic aliquot asservantur, quorum primus in una facie urnam refert, sive

K
F

formam vasis, quod Deus ad perpetuum Mannæ præstiti in deserto beneficii monumentum in arca asservari jussérat. Ut Exod. c. 16. Et dixit Dominus ad Aaron: accipe vas unum & mitteni ibi Manna, quantum Gomer capere potest. Litera F in medio vasis significat sicutum integrum; altera facies refert Aaronis Virgam, quam Deus in testimonium sacerdotalis illius vocationis in conspectu totius Israël flore re voluit, de quo signatur fragmentum quoddam historiæ Samaritanæ. In ambabus faciebus hæ leguntur inscriptiones שֶׁקֶל אִישָׁרָאֵל Schekel Israël, id est, Siclus Israël, & קְרַשְׁתָּה יְרוּשָׁלָם Kodescha Jerusalem hoc est Sancta Jerusalem.

Secundus Siclus Hebreorum cum priore convenit excepta litera F. quæ

שֶׁר
שְׁוִ

II

est super catinum, cujus loco sunt hæ

duæ litteræ שׁ. שׁ quæ significant Schekel David, id est Siclus David Regis.

Tertiò Semisclus videtur, cuius una facies radium plantæ balsami re-

fert, in quo hæc inscriptio legitur, Mul Enghet, id est Circumcisionis tempore, facies altera palmam exhibit, cum hac Epigraphe, Menghabo, hoc est à pinguedine, omnium vetustissimus tempore Josue cusus quando Deus præcepit filios Israël circumcidit, palma autem & planta balsami non incongrue Terram promissionis exprimunt.

Quarto Numisma argenteum Assyriis characteribus insigne in una fron-

te acerra odoramentorum, quâ sacerdotes Deo adolebant, in altera vero ramum viridis amygdali eleganter exprimit. Sunt nonnulla alia Numismata quorum Author Oedipi Ægyptiaci tomo II. significationem, ætatemque eorum diserte explicat.

Numerantur inter antiquorum aut à Romanis Imperatoribus, aut ex Senatus consulto cusa Numismata symbolis, emblematis, epigraphis, impressis atque triumphis illustria, quæ omnina inter Rotæ versatilis pluteos XII Cæsar servantur raro artificio constructæ, & con-

Pluteus
Versatilis
VI tabulis
constans
in quibus
Numi-
smata con-
servantur
XII Cæsa-
rum.

Cap. I. continet XII Imperatorum Numismata. Altera pars Numismatum modernorum conservatur in receptaculo, cuius porta non vulgari artificio sive dextrorum sive sinistrorum utrumque aperitur. Intra hujus receptaculi latibula jacent diversorum Pontificum, Imperatorum, Regum, Cardinalium, Principum, aliarumque Personarum illustrium Numismata: & Romanorum Pontificum quidem, *Julii II.* figuris Vaticana descripta restauratio. *Pii IV.* extructi portus centum cellis, ad urbis munitionem, monumentum. *Sixti V.* Navicula Petri.

Gregorii XIII. varia, quarum prima ejusdem effigiem ex una parte gestat, cum hac inscriptione: *Collegium omnium Nationum Societatis JESU extruxit*: alterum latus hoc habet: *Sacerdos magnus in vita sua suffulsi domum, & corroboravit templum, in diebus ipsius emanaverunt putei aquarum.* Alia ejusdem cum sua effigie laterum cum hac inscriptione: *Seminans de benedictionibus, de benedictionibus & metet: in a ltera facie hæc legitur inscriptio.* *Greg. XIII P. M. Collegium Soc. JESU omnium nationum seminarium pro sua in Christianam Religionem, & ordinem illum pietate à fundamentis extruxit & dotavit, anno salutis c I o I o LXXXII.* *Pontificatus sui X.* Aliud ejusdem ex uno laterum effigiem cum inscriptione: *Collegium Soc. JESU omnium nationum gratia fundatum de religione & literis optimè meritum, alterum latus Moysen & duces populi Israel armatos effigiat.* In alio ejusdem Pontificis effigiem gestante legitur: *Societatis JESU generale Collegium extruxit & dotavit: altera facie fidei & bonarum artium schemata figurante legis, Bonas artes alit & veræ Religioni subjicit Gregorius.*

A Clemente Octavo Annus Jubilæi.

A Paulo Quinto duo, quorum unum erectionem columnæ ante Liberianam Basilicam, alterum facelli in ea-

dem Liberiana Eccl. Pontifica Majestate extructæ memoriam symbolizat. *Pars III.*

A Gregorio XV. Numisma ob apotheosin seu canonizationem quinque Sanctorum venerabile.

Urbani VIII. merita & avitam gloriam ob centesimum à Soc. JESU erectione religiose celebratam cum hac inscriptione: *Munificentia Antonii Barberini, S. R. E. Cardin. Camer. Societatis JESU anno centesimo piè celebrato.* *clo loc XXXIX. v. Calend. Oct.*

Innocentii X. memoria in Numismate propter restorationem Romani Capitolii viget hocce in *Museo.*

Alexandri VII. restorationem templorum Ariciæ, Pacis atque Panthei, in Aricia, Athenei Romani absolutam fabricam præter Amphitheatri ante Vaticanum erectionem; & Cathedræ S. Petri translatione in eodem Vaticano Hoplodochium centum cellis à fundamentis erectum, atque ejusdem Civitatis munimenta ampliata continent.

Austriacæ Imperialis familiæ hic visitur clara tessera in Numismate in quo non minus Sanctos quam Augustissimos Cæsares *Ferdinand. I. II. & III.* coram Sanctissimo nomine JESU genuflexos conspicis cum hac epigraphe clara, *In nomine JESU omne genu flectatur præsentium & posteriorum Austriacorum.* Augustum Augustissimæ Austriacorum monimentum, rarum Cæsareæ beneficentiæ in Societatis JESU familiam argumentum excusum anno 1624. quo victis & triumphatis feliciter hostibus D. D. *Ignatio & Francisco Xavierio Viennæ* extructæ fuerunt Ecclesiæ.

Galliarum Regis Ludovici XIII. & hinc extat memoriæ tessera in Numismate, in quo ex una facie S. Ludovici effigies cum hoc effato, *Pro Scepbris aras dat tellus: Deus Astra.* ex altera vero visitur frontispicium Ecclesiæ Societ. JESU *Parisii* suscitatae cum inscriptione: *Ludovicus XIII. D. G. Galliarum,*

Cap. I. Francorum & Navarræ Rex fundavit anno 1627.

Leopoldi serenissimi *Austriæ* Archiducis pietate & mansuetudine clari, nec non sinceræ Religionis cultoris h̄ic extat tessera, dum in Numismate aureo quo ejus effigies & nomen radiat, ex alia verò facierum crucis signum quod lauri ramus frænum pendulum, quæ & mysticum seu hieroglyphicum Crucis symbolum notant, pedem autem Crucis ferus leo & mitis agnus stipant cum hac inscriptione: *Timore Domini.*

Succedunt tres Eminentissimi Cardinalis *Ludovici Ludovisi*, in quarum vera S. Ignatii effigies venerabilis est, cum hac inscriptione: *ut sapiens Architectus fundamentum posuit quod est Jesus Christus*: altera facies: *Ludovicus Cardinalis Ludovisi* S. R. E. *Vicecancellarius Ignatio cui Greg. XV. P.O.M. Patruus Sanctorum cultum decrevit, colendo tempulum extruxit*, anno MDC XXVI.

Alia Ecclesiæ frontispicium effigiat, cum hac circumscriptione. *Ludovicus Cardin. Ludovisi* fundavit:

altera facies effigiem ejus ad vivum Pars III. mentitur cum hac epigraphè: *fragilem arenam jacimus ut domum fundemus æternam.*

Extat & memoria Eminentissimi Cardinalis *Alexandri Farnesii* Ecclesiæ & Domus professæ Romæ Munificissimi fundatoris.

Guilielmi Bavariæ Ducis & Renatae uxoris effigies cum hac Epigraphè: *Bene fac domine bonis & rectis corde: Psal. CXXIV.* altera facies sic conscripta, *Guilielmus V. D.G. Comes Palatinus Rheni, utriusque Bavariæ dux, & Renata Lothar. ejus conjux hoc Societ. JESU templ. atque colleg. pro sua pietate in Catholicam Religionem & Ord. illum piè à fundamentis extruxit & dotavit anno sal. hum. M.D. LXXXV. Monachii.*

Præterea plurima amuleta & Cabalistica sigilla, magica & superstitiosa Numismata, quorum dilucidatio & ridicula vanitas partim in *Oedipo*, maximè verò in *Arithmologia* descripta, explicata & refutata legitur. Videtur & hic confusus variorum antiquorum acervus Numismatum.

C A P U T II.

De Musicis Instrumentis.

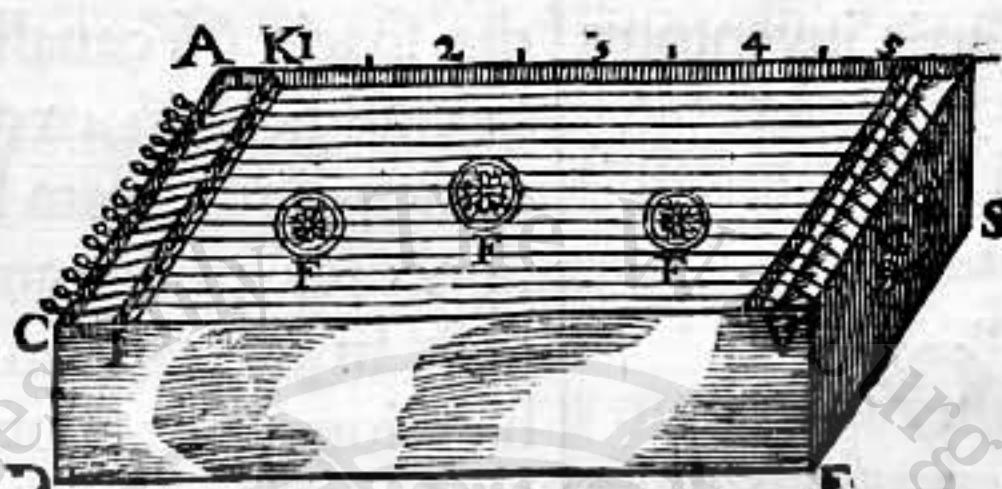
Cap. II. **A**ntequam de Musicis instrumentis agam: omittere nequeo quod condigno calamo sat celebrare non possum. Musicæ illud magnum Musurgiæ opus, quod alterius partus ingenii esse non poterat, quam viri qui humanarum scientiarum perfectionem & pansophiam adeptus adhuc, inaudita hucusque musicæ arcaña detexit. Quis nisi ille Musicam è numeris Algebricis evolutam: mirificis quibusdam regulis ita constrinxit, ut quisquis etiam prorsus Musicæ imperitus dato verborum textu quaslibet Melothesias tali artificio componere queat; ut errare non possit. Loquor

de cistula Musurgica, quam sapientissimus inventor toto libro VIII Artis Magnæ Musurgiæ sive *confoni & diffoni* à fundamentis docet, describit, & dilucidat, methodo adeo facili, ut inumeros habeat artis hujus discipulos in hunc usque diem. Hanc non solum complures Principes sed & Alex. VII. Pont. & Ferdinand. III. Cæsar in praxim deduxit, eo successu ut quas composuerat melothesias publico applausu, ille Romæ, hic Viennæ experimenti causa decantandas jussérat.

Plura præterea instrumentorum genera in hoc Musæo asservantur; maximè verò talia, quæ per neglectum jam fere

Cap. II. fere oblita erant, ut sunt, Plectra, Musetæ, Psalteria, Litui, Cornamusæ, quæ tamen hodie partim voraci temporis injuria perierunt; partim ob loci angustiam aliò translata, distracta, & neglecta sunt. Supersunt duo solùm, organum scilicet, quod Cylindro automato ex regulis Musurgiæ animatum se ipso advenis alludit eosque festivo excipit plausu, refertum diver-

sarum volucrum, utpote, cuculi, lusciniarum, anatum cantu, nec non cymbalorum strepitu & sonoro clangore stridulum, denique postquam omnis concentus conticuit, è medio organi vertice per aërem dyscolus globulus aliquantis per volitat; qui paulatim subsidens se intra organi sui receptaculum recipit, jucundum visu spectaculum.

Supereft instrumentum Æolium quod sine ullo humano contactu, solo fortioris venti impulsi chordas radentis, adeo vagum soni genus efficit, ut nescio quibus modis sola naturæ industria auditores ita mirificè abripiat, ut mox campanarum clangorem è longinquo se percipere autument, mox videantur ex sufflatu organi tibias sonantes audire. Dubios mox relinquit auditores an experti cujusdam Citharœdi ludentis jocos sonoros percipient. Ex *Authore* hæc construendi præscribitur ratio lib. IX. de *Magia Phonotactica Machinamento* X. & in *Phonurgia* fusius descripta. Ex ligno Tiliæ resonantissimo, quibus fidicina instrumenta confici solent, instrumentum conficiatur quinque palmos longum, latum duos, profundum unum; hoc instrumentum 15 chordis æqualibus ex animalium intestinis, vel etiam

pluribus paucioribusque instruas, modum concordantiæ docet esse debere, non per tertias, aut secundas, sed debent accordari ut omnes chordæ in unisono, aut per octavas unisonæ, aut omnes in uno tono concordes sint. Modus porro applicationis talis fit, ut ubi ventus spirare maximè solet, per strictissimam rimam valvularum aut portarum cogatur transire, cui rimæ retroponatur instrumentum, ut necessario ventus chordas radere queat. *Author* absque ulteriori dispendio fenestras aperit, atque valvis fenestræ semipalmari spatio apertis, queis Æolium instrumentum insertum adeo insolitum harmoniæ genus exhibet solius venti impetu, ut nemo, nisi arcani conscius, unde sonus ille harmoniacus exoriatur, ne conjecturâ quidem consequi possit. De quo vide *Musurgiam* X. lib. & *Phonurgiam* ultimo editam.

De Thermoscopiis, Smicroscopiis, Psychroscopiis.

Thermoscopium instrumentum est quo Philosophi motum aëris quoad qualitates seu gradus caloris & frigoris, seu etiam humidi & sicci sensui oculorum dignoscibilem reddere conantur, & varii varia adferunt. Primò hujus artis inventores

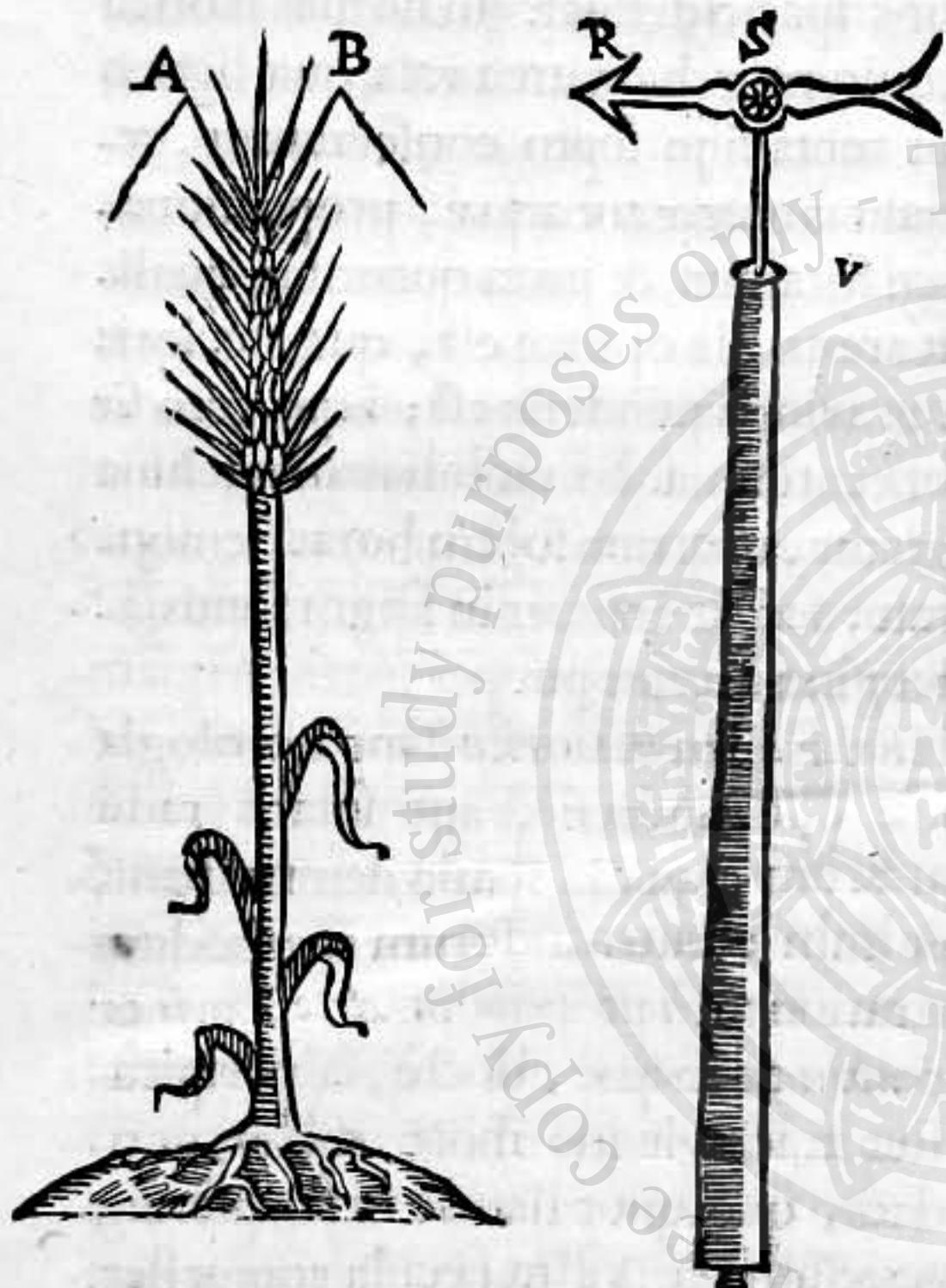
Philosophi vas vitreum longioris colli parabant, quod repletum alteri phialæ aquâ repletæ inverso ore indebant, quo fiebat globus vitreus qui ex superiore parte erat vacuus aqua in canali ex aëris in globi contenti rarefactione, vel condensatione mox deprimeretur calore, vel frigore attolleretur, hujus formæ passim visuntur varia ubique, sed valde imperfecta; primò ex eo, quod gradus caloris & frigoris nulla certa ratione dimetiantur, sed totum canalem distribuunt in æqualia spacia non attendentes an in hieme summâ ad supremum gradum pertingere possit, aut non. Ut itaque perfecta praxis habeatur, primò experiare velim,

quousque aqua ascendere aut descendere possit, quod melius non præstabis, quam si, quousque in maximo frigore attollatur, aut in maxima æstate deprimitur aqua in canali, observâris, tum signatis extremitatis punctis intermedia spacia (si canalis ubique sit æqualis crassitie) in 4 æqualia spacia divide principaliter, nam licet 4. aut octo assignentur primarum qualitatum gradus, hi tamen eum ob diversarum exhalationum ex mutatione agentis extrinseci veluti causas alterationi maxime obnoxias uti dixi studiosè observabis, tunc subdivide horum quatuor graduum quemlibet bifariam; signo tamen tali, ut notabilis sit graduum differentia, harum insuper partium quamlibet si proportionem quantitatis discretæ seu successivè immutare velis in 3. & habes decades minutorum, aut 6. & habes quinarium numerum minutorum, si verò proportionem quantitatis continuæ sequi tibi consultius visum fuerit, imagineris tibi quemlibet 4. graduum spaciū palmare explere; ergo quodlibet in 12 uncias harum quamlibet in 5 minuta subdividendo habebis complementum 60 minutorum, quamcunque elegeris harum quantitatem, bene feceris. Disce hīc quam prudenter veteres sapientes ultimas dignoscibiles differentias quantitatis tum continuæ, tum discretæ determinaverint. Qualitatem liquoris quod attinet, quo magis defæcatus fuerit uti quinta essentia *Vini*, eo perfectius evadit thermometrum. Dixi si canalis æqualis sit; cum plerumque soleant canales inæqualis crassitiei errori esse obnoxii. Nam ubi tubus fuerit amplior, etiam plus spaciū aut temporis seu intentionis graduum indicandæ insumit, quam

Cap. III. quam si in tota sua longitudine æqualis esset. Verùm de hisce pluribus actum vide à P. Kircherò in Arte Magnetica, cæterisque operibus.

De Instrumento humidi & sicci gradum notante.

Tertiomodo Psychrometrica fiunt, quibus gradus humidi & sicci, sensibiliter visui redduntur agnoscibilis, quorum variæ species excogita-

tæ, paucæ tamen in usum reductæ. Horum ratio sumitur ex ambiente aëre, aut humido aut sicco, qui quorundam corporum superficiem radens, eos suæ qualitatis communicatione afficit. Corpora autem huic impressioni magis congrua sunt stipula avenacea & similia. Inter artificiata verò omnis generis chordæ sive ex fibris plantarum quorundam excerptæ & contortæ, aut etiam (quæ & maximæ sunt activitatis) ex animalium intestinis contortæ fides. Hujusmodi instrumenta quæ humidi & sicci gradus terminant, hîc tria conspiciuntur, quorum primum in superficiem gradibus suis distincta ave-

nacea stipula veluti indice quodam, *Pars III.* tenui fulcro leviter insistens, in qui-

buscunque locis constituto vase gradus humidi & sicci pro varietate temporis demonstrat. Alterum intra Crystallini globi graduatam circumferentiam indice stipula ex quacunque materia, ex chorda fidicina, quæ contorta, vel constringendo, vel dilatando siccum & humidum, pendula, una secum indicem trahit. Tertium in Nauticæ pyxidis formam, planam scilicet superficiem in 60 primaria minutorum spacia dextrorsum & sinistrorsum divisa, intra fixi circuli indice mobili gradus sicci & humidi demonstrat, cuius figuram vide in *Arte Magnetica Kircheri*.

His Instrumentis intra naturæ ar-
cana natis succedunt alia mechanica
permixta, quæ scilicet iisdem innitun-
tur principiis, extrinsecus pulcro de-
core adornata. Atque ex hisce vide-
tur unum in quo motu rarefactionis
aut condensationis ex metu vacui sub-
lata aut depressa aqua, quæ in exte-
riori canali continetur cum desuper le-
vigato corpore innatante, per anne-
xam chordam, quæ circa Cylindrum
convoluta, suberis levissimi innatantis super aquam pondere in exteriori
circulo

Cap. III. circulo per axim indice instructam vel horas, vel humidum & siccum demonstrat, ex quibusdam puteis, qui ad diversa anni tempora aqua plus, minusve replentur, fieri potest thermometrum quod continuo motu quatuor anni tempora distinguat, quinimo ad cer-

ta interdistincta spacia (si executor *Pars III.* mechanicus accuratus fuerit) sono campanulæ graduum aut anni mutatum tempus sonoro strepitu accidisse commoneat, sicque in sphæra vitrea caloris & frigoris gradus distinguuntur, de quibus vide *Kircherum.*

C A P U T . IV.

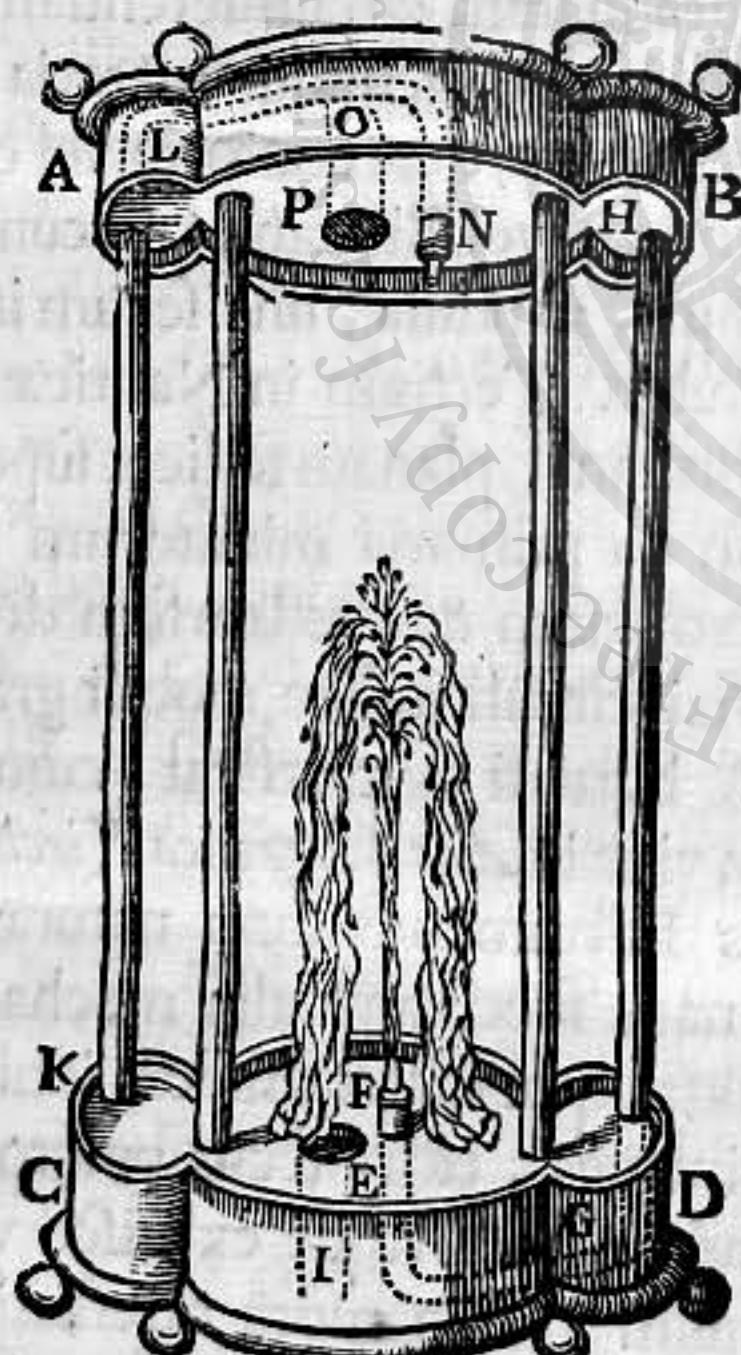
De Horologiis.

Cap. IV. **A**D quinque species reduci pos- sunt Horologia, vel enim pri- mò sunt Clepsydræ. Secundò Sciaterica seu Solaria. Tertiò Hydraulica. Quartò Sympathica: & demum Mechanica. Singulorum horum aliquot in *Kircheriano Musæo* inde passim distributa cernuntur.

Clepsydræ sunt instrumenta, quibus temporis continuatio in æqualia & arbitraria spacia dividitur per æqualem

poris spacio defluat. In horum fabrica requiruntur duo vitrea vasa, quæ ligneo aut metallino septo conservantur, æ qualitas arenæ aut aquæ, proportionatum foramen, & juxta quantitas: qualitas arenæ illa optima est, quæ siccioris & gravioris ponderis est; aqua vero sit defæcatissima. Ex quibus una machina videtur, quæ non solùm horas demonstrat, sed & insuper in altam fontis a sperginem erumpit.

Solaria seu *Sciaterica* sunt horologia quæ ope umbræ, aut solaris radii horarum æqualia spatia determinant, quorum construendorum methodum & rationem *toto tomo in Arte Lucis & Umbræ* adeo fusè, doctè, & perspicaciter tractavit suo more *Author*, ut omnes, quotquot hac de re scripsérunt usque ad hæc nostra sæcula antecellat, facilitate, prolixitate, & variata applicatione, nec solùm horas determinare docuit, verùm totius primi mobilis doctrinam diversimodè ex umbræ fugacis indicio infallibiliter determinare docuit, nec hæc solùm in horizontalibus planis aut verticalibus rectis, sed in quibusvis irregularibus, obliquis & inclinatis superficiebus, tripli radio, recto, reflexo, & refracto, tum horas tum reliqua ad motum Solis, & effectus demonstrare docuit, de quibus vide opus *Artis Magnæ Lucis & Umbræ*. Horum magna copia in dicto *Musæo* ostenditur.

portionem aquæ aut arenæ, quæ continuo per proportionata horis metiendis spatia & per foramina labitur, ut aqua depleta instrumento revoluto, denuo per tempus æquale priori tem-

Cap. IV.

*De Horologiis Musæi.**Horologi-
um pendu-
lo indicans
horas.*

AD descriptionem Horologiorum quæ *Musæum* adornant, redeo, habet itaque primo loco pendulum horodicticum, qui per speculi diaphanum spatium horas monstrat, subtus verò penduli extremitate affixo genio, seu Angelo agmen ludentium puerorum in theatro catoptrico intus adornato repræsentat.

*Horolo-
gium ana-
campti-
cum.*

Adest secundo loco refractum Horologium quod horas usque ad duodecimam in grande speculum tam dextrè refringit, ut nusquam compareant numeri, sed horas in grande speculum reflexas, juxta temporis horarii constitutionem ostendit.

*Horologium rotale Musicam sonans.**Horolo-
gium, quod
præmisso
hymno ho-
ras sonat.*

Tertio loco adest Horologium & multi laboris & industria conspicuum, quod præter horas quas describit, prævium, antequam soner, canticum, *Salve Regina*, per octodecim differentium notarum campanulas, & loco mediarum horarum hymnum, *Ave maris stella*, suavissima ac exacta melodia auribus præludit.

*Horologi-
um Astro-
nomicum.*

Quarto loco extat Horologium aliud, quod verè *Theatrum mundi* ac temporis vocari potest. Horologium quippe est simplicissimum quoad partis intrinsecæ compositionem, sed universalissimum in applicatione, in hoc præterquam quod prima & secunda minuta horaria in suis privatis circulis describat, etiam universi terrauei globi, cœlestiumque sphærarum motum scitissimè, præterea horarum Italicarum, Astronomicarum, & antiquarum concursum toto anno exactissimè demonstrat, quot videlicet minutis quotidie crescat, aut decrescat dies, quodnam quotidie sit punctum meridianum in horis Italicis, quæ sint pun-

cta ortiva, & occidua, in horis Astro-*Pars III.* nomicis, quis sit arcus semidiurnus, quibus partibus mundi, quo tempore temporis momento sit meridies, quibus ortus, quibus occasus. Sic quoque in cœlesti Sphæra Zodiaci signa perlustrando ingressum & progressum, ac egressum Solis ab uno tropico ad alterum fidelissimè & absque omni errore indicat. Est itaque Horologium istud astrolabium in figuram parallelogrammam reductum, atque in Cartam Geographicam in quibus circuli cœlestes ad parallelas lineas reducti totius sphæræ & globi terrestris symmetriam situmque exhibeat. Index porro qui has vices subit non circulari progressu movetur, sed per lineam rectam, quæ est hasta quam manu tenet figura *Saturni* quadrigæ insedentis, est itaque indicis loco auro fulgens & conspicua quadriga, quæ ad motum Horologii insensibiliter per lineam rectam ab ortu in occasum procedendo 24 differentes meridianos perlustrans omnes enarratos effectus, scitè describit; cuius Horologii accuratam descriptionem ac demonstrationem privatim luci dabo.

Omitto hic *Aquatica Horologia*, ut pote quæ ad suam classem potiori jure spectant: solum addo, quod nobilissimum hoc *Musæum* novo Horologii additamento brevi ditabitur. Est in *Lampas horodictica.* procinetu lampas, scilicet horometra, quæ absque omni alio superadjuncto tam diu, quam oleo fota durat, lychnoque accenso horas describat; cuius certitudinem praxis experientia jam edocuit, quæ & publicæ luci destinata merito hujus celebris *Musæi* mirandis raritatibus conferti sacro igne ut elucescat Deo dante consecrabitur. Quicunque curiosiora hujus generis desiderat, is adeat l. x. *Artis Magnæ Luccis & Umbræ*, partem primam, per multa capitula.

De Mobili perpetuo apparente.

MO^TUS entium Physicorum effetum & passio est, & ab *Aristotele* definitur actus entis in potentia prout in potentia, ab universa Philosophorum schola recepta. Dividitur in instantaneum, & successivum; violentum & naturalem: his præpositis de possibiliitate dabilis motus perpetui inquiritur, in quo tot jam sæculis plurima Philosophorum, Mathematicorumque ingenia desudarunt, & dum operam oleumque perdidere vana spe delusi, se naturæ principia non intelligere, etiam inviti fateri coacti sunt.

Dico itaque nullum in rerum natura mobile, purum, artificiale reperi, quod naturâ suâ perpetuò durare possit. Et primò quidem, omne esse physicum naturaliter ad sui perfectiōnem tendit, ut, velut in suo fine seu centro, quiescat, ergo potentia motiva non nisi in ordine ad quietem, & per consequens à termino *qui directè* perpetuitati contrariatur, declinat. Secundò, motus est vel naturalis, vel violentus: si primum, non erit Mechanicus; sin secundum, ab extrinseco orietur, ergo erit actio contrariorum. Hæc actio si mobili æqualis est, quies orietur; vel si major, aut instantaneè, aut successivè agit: si instantaneè, qua ratione perpetuò durabit? si successivè, quænam est hæc perpetuò motiva virtus? Tertiò, motus naturalis differt à violento, eo quod à principiis contrariis orientur, quis ergo hanc principiorum contrarietatem pacifica quiete uniet, ut motus perennitatem acquirat? Quartò, omnes scholæ conveniunt nihil agere in se ipsum, qualiter ergo movens perpetuò agitabitur, si non à principio intrinseco moveatur,

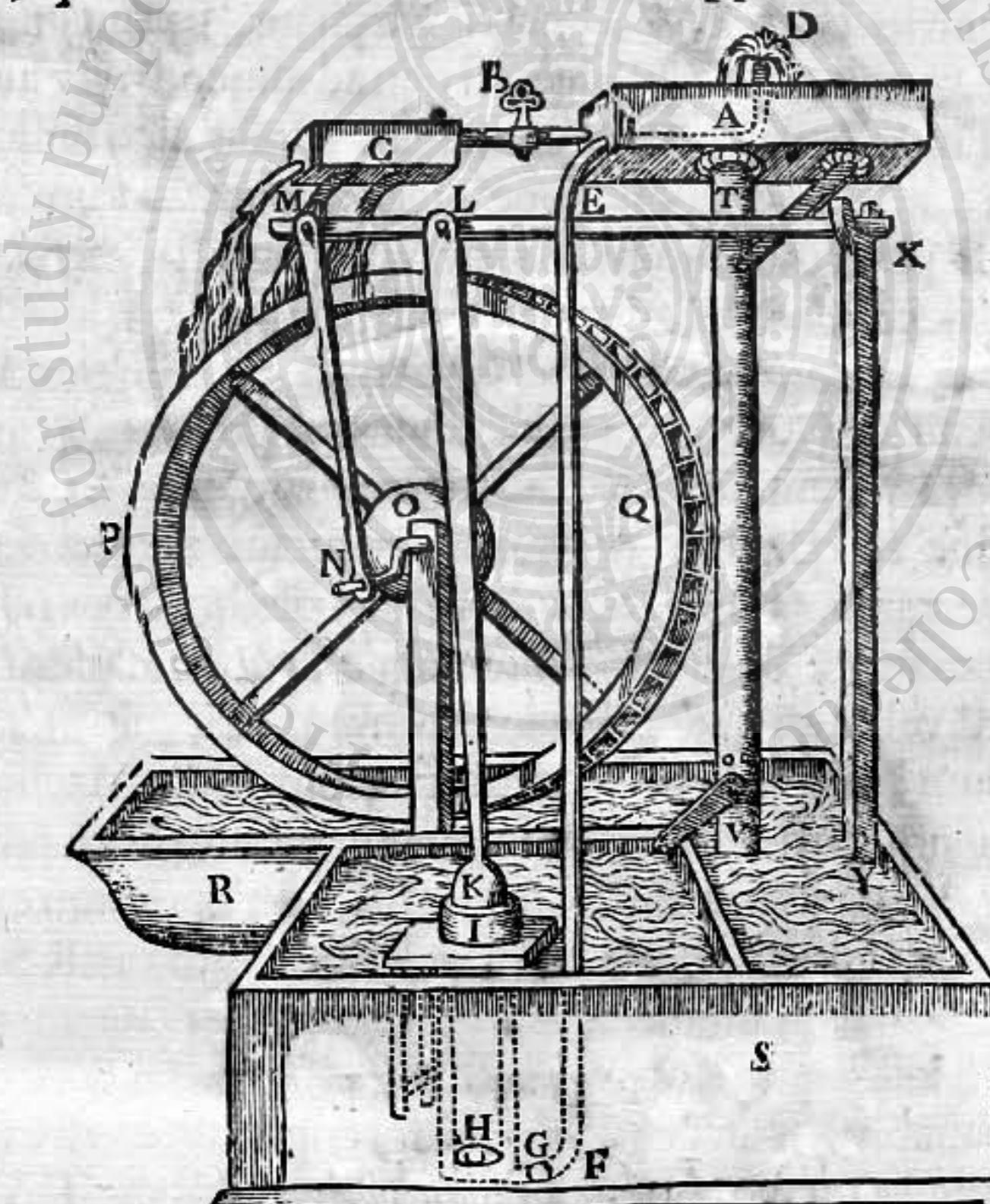
& qualiter motum urgere poterit, & non in se ipsum agere. Acquiescamus itaque & concedamus, naturam ab arte excoli posse, non superari: concedamus ergò soli naturæ rationem perpetuò mobilem, si tamen salvo & tutto sacræ scripturæ sensu perpetuas credere possumus res naturales. Motus perpetui differentia experimenta in suo *Musæo* exhibebit *Kircherus*, quibus motum perpetuum non tam asseverat, sed reprobat. Nec credit quispiam ullum duraturum semper motum in puris Mechanicis principiis dari posse, si non ad aliquod movens naturale confugiat. Unde dico nullum naturæ ope mechanicum motum abstrahendo à consumptibili materiæ conditio-ne perpetuari posse.

Quare ad experimenta *Musæi* consideranda progredior, & primò Hydrostatico experimento demonstrabo, quam contumax naturæ genius nobilissimis ingenii hactenus restiterit, omniumque operam eluserit, seseque tantum obfirmârit, ut nullo conatu, nullis precibus, nulla Machina ad perpetuandum motum flecti possit. Unde Author his verbis primum experimentum describit. Esto vas R S aqua plenum, in eoque plantata rota P Q haustris suis instructa, & circa axem O volubilis, erigantur è vasis fundo, aut lateribus binæ trabes T V & X Y. supra trabem T V statuatur aliud vas D C discriminatum tubulo & epistomio B. tribusque aut pluribus canaliculis prope C instrumentum, è quibus aqua supra haustra attolli possit. Trabbi vero X Y innectatur trabecula seu hasta transversa M X tali artificio, ut X circa axiculum velut circa polum elevari possit facile ac deprimi, adhæc

præ-

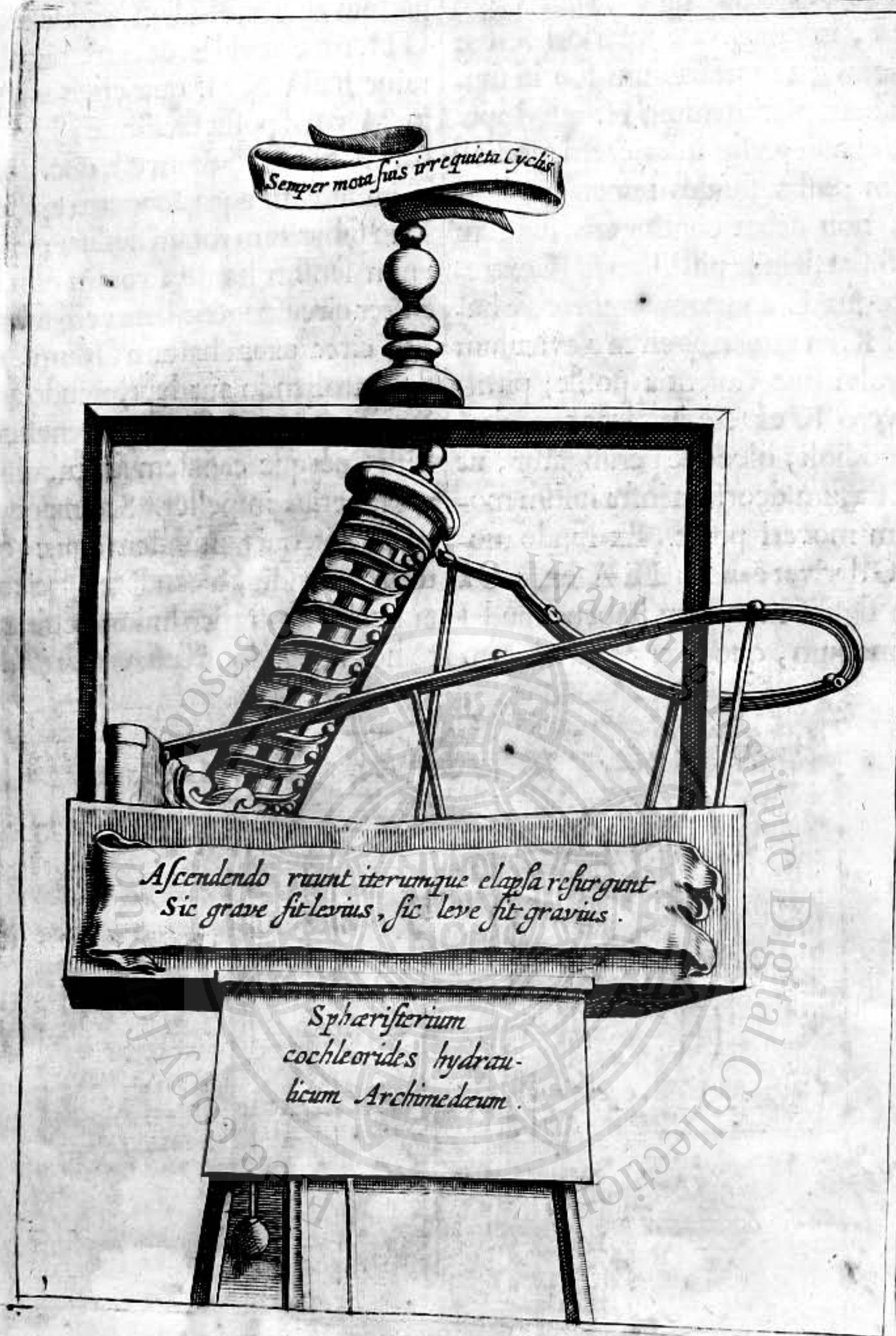
Cap. V. præparetur antlia, quæ *tromba* vulgò dicitur, in cuius vase inferiori S. fiat modiolus seu mortariolum suo in fundo habens platismatum H. quod aperiri & claudi versus inferiorem modioli partem possit, fundus tamen modioli hujus non debet contingere fundum vasis S. fiat deinde pistillum L K. extremitate sua L annexum transversæ hastæ M X. ita tamen ut circa claviculum L revolvi sine violentia possit; pistillum verò K exactè impleat capacitem modioli, oleoque perungatur, ut facile sursum, deorsum infra ipsum modiolum moveri possit. Ex fundo modioli G derivet canalis I E A ex forma quam figura monstrat, habens apud I platismatum, quod versus interiorem

partem aperit, tandem incurvetur axis *Pars III.* O N. rotæ ut vides, & extremitati inferratur hasta N M. quæ circa axiculum in M volvi possit facillime; his itaque paratis nihil reliquum est, quam ut vasi A infundatur aqua, & aperto epistomio B in subjectam rotam defluat; impleta enim sensim haustra rotam non difficeretur circumagent, hæc verò subfixam sibi circa axem hastam sursum, deorsum attollendo, aut deprimendo aquam in subiecto vase exauriet beneficio pistilli, perque canalem seu tubulum in vas superius impellet. Sed magnus Apollo erit, qui tantundem aquæ, quantum descendit, ascendere efficiet, ego tamen hydrostatico huic machinamento hoc appendo. *Nemo melius isthac.*

Secundo loco occurrit cochlea Archimedea qua reliquo elemento fluido, loco ejus substituti sunt tot metallini globi, quot convolutionis Spiræ in totius cochleæ altitudine sunt; hujus ope continuò unus globulorum per extrinseca circum cochleam convolutam semitam vagus labitur donec præcipitato fluxu in cochleæ tenaculam impingendo eam denuò exoneret, ac per in-

tegram circulationem convolvat; qua convolutione peracta denuò novus globulus excurrit, prior verò se in cochleæ spiram infimam recipit, unde per novas convolutiones descendendo ascendet, atque sic continua alteratione novi globuli excurrendo jucundum visu præbent spectaculum, verum hujus machinæ operatio nisi in praxi videatur, difficulter intelligitur.

C A P U T VI.

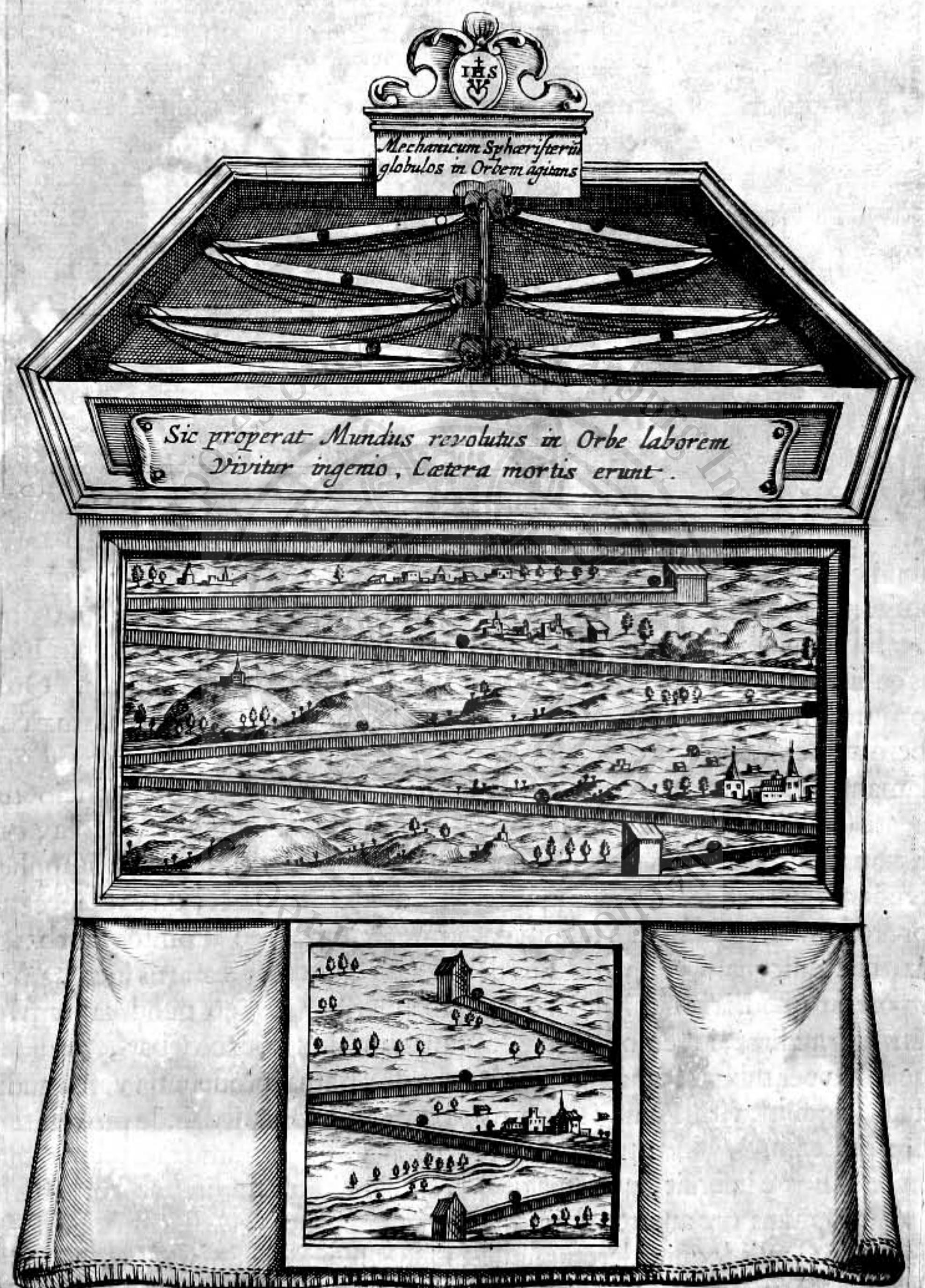
De Lusu Globorum.

Cap.VI.

Substituto tertio loco machinam tripartitam, cuius lusus, quem globulis efficit, ob occultum motus principium etiam peritissimos quosvis Mathematicos, in sui admirationem rapit. Occupat hæc tripartita machina integræ fenestræ spatium, cuius ima pars in forma cubica tripalmare spatium complet, intus verò vacua pars ra-

tionem motus continuat, plana porro ejus frons eleganter in Optica porreptione sylvas, flumina, montes, valles, colles, hortos, & id genus ingeniosi penicilli argumenta refert, in summitatis medio vertice quæ limbum spectat, & ostiolum à quo continuatus trames extra verticale planum modice (scilicet ad globorum diametrum)

C. VII. metrum) prominet ad imum usque
plani per oppositos hinc inde alter-
natim flexus per declives excavato-
rum canalium semitas descendit, &
alio in sequente prior reascendit & Pars III.
hoc quam diu pondere in motus a-
gitantur. Utriusque figuram hic ap-
pendam duximus.

Occurrit his in nulla ignobilior alia
machina rotatilis, quæ super conca-
vum tubum Helicem contortum fir-
miter annexum gestat, ex cuius me-
dio globus sursum latus sinuoso flexu
per helicis spiras circumcurrentes se in-
tro tubi latibulum recipit, unde nova

rotarum convolutione denuo sursum
latus priorem semitam docto motu
percurrit, donec sublatus globus tota
machina immota manens otiose feria-
tur, usque dum iterum expositum he-
licis semitis globum subsequatur, de-
lapsumque globum officiosè attollat.

Cap. VI. Addo h̄ic machinam divinato-
*Machina
Vaticina-
trix.* riām qua ad progressum unius statuē
 in linea recta ad diversa interdistincta
 spatia cœlestium planetarum chara-
 cteres arbitrarios stare jussa stat , &
 duo Genii seu Angeli cerei vitreo cir-
 cumsepti globo suis fulcris pari mo-
 tu se in sphæræ centro contorquentes
 cum suis indicibus quos ceu lancem in
 manu gestant , ad cognomina signa
 in sphærarum circumferentia inscri-
 pta , se quoque sistunt , etiamsi unus

ab altero per decem palmos distet , u-*Pars III.*
 terque autem à magica statua per pal-
 mos quinque. Hac ratione tota Astro-
 nomia divinatoria includi potest , cum
 tanta industria , ut curiosus hominis
 actus & passiones morales , puta vir-
 tutes , & vitia , inclinationes , aver-
 siones , odia &c. tibi palam exponat
 legenda , quæ , et si non nisi suspectas
 artes apud imperitos arguat , id tamen
 simplici artificio , & infallibili perfici-
 tur.

C A P U T VII.

De Oraculo Delphico.

C. VII. *Oraculum
Delphi-
cum.* **M**aximum artis Machinamen-
 tum merito in ultimos missus
 distulimus. Habet *Kircherus*
 tubum in ergasterio cubiculi sui ita di-
 spositum , ut janitores eum ad portam
 vocaturi non onus subeant remotum e-
 jus cubiculum adire , sed in porta , qua in
 hortum domesticum aditus dabatur in
 libero aëre existentes , ac ordinaria voce
 clamantes eum pro exigentia negotii
 vocare solebant , quorum omnium ver-
 ba non secus ac si in cubiculo præsen-
 tes essent , percipiebat , eodemque te-
 rore responsum per dictum tubum da-
 bat , nec quicquam in horto altius di-
 ci poterat quod is in cubiculo suo exi-
 stens non audiret , in remotissima quo-
 que spatia per tubum , quæcunque vo-
 lebat , significabat. Hunc itaque tu-
 bum postea in *Museum* transtulit , &
 statuē tali arte inseruit , ut statua qua-
 si vitam spirans ore aperto , motisque
 hinc inde oculis loqui videretur ; huic
 statuē nomen dedit , *Oraculum Del-
 phicum* , nam quemadmodum veteres
 Sacerdotes *Ægyptiorum Græcorumque*
 per hujusmodi tubos ori Idolorum in-
 fertos ingenioso dolo , Oraculum con-
 sulentes decipiebant , & homines super-
 stitiosos ad opimas oblationes facien-
 das sollicitare solebant , simpliciores

verò animi , veluti divina voce moniti ,
 id quod jubebatur , magno utique Sa-
 cerdotum emolumento præstabant ; ut
 hanc fallaciam detegeret *Kircherus* , si-
 milem statuam fieri curavit , eo , quo
 descripsi , situ & forma. Erat hic tubus
 ad 30 pedes à statua dissipatus. Quid-
 quid igitur *Titius* v. g. ori statuē con-
 ceptis verbis immurmurārat , id *Sem-
 pronius* opposito statuē orificio tubi
 aure applicata assistens , ad ea , quæ
 audiebat , quacunque lingua applica-
 to ore respondebat , quæ res spectato-
 rum animos adeo attonitos tenebat , ut
 nescio cuius magicæ artis incantamen-
 to adscriberent , eo quod captum hu-
 manum longè excedebat , siquidem
 ex ore statuē prodeuntia verba audie-
 bantur quidem , sed unde provenirent ,
 nescii , sollicito animo quærebant , num
 quispiam retro statuam absconditus lo-
 queretur , neque à sinistra hac suspi-
 cione liberari potuerunt , nisi tunc ,
 cum iis artificium aperiretur. Descri-
 pta habetur hæc machina loquens in
Phonurgia , quæ noviter prodiit in lu-
 cem occasione Tubi quo ad complura
 milliaria reciproco correspondsu curiosi
 loqui possunt : quam quidem inventio-
 nem nonnulli falsò sibi adscribunt , sed
 in dictæ *Phonurgiae* opere compluribus
 argu-

C. VII. argumentis multiplici virorum docto-
rum testimonio de arrogatæ sibi inven-
tionis falsitate convincuntur.

Habes h̄ic, benigne lector, quod
quidem orbis, studiorumque rerum-
que novarum avidi, jam dudum exo-
ptarunt opusculum, quod licet è du-
riori profluxerit penna aut obscurius
dictum scriptumque ab Executore me-
chanico tentatum fuerit, æqui bonique
tamen consulas velim, malui enim id
germano more, fideli, sincero & can-
dido stilo erudito orbi conscribere,

quàm verborum ambagibus aut obscu- *Pars III.*
rare, aut blando stilo & adulatorio id
exornare. Neque enim mearum vi-
rium est, nec tentare ausim meritis
Kircheri adeò toto orbi noti quidpiam
(cùm incapacitatem ingenuè fatear)
addere; sed solummodo nota mundo
eius erga me merita in hoc manifestan-
da duxi, quibus ne totaliter ingratus
sim, inclytè te obtestari velim, le-
ctor benevole, in hoc conatu non tam
meum laborem quàm *Kircheri* merita
intuearis.

C A P U T VIII.

ELENCHUS LIBRORUM

P. ATHANASIO KIRCHERO,
E SOCIETATE JESU

Hucusque editorum, aut, favente Deo, imposterum
edendorum.

Quibus nota + apposita, significat

*Illa vel amplius non reperiri; vel, quamvis parata, nondum tamen
impressa esse.*

C. VIII. † 1. **M**Agnesia sive Conclusiones
experimentales de effecti-
bus Magnetis, edita Her-
bipoli: Anno 1630. in 4.

† 2. Gnomonica Catoptrica, sive Horo-
logiographia reflexa, quà per
specula totius primi Mobilis do-
ctrina, horarumque ductus in
interioribus Domuum parieti-
bus delineati, radio reflexo
demonstrantur. Avenione anno
1634. in 4.

† 3. Specula Melitenis Encyclica, hoc est,
Syntagma novum Instrumen-
torum Physico-Mathematico-
rum. Messanæ anno 1638. in 8.

† 4. Prodromus Coptus, in quo tum lin-
guæ Coptæ, sive Ægyptiacæ,
quondam Pharaonicæ origo,
ætas, vicissitudo, inclinatio, tum

hieroglyphicæ literaturæ in-
stauratio, nova methodo exhi-
betur. Romæ anno 1636.

5. Ars Magnetica, quà Magnetis natu-
ra, ejusque in omnibus usus ex-
plicatur, ac præterea è viribus
Magneticarum Motionum in
Elementis, Lapidibus, Plan-
tis, Animalibusque elucescen-
tiū, plurima nova hucusque
per varia experimenta reclu-
duntur. Romæ primò, in 4. dein
Coloniæ. Ultimò iterum Romæ
pluribus aucta anno 1654. in
folio.

6. Lingua Ægyptiaca restituta, quà I-
diomatis primævi Ægyptiorum
Pharaonici vetustate tempo-
rum penè collapsi, ex abstrusis
Arabum monumentis instaura-

- C. VIII. *tio continet. Romæ anno 1643.*
in 4.
7. *Ars Magna Lucis & Umbræ*, in
duos Tomos divisa, quâ Lucis,
& Umbræ in Universa Natura
vires effectusque, nova recon-
ditorum speciminum exhibicio-
ne, ad varios rerum usus pan-
duntur. *Romæ anno 1646.* in fo-
lio, quæ nunc multiplici nova-
rum inventionum augmento
denuo prodiit à Joanne Janssonio
à Waeberge. *Amstelodami anno*
1671. in folio.
- + 8. *Musurgia, sive Ars Magna Consoni,*
& *Dissoni*, qua Musicæ Theo-
ricæ, qua Practicæ scientia tra-
ditur: Consonique & Dissoni
vires effectusque mirabiles in
Natura, in omni penè facultate
demonstrantur. Opus in duos
Tomos divisum. *Romæ anno*
1650. in folio.
9. *Obeliscus Pamphilii* in foro Ago-
nali (vulgò *Piazza Navona*) e-
rectus: in quo Veterum Theo-
logia hieroglyphicis involuta
symbolis detecta è tenebris in
lucem asseritur. *Romæ anno*
1650. in folio.
- Oedipus Ægyptiacus* in quatuor
Tomos divisus, quorum
10. *Primus* dicitur *Templum Isiacum*,
quo ad originis, progressus, du-
rationis, Ægyptiacæ sapientiæ,
ac Hieroglyphicæ institutionis
notitiam portæ reserantur. *Ro-
mæ 1652.* in folio.
11. *Secundi Pars prima*, dicitur *Gymna-
sium Ægyptiacum*, quo veterum
Hebræorum, cæterorumque
Orientalium recondita sapien-
tia, temporum injuria perdata,
per contextum sacrarum scul-
pturarum demonstrata instau-
ratur. *Romæ 1653.* in folio.
12. *Secundi Pars secunda*, Variarum Ar-
tium veteribus Ægyptiis usita-
- tarum Classes continet, & sunt *Pars III.*
Arithmetica, Geometria, Mu-
sica, Astrologia, Mechanica,
Alchimia, Magia, Theologia
Ægyptiaca, unâ cum hierogly-
phicis exhibita. *ibid.*
13. *Tertius* dicitur *Theatrum Hierogly-
phicum*, & continet Obelisco-
rum, cæterorumque Hierogly-
phicorum monumentorum, quæ
tum Romæ, tum in Ægypto, ac
celebrioribus Europæ Musæis
adhuc supersunt, interpretatio-
nem. *Romæ 1654.* in folio.
- + 14. *Iter Extaticum Cœleste*, sive Mundi
Opificium, quo Cœli siderum
que tam errantium, quam fixo-
rum natura, vires, proprietates,
compositio, & structura sub fi-
cti raptus integumento ad veri-
tatem exponitur. *Romæ anno*
1656. in 4. Postea à P. Gaspare
Schotto variis commentationi-
bus illustratum, prostat Norim-
bergæ.
- + 15. *Iter Extaticum Terrestre*, sive Geo-
cosmi Opificium, quo Terrestris
Globi structura, arcanarumque
in ea partium constitutio, fig-
mento ad veritatem composito
exponitur. *Romæ 1654.* in 4.
- + 16. *Scrutinium Physico-Medicum*, sive
de Peste, quo ejusdem origo,
causæ, signa, prognostica, &
insolentes malignantis Naturæ
effectus, & appropriata reme-
dia demonstrantur. *Romæ 1658.*
in 4. & *Lipsiæ recusum sub for-
ma 18.*
- + 17. *Diatribæ de Crucibus Neapolitanis*,
quæ ibidem, tum supra vestes
hominum, tum potissimum su-
pra Lini supellecilem, paulò
post ultimum Vesuvii incen-
dium comparuerunt. *Romæ*
1661. in 8.
- + 18. *Polygraphia*, sive Artificium lin-
guarum, quo cum omnibus to-
tius

C.VIII.

- tius Mundi Populis , & linguis , unusquisque , licet non alia , quam materna lingua instrutus , correspondere posse demonstratur , cum multis aliis ad Steganographiam Trithemianam pertinentibus arcanis. *Rome anno 1663.* in folio.
- + 19. *Mundus Subterraneus* , in quo universæ Naturæ Majestas , & divitiae , summa rerum varietate , exponitur , abditorumque effectum causæ in totius Naturæ ambitu elucescentes duobus Tomis demonstrantur *Amstelodami 1664.* in folio. & denuo multa auctior 1678. ex Officina *Fanssionio-Waesbergiana.*
21. *Historia Eustachio - Mariana* , qua Vita , Genealogia , & Locus Conversionis S. Eustachii , nec non Ecclesiæ jam in Urbe , quam in eodem Conversionis loco , Deiparæ , & S. Eustachii à Constantino Magno dedicatæ origo describitur. *Rome 1665.* in 4.
22. *Arithmologia* sive de occultis Numerorum mysteriis , quâ origo , antiquitas , & fabrica Numerorum exponitur , eorumque abditæ proprietates demonstrantur , & fontes superstitionum hoc tempore currentium aperiuntur , & acriter confutantur. *Rome 1665.* in 4.
- + 23. *CHINA* monumentis quâ sacris , quâ prophanis , illustrata , in qua de admirandis Artis & Naturæ in triplici ejus regno spectaculis , aliarumque rerum memorabilium , tum de China , tum de Tartaria , vicinaque India enarrationibus fusè agitur. Opus ob incognitarum hucusque rerum novitatem , rarum , & curiosum. *Amstelodami 1666.* in folio , lingua Latina , Gallica 1667. & Belgica 1667. editum.

24. *Obelisci Ägyptiaci* præterito anno Pars III. intra rudera Templi Minervæ effossi Interpretatio hieroglyphica , nova methodo tradita. *Rome 1666.* in folio. & *Obeliscus Alexandrinus* dicitur.
25. *Magneticum naturæ Regnum* , sive de triplici magnete , in 4. *Rome 1666.* recusum *Amstelod.* in 12. —
26. *Ars Combinatoria* , sive *Ars magna sciendi* , qua Ars Lulliana restituitur , & ad omnes Artes , & scientias facili methodo addiscendas , nec non de quocumque argumento proposito , discurrendi porta aperitur. *Amstelodami. II.* Tomi in folio *anno 1670.* +
27. *Latium Priscum* , quo ejus origo , situs , natura , urbes , montes , lacus , monumenta veterum æquo cum præcedenti passu curiosè describuntur. *Amstelodami* in folio *anno 1671.* +
28. *Archetypon Politicum* ex numismate extractum , & dicitur , *Splendor domus Joannæ* , quæ est una ex perillustribus , & antiquissimis Hispaniæ familiis. *Ibid. anno 1672.* in 4. —
29. *Arca Noë* , qua architectura , & fabrica Arcæ exponitur in 3. libros distincta , & res ante Diluvium , in Diluvio , & post Diluvium peractas curiosis quæstionibus exponit. *Amstelodami 1673.* in fol. +
30. *Turris Babel* , opus in quatuor libros digestum , quo structura Turris , necnon aliæ prodigiosarum fabricarum monumenta exponuntur. *Amstelodami* sub prælo in folio. +
31. *Phonurgia Nova* , qua per prodigiosos sonorum effectus , & proprietas , nec non per machinas sono animatas , reciproco correspondsu , de quacunque re occulta , manifesta , tum inter domesticos parietes , tum foris in diffinis

- C. VIII. tis regionum locis, sermocinatio institui potest. *Campidonæ 1673.* in folio.
- + 32. *Musæi Collegii Romani à P. Athanas. Kirchero instituti, descriptio exactissima per Georgium de Sepibus Valesium Mathematicum, & Authoris in machinis conficiendis, executorem peracta. Amstelodami ex Officina Janssonio-Waesbergiana, anno 1678.*
33. *Organum Mathematicum ad disciplinas mathematicas facili methodo addiscendas, in usum Principum primò adinventum, & deinde à P. Gaspare Scotto integro Tomo erudite descriptum, & demonstratum. Norimbergæ apud Enteros. 1670.*
34. *Pantometrum Kircherianum ad usum Principum primò ab Autore inventum, & à P. Gaspare Scotto, integro Tomo explicatum, & demonstratum.*
- + 35. *Sphynx Mystagoga, sive Diatribe de Mumia hieroglyphicata ex Aegypto in Galliam non ita pridem translata, hieroglyphicorum, quibus inscribitur, symbolorum interpretationem continet. Amstelodami apud Joannem Janssonium à Waesberge, anno 1674.*
- Opera jam prælo parata sequuntur.*
- + 36. *Turris Babel Tomus II. & III. Atlas polyglossus intitulatus, sive Confusio linguarum, in ordinem redacta, quo omnium linguarum atque idiomatum totius Orbis Terrarum disparatissima genera, & species ad 72 linguas novo ausu atque methodo, multorum annorum studio eo labore collecta, orbi literario expoununtur.*
37. *Physiologia Kircheriana multiplici innumerabilium experimentorum varietate comprobata,*

- quam ex vastis Ath. Kircheri Pars III. operibus summa fide, & studio collectam in unum Tomum contraxit Joannes Stephanus Kestlerus Alfata.
- + 38. *Ars Analogica, quæ de quovis proposito themate, per rerum naturalium analogismos, sive symbolicos conceptus, tum expeditè scribendi, tum amplè dicendi materia subministratur. Amstelodami in folio.*
- + 39. *Iter Hetruscum, quo Hetruriæ tum priscæ, tum tempore Reip. Rom. tum posteræ, origo, situs, natura, politica, catastrophæ, monumenta sacra, profana, nec non naturæ admiranda, triplici ratiocinio, politico, physico, geographico describuntur, & explanantur. Amstelodami in fol.*
- + 40. *Geometria practica combinata, in usum Principum elaborata.*
- + 41. *Ars Veterum Aegyptiorum hieroglyphica, quâ Sacerdotum priscorum in Obeliscorum, statuarum, aliorumque monumentorum hieroglyphicis symbolis disponendis, ordinandis, & singula cum singulis combinandis, ratio, modus, & methodus, à nemine, quod sciam, hucusque tentato artificio verè, & genuinè exponitur, & Hieroglyphica sapientia tandem restituta jure dici potest.*
- + 42. *Abhenaali, sive Avicennæ Tomus II. qui & Canon dicitur, de medicamentis simplicium, mineralium, plantarum, fructuum, gummium, animaliumque ad Medicorum instantes depreciationes, ex Hebraica, & Arabica lingua ab Autore in Latinam translatus, una cum plantarum figuris. Multa alia mente conservantur, quæ si Deus vitam dederit, luci parabuntur.*

Nota

C.VIII.

Nota ad Lectorem.

Quicumque corpus integrum horum Operum hactenus impressorum desideraverit, is ea à Joanne Janffsonio à Waesberge & Filiis Amstelodami librorum Kircherianorum impressoribus, & Bibliopolis, ad unum omnia obtinere poterit. Laus Deo, & Virg. Matri.

Post Elenchum Librorum jam exhibitorum.

I. **C**ontinentur præterea in *Musæo Kircheriano* Epistolarum 12 Tomi in Folio à 40 Annis ad eum datum annuatim collecti, quos non solum Pontifices, Imperatores, Cardinales & Principes Imperii, sed & literati Philosophi, Mathematici, Physiologi ex toto orbe ad eum variis linguis, tum honoris causa, tum veluti ad oraculum, de difficillimarum quæstionum ex omni scientia propositarum solutione exaratas miserunt, quas uti plures non contemnendum Thesaurum æstimaverunt rerum in eo contentarum, ita quoque saltem majoris momenti Epistolæ luci ut darentur, institerunt: attamen pro solita *Auctoris* modestia nihil ab eo hucusque obtinere potuerunt.

II. Tenentur postea in occluso quodam reconditorio rara quædam opera manu scripta, ex *China*, *India*, & *Regno Mogor*, ad eum tanquam depositarium transmissa, quæ uti sunt raritatibus argumentorum conferta, ita quoque operum dictorum Patres, eorundem Auctores, sperant futurum, ut noster *Auctor* pro sua ad omnibus servendum promptitudine ea ut publici Juris fiant, procurare ne gravetur, idque quam obnixissimis precibus, ne labores eorum penitus interirent, ab eo contenderunt.

Librorum summa hæc est.

Opus ingens universalem *Sinarum* Politico-moralem scientiam continens, in quo de ritibus & moribus *Sinarum*, de varietate sectarum, de Philosophia Naturali, de artibus uti & de lingua Sinensi, & de mira literarum ex 64 lineis variè transpositis combinatarum inventione; de Musica, earendemque instrumentis; de Geographia, de Montibus, Maribus, Flaviis & Urbibus; de Theologicis argumentis, similibusque inter eos controversiis agitur.

De Chronographia Imperatorum *Sinenium*, ab Anno 275 post diluvium usque ad annum Christi 1666 continua.

De vita *Confutii maximi Sinenium* III. Philosophi ejusque Discipuli *Memci*, eorumque morali Doctrina, Christianæ non absimili. Quod opus primò contextum fuit ex priscis omnium *Sinenium* scriptorum monumentis, à P. Prospero Intercetta Siculo collaborantibus ex Soc. nostrâ Doctissimis & Rerum *Sinenium* peritia excultissimis P. Rugimont, & P. de Conplet Belgis, & P. Andrea Herdrick Austriaco.

Ex *Mogor Regno*, quod *Indostan* vocant, dono P. Henrici Roth Missionarii Mogoritani opera de moribus & ritibus *Brachmanum* quorum linguae est peritissimus, & sunt 1. exactissimum Opus totius Grammaticæ Brachmanicæ, cuius & Rudimenta is primus *Europæ* communicavit.

2. Opus eximium & subtile Apophthegmatum cujusdam *Brachmani* Philosophi, *Basext* nomine circa errorem illum generalem quo dicunt ipsam materiam primam, & omnia creata esse idem cum *Deo*, opus sane uti subtilissimum, ita quoque gentili intellectu superius, atque hæc ipse P. Roth Romam ex *Mogoris Regno* advena propriis I. nibus

C. VIII. nibus P. Kirchero, si occasio se obtulerit imprimenda consignavit.

Deinde ex *America Australi* deposita spectantur apud eum duo nobilissima opera à P. Valentino Estansel Moravò, olim *Kircheri Romæ* in re literaria socii, quorum prius est *Mercurius Brasilius*, id est de mirabilibus *Brasiliæ*, quo describuntur primò ritus, & constitutiones naturales Regionis, deinde hominum mores & vita, postea animalia quadrupeda, volatilia, natatilia, insecta, quibus subjungit vegetabilia, arbores, herbas, flores, fructus, & tandem de mineralibus, omniumque jam dictorum virtutibus, & proprietatibus eleganti & polito stylo agit. Opus verè curiosum & dignum consideratione, præsertim cùm is omnium inspecto & observato fuerit.

Est opusculum phænomenorum solis, quo siderum, circa polum Australem apparentium nobis incognitorum, uti & de Cometarum præterla-

psis annis in *Brasilia* apparentium, motu, duratione, interitu, scitè admodum scripsit, quorum omnium ipse primus ex Astronomis sub Zona Torrida observator fuit & plurima singularia continent *Europæ Astronomis ignota*.

Continetur & hic Opusculum P. Nicolai Mascardi Itali olim *Kircheri Romæ* in Mathematicis discipuli ex *Regno Chile* ad eum datum in quo Regiones circa *Fretum Magellanicum*, à se noviter detectas, dignas scitu, & à nemine hucusque traditas describit. Deinde miram proprietatem montium, quos *Andes* vocat, queis sub Cœlo altiores esse non putat, quos *Cordillera Hispani* vocant; de Zona Torrida utriusque Oceani *Zud* & *Nord* Insularumque adjacentium, quæ *Quilloa* dicuntur, stupenda enarrat.

Atque hæc sunt quæ *Musæo* subjungenda censui; *Fanssionio-Waesbergiano* Prælo, si placuerit, reservata.

Laus DEO & B. V. MARIAE.

GEORGIUS de SEPIBUS *Valesius*,
Auctoris in *Musæo Mathematicus, Mechanicus & indignatus* discipulus.

I N D E X R E R U M.

Numerus paginæ index est, literæ *a* & *b* columnnam primam
& secundam indicant.

A.		B.
	<i>Bbas superbus.</i>	<i>Aurea marcasita.</i> 42. a.
	<i>Acetabulum.</i>	<i>Aurum pallidum prout in venis reperitur.</i> 41. b.
	<i>Adamantes Boëmici.</i>	<i>Bacchi simulachrum.</i> 8. a.
	<i>Adami Schall effigies.</i>	<i>Balæna branchia.</i> 23. b.
	<i>Adonis simulachrum.</i>	<i>Barantolæ Regis effigies.</i> 7. a.
	<i>Æs ex Antimonio.</i> 42. a. <i>ex Cinnabrio temperatum.</i> 41. b. <i>factitium ex alumine & cupreo liquore.</i> ibid.	<i>Bernini sculptoriæ artis specimina.</i> 1. b.
	<i>Agathes Senensis, Orientalis, Siciliensis, Boëmicus, Belgicus, Ellipticus.</i> 42. b.	<i>Bibliothecum Authoris.</i> 1. a.
	<i>Agrippina filia M. Agrippæ, uxor Germanici.</i>	<i>Buccinæ.</i> 28. b.
		<i>Busta Salvatoris & B.V. Matris.</i> 7. a.
	<i>Alcis cornua & ungulae.</i>	<i>C.</i>
	<i>Alcoranus Arabicus, quo usus Soliman Turcarum Imp.</i>	<i>Catoptrica.</i> 36. a. <i>Alexandri VII. Pont. exhibito.</i> 37. b.
	<i>Alexandri VII. Pontif. effigies.</i> 6. b. <i>numisma.</i>	<i>Cauda Syrenis.</i> 23. b.
		<i>Chalcedonii.</i> 42. b. <i>glauci tabellula.</i> ibid.
	<i>Alexandri Farnesii Card. numisma.</i> 50. b.	<i>Chamæleon aqueus.</i> 46. b.
	<i>Amethystus.</i>	<i>Chinensium idola</i> 4. b. <i>cochlearia.</i> 34. b.
	<i>Amida Japonensium idolum.</i>	<i>Christinæ Alexandræ effigies.</i> 7. a.
	<i>Amphora.</i>	<i>Christophori Clavii effigies.</i> 7. b.
	<i>Animal exoticum mephiti exanimans.</i> 31. b.	<i>Clava fortis Americana.</i> 34. b.
	<i>Animalia Indica & Mexicana.</i>	<i>Clementis VIII. PP. numisma.</i> 49. a.
	<i>Antimonium crudum.</i>	<i>— IX. PP. effigies.</i> 6. b.
	<i>Antonii Caracallæ Imp. statua.</i>	<i>Clepsydræ.</i> 54. a.
	<i>Aqua sapientiae.</i>	<i>Cobaltum.</i> 41. b.
	<i>Aquila imperialis hydraulicæ.</i>	<i>Cochlea Archimedea.</i> 57. a.
	<i>Ara magnetica.</i>	<i>Cochlea pentadactylæ.</i> 28. b.
	<i>Arbor metallorum.</i>	<i>Cochlearia Chinensium.</i> 34. b.
	<i>Architæ columba libero volatu horas indicans.</i>	<i>Conchylia marina.</i> 27. b. 28. a.
		<i>Confutius.</i> 7. b.
	<i>Argentum capillare.</i>	<i>Congius.</i> 22. a, b.
		<i>Conicum speculum.</i> 38. b.
	<i>Argilla.</i>	<i>Corallus.</i> 45. a.
		<i>Cornamysæ.</i> 51. a.
	<i>Armadillus Ericius loricatus.</i>	<i>Corvus purpureus Brasiliæ.</i> 33. b.
		<i>Craticula Dureri.</i> 17. b. <i>Kircheri.</i> ibid.
	<i>Astrites.</i>	<i>Cribrum versatile.</i> 4. b.
		<i>Crocodili duo.</i> 24
	<i>Astrolabia.</i>	<i>Crocodili lachrymæ in proverbio dictæ.</i>
		<i>Crystalla montana.</i> 42. a.
	<i>Atramentarium ex quinque marmoris species elaboratum.</i>	<i>Crystallinæ sphæræ duæ tonitruantes.</i> 40. a.
		<i>Cucur-</i>
	<i>Atramentum Sinicum.</i>	
	<i>Augusti Principis Luneburgensis & Brunsvicensis effigies.</i>	

I N D E X R E R U M.

<i>Cucurbitæ Mexicanæ, & ex eis vasa.</i>	34. a.
<i>Culeus.</i>	22. a.
<i>Cultri Sinensium.</i>	35. a.
<i>Cupido horarius.</i>	37. b.
<i>Cupidinis simulachrum.</i>	8. a.
<i>Cyathus.</i>	22. a.
<i>Cylinder crystallinus.</i>	14. a.
<i>Cymba magnete animata.</i>	18. b.

D.

<i>Diadema Regis Sinarum.</i>	34. b.
<i>Dianæ marmorea statua.</i>	8. a.
<i>Diogenes Cynicus.</i>	8. b.
<i>Dioptrica Christi effigies, &c.</i>	39. a.
<i>Divinatoria machina seu statua.</i>	4. a.
	19. a.
<i>Drachma.</i>	60. a.
	22. a.
<i>Durlacensium principum & marchionum</i> <i>Badensium duorum effigies.</i>	7. b.

E.

<i>Echometra.</i>	17. b.
<i>Edmundi celebri Galliarum concionatoris effigies.</i>	7. b.
<i>Electri spectacula.</i>	43. a. & seqq.
<i>Elenchus librorum Athanafii Kircheri.</i>	61. & seqq.
<i>Epistolarum Kircherianarum Tomi XII.</i>	65. a.
<i>Excrecentia mineralis in formam amethystorum.</i>	41. b.
<i>Experimentum hydrargyrostaticum.</i>	47. a, b.

F.

<i>Ferdinandi I. II. III. Imp. numismata.</i>	
49. b. II. & III. Imp. effigies.	6. b.
<i>Ferdinandi Alberti Ducis Braunsficenis & Luneburgensis effigies.</i>	7. b.
<i>Ferdinandi de Medices effigies.</i>	7. a.
<i>Figuræ Camææ.</i>	43. a.
<i>Flos ferri.</i>	42. a.
<i>Fons genium aquæ insidentem circumagens.</i>	3. a.
<i>Fons Isidem sustinens.</i>	ibid.
<i>Fonticulus sphæram Atlanteam circumagens.</i>	2. b.
<i>Fungi impetrati.</i>	33. b.
<i>Framea Turcica. 7. 8. Japonica.</i>	34. a.

G.

<i>Geniorum turba choreas agens.</i>	3. a.
<i>Geographicæ tabulæ prægrandes quatuor.</i>	6. a.
<i>Gigantum ossa putatitia.</i>	33. b.
<i>Globi duo abortivi.</i>	35. b.
<i>Globi duo prægrandes, & alii duo minores, unus Cœlestis, alter Terrestris.</i>	16. b.
<i>Globi cœlestes & terrestres.</i>	3. b.
<i>Globorum solidorum motus varius.</i>	4. b.
<i>Globus crystallinus in aquis Salvatoris resurrectionem repræsentans.</i>	3. b.
<i>Globulorum lufus.</i>	58.
<i>Guilielmi Ducis Bavariæ & Renatæ uxoris numisma.</i>	50. b.
<i>Guldenleeuw effigies.</i>	7. a.
<i>Granati Boëmici unâ cum vena.</i>	42. a.
<i>Granati Corsicensis frustum.</i>	42. b.
<i>Granatus ruber.</i>	ibid.
<i>Gregorii XIII. Pont. numisma.</i>	49. a.
— XV. Pont. numisma.	49. b.

H.

<i>Helicæ duæ spirales.</i>	2. b.
<i>Hemina.</i>	8.
<i>Henrici IV. Gall. Regis effigies.</i>	8. b.
<i>Herculis statua.</i>	8. b.
<i>Hippopotamus.</i>	30. a, b. 31. a, b.
<i>Hirundo marina.</i>	4. b. 23. a. ejus ala.
	34. a.
<i>Historia de Lusitano in medio Crocodili & Tigridis.</i>	24. b. 25. a, b. de sponsa à Crocodilo devorata.
	25. a, b. 26. a.
<i>Holometra.</i>	17. b.
<i>Holsatiæ trium principum effigies.</i>	7. b.
<i>Homerus Poëta.</i>	8. b.
<i>Horologia.</i>	54. <i>Sciaterica seu solaria.</i> 54. a, b. <i>Hydraulica.</i> 54. a. <i>Sympathica.</i> ib. <i>Mechanica.</i> ibid. <i>Aquatica.</i> 55. b.
<i>Horologia Aquatica.</i>	55. b.
<i>Horologium anacampticum.</i>	55. a.
<i>Horologium Astronomicum.</i>	ibid.
<i>Horologium hydraulicum.</i>	3. a. 54. a.
<i>Horologium mirificum.</i>	19. a.
<i>Horologium pendulo indicans horas.</i>	55. a.
<i>Horologium rotale musicam sonans.</i>	ibid.
<i>Horoscopia solaria.</i>	3. b. 54. a.

I. Ja-

INDEX RERUM.

I.

- Japonica framea.* 34. a. quâ interempti Jesuitæ quidam. 34. b.
Icones congiorum, vasorum antiquorum, urbanarum, ponderum & mensurarum. 4. a.
Idola Chinensium. 4. b.
Iguana Americae Mexicana. 28. b. 29. a.
Illyricanum orationum volumen. 10. b.
Impetrata. 4. a.
Innocentii X. effigies PP. 6. b. numisma. 49. b.
Instrumenta Mathematica. 16. & seqq.
Geometrica. 17. b. *Scenographica.* ibid.
Musica. 50. & seqq.
Joannis Friderici Com. de Valenstein,
&c. effigies. 7. b.
Josephi Anchietæ effigies. 7. b.
Isis multimammia. 8. a.
Julii II. PP. numisma, 49. a.
Jupiter Ammonius. 8. a.

L.

- Lampas horodictica.* 55. b.
Lampades antiquæ. 4. a. 15. & seqq.
Larvarum marmorearum descriptio. 5. a,
b. 6. a, b.
Leonardi Lessii effigies. 7. b.
Leopoldi I. Imp. effigies. 6. b.
Leopoldi Archiducis Austriæ effigies.
7. a. numisma. 50. a.
Lignum impetratum. 42. a.
Ligna facta ponderosiora & fundum aquæ potentia. 33. b.
Ligula 22. a.
Lithantrax. 42. b.
Litui. 51. a.
Lucerna magica Kircheri inventum. 39. a, b. 40. a.
Lucerna mirifica Solis splendorem exhibens. 40. a.
Lucernæ antiquæ. 4. a. 15. & seqq.
Lucinæ marmorea statua. 8. a.
Ludovici XIII. Galliæ Regis numisma. 49. b.
—— XIV. Galliæ Regis effigies. 7. a.
—— Ludovisi Card. numisma. 50. a.

- Luminaria perpetua.* 15. b. eorum impossibilitas. 16. b.
Lynx Mexicana. 31. a, b.

M.

- Machina hydrostatico-magnetica.* 2. b. magnetico-hydraulica. ibid. vaticinatrix seu divinatoria. 4. a. 19. a. 60. a.
Machinæ hydraulicæ. 3. a.
Magnes. 18. a, b. *Aëlius.* 4. b. 32. a.
Mandioca panis Brasiliæ. 34. b.
Manucodiata avis Paradisi. 33. a.
Marcafita 41. b. præparata ex Cadmia, seu Cobalto & Arsenico. 42. a. aurea. ibid. aureæ vena. ibid.
Marcus Tullius Cicero. 8. b.
Margaritæ Austriacæ effigies. 7. a.
Marmor Mexicanum. 34. a.
Marmoris candido-rubei frustum. 42. a. viridis. ibid.
Marmorea glauco-viridis tabella. ibid.
Mensa cum effigie Salvatoris picta à Gudoreneo. 1. b.
Mercurius philosophorum. 46. a.
Meridianam lineam inveniendi praxis nova. 19. a.
Messalina. 8. b.
Metallica planta. 45. b.
Metallum argenteum. 41. b. cupri. 42. a.
Microscopia. 40. b. 52.
Minera Cadmia. 41. b. stanni. ibid.
Mineræ æris coloris argentei. 42. a.
Mineræ argentei coloris massa. 41. b.
Minerale æris argentei coloris. ibid. argento & plumbo temperatum. ibid. atri coloris. ibid.
Minerale nigrum argento pollens. ibid.
Minerale auro prægnans. ibid.
Minerva Dea. 8. a.
Mobile perpetuum apparet. 56. artificiale in rerum natura non datur. ibid.
Motus perpetuus hydraulicus. 4. b.
Moysis statua figulina. 8. b.
MSa opera ex China, India & Regno Mogor allata. 65, 66.
Mures Moscovitici. 29. b.
Murices. 28. a.
Musetæ

INDEX RERUM.

<i>Musæ.</i>	51. a.	P.
<i>Musurgiæ opus Kircheri.</i>	50. a.	<i>Pagodes famosissimum Sinensium idolum.</i>
N.		7. b.
<i>Navaztmachel effigies.</i>	7. a.	<i>Palladis simulachrum.</i>
<i>Nepal Regis effigies.</i>	7. a.	8. a.
<i>Nephriticum poculum.</i>	34. a.	17. b.
<i>Neptuni simulacrum.</i>	8. a.	28. b.
<i>Novaculae Sinensium.</i>	35. a.	17. b.
<i>Numismata. 48. & seqq. XII Cæsa-</i>		<i>Pauli V. Pont. numisma.</i>
<i>rum. 48. b. 49. a. Romanorum</i>		49. a.
<i>Pontificum. 41. a, b. Austriacorum</i>		<i>Perspectivæ, picturæque plurimæ.</i>
<i>Imp. Galliæ Regis. 49. b. Cardina-</i>		6. a, b.
<i>lium. 50. a. Ducis Bavariæ. 50. b. ma-</i>		<i>Phiala aqua vitriolata naturali plena.</i>
<i>gica & superstitiosa, &c.</i>	ibid.	14. b.
O.		<i>Philippi IV. Hisp. Regis effigies.</i>
<i>Obelisci quatuor majores, duo minores.</i>	2. b.	7. a.
<i>Obelisci Ægyptiorum. 10. a. &c. eorum</i>		<i>Phœnix rediviva.</i>
<i>etymologia. 10. b. Romæ tredecim su-</i>		45. a.
<i>perstites ex Ægypto delati.</i>	11. a.	23. a.
<i>Obeliscus Alexandrinus.</i>	11. a. 12. a, b.	24. a.
— <i>Christinæ Alexandræ.</i>	12. b.	32. a.
— <i>Clementis IX. PP.</i>	11. a.	
— <i>Flaminius.</i>	11. a, b.	49. a.
— <i>Lateranensis seu Ramessæus.</i>	ib.	4. b.
— <i>Mahutæus.</i>	11. a. 12. a.	28. b.
— <i>S. Mariæ Majoris.</i>	11. a.	
— <i>Medicæus.</i>	11. a. 12. a.	4. a. 17. a.
— <i>Minervæ.</i>	11. a.	51. a.
— <i>Pamphilius seu Ramessæus.</i>	11. a.	
— <i>Ramessæus.</i>	12. a.	41. b.
— <i>Vaticanus.</i>	11. a.	
<i>Officina rerum peregrinarum. 3. b. fru-</i>		<i>Poculum nephriticum.</i>
<i>ctuum mundi subterranei, &c.</i>	ibid.	34. a.
<i>Onager.</i>	29. a.	<i>stanneum hy-</i>
<i>Optica.</i>	35. a, b. 36. a.	<i>draulicum.</i>
<i>Oraculum Delphicum.</i>	4. a. 60.	14. b.
<i>Ovatum primum cum inscriptione Chaldai-</i>		<i>Porcellana vasa Chinæ in forma idolo-</i>
<i>ca & Arabica. 4. a, b. secundum cum in-</i>		<i>rum.</i>
<i>scriptione Syriaca & Ægyptiaca. 4. b.</i>		34. a.
<i>5. a. tertium cum inscriptione Hebraica</i>		<i>Porphyrites.</i>
<i>& Samaritana. 5. a. quartum cum in-</i>		42. b.
<i>scriptione Græca & Latina. 5. a, b.</i>		<i>Prismata crystallina.</i>
<i>quintum cum inscriptione Persica, Sy-</i>		40. b.
<i>riaca & Æthiopica.</i>	5. b.	<i>Prospectiva architectonica.</i>
		3. a. <i>catoptrica.</i>
		37. a.
		<i>Proteus Catoptricus.</i>
		38. a. <i>metallorum.</i>
		46. a.
		<i>Psalteria.</i>
		51. a.
		<i>Psychroscopia.</i>
		52. 53. a.
		<i>Pueri duo marmorei, opus Bernini.</i>
		8. b.
		<i>Pulpitum versatile continens numismata</i>
		XII Romanorum Imp. 1. a, b. 48. b.
		49. a.
		<i>Purpuræ.</i>
		28. a.
		<i>Pyxides graduatæ cum dioptris.</i>
		17. b.
Q.		
<i>Quadrata Geometrica.</i>		17. b.
<i>Quadrans Catoptricus.</i>		36. a.
<i>Quadrantal.</i>		22. a.
<i>Quadrantes.</i>	4. a. 17. a, b.	
<i>Quaracies.</i>		33. b.
<i>Quartarius.</i>		22. a.
R. Radius		

R. Radius

INDEX RERUM.

R.

<i>Radius Astronomicus.</i>	17. b.
<i>Raja.</i>	26. b. 27. a.
<i>Ramphastus.</i>	32. a.
<i>Rhinocerotis cornua.</i> 30. a. <i>Rhinoceros avis.</i>	32. a.
<i>Rota Catoptrica.</i>	17. b.
S.	
<i>Salvatoris effigies.</i>	1. b. 6. a.
<i>Scrupulus.</i>	22. a.
<i>Scutum & framea Turcis erepta.</i>	7. a.
<i>Selenites.</i>	42. a.
<i>Semicinctum Anthropophagorum liensium.</i>	Brasi- 35. a.
<i>Semifucus.</i>	48. b.
<i>Seneca Philosophus.</i>	8. b.
<i>Sextarius.</i>	22. a.
<i>Sibylla Tiburtina.</i>	8. b.
<i>Sicli Hebræorum.</i>	48. a.
<i>Sileni simulachrum.</i>	8. a.
<i>Simiae sceletum.</i>	29. b.
<i>Sinai montis inscriptio.</i>	9. a.
<i>Sinensis dictionaria.</i>	10. b.
<i>Sinensium, aliarumque nationum ignoratum scripta, tabellæ, characteres & delineationes.</i>	8. a.
<i>Sinicæ inscriptiones deastrorum</i>	Sinico- 10. a.
<i>Sinici monumenti inscriptio.</i>	9. b.
<i>Sixti V. PP. numisma.</i>	49. a.
<i>Smaragdi.</i>	42. a.
<i>Smicroscopia.</i>	40. b. 52.
<i>Socrates Atheniensis philosophus.</i>	8. b.
<i>Sorices Moscovitici.</i>	29. b.
<i>Speculum istorium.</i>	3. b.
<i>Specula cylindracea plicatilia duo.</i>	38. b.
<i>Sphæræ armillares.</i>	3. b. 16. b.
<i>Sphæræ vitreae marmore solidiores.</i>	14. a.
<i>Statera Sinensium.</i> 34. b. <i>Veterum.</i> 23. a. <i>Chinensis.</i>	ibid.
<i>Statua vaticinatrix seu divinatoria.</i> 4. a.	19. a. 60. a.
<i>Struthionis ova.</i>	34. a.
<i>Succinum omnia attrahit, etiam ocymum.</i>	44. a. b.
<i>Succini spectacula.</i>	43. a. & seqq.
<i>Sulphur ex plumbo excoctum.</i>	41. b.
<i>Sympathicæ materiæ species.</i>	1. b.

T.

<i>Tabula 72 diversis characteribus nomen DEI exprimens.</i>	10. b.
<i>Tabulæ duæ deargentatae, Sinicis characteribus inscriptis.</i>	9. b.
<i>Talci materia.</i>	42. a.
<i>Tantali poculum.</i>	14. a.
<i>Tartariæ regum effigies.</i>	7. a.
<i>Teccala lapis & ex eo vasa.</i>	33. b.
<i>Telescopia.</i>	40. b.
<i>Testudo marina.</i>	26. b.
<i>Theatrum catoptricum.</i> 3. a. 36. b. 37. b. <i>Octogonale.</i>	37. b.
<i>Thermometra seu</i>	
<i>Thermoscopia.</i>	3. b. 52. a.
<i>Tonitru mechanicum.</i>	46. b.
<i>Topazii.</i>	42. a.
<i>Torpedo marina.</i>	27. b.
<i>Torques Anthropophagorum Brasilien- sium.</i>	35. a.
<i>Trochi Nilotici.</i>	28. a.
<i>Tubus Opticus.</i>	40. b.
<i>Turbines ὠτόμοεφοι.</i> 28. a. <i>anonymi.</i>	ibid.
<i>Typhis magneticus.</i>	18. b.
V.	
<i>Vas ventricosum in quo aqua hermeticè si- gillata non corrumpitur.</i>	13. b.
<i>Vasa lacrymatoria.</i>	10. b.
<i>Vasorum fictiliū descriptio.</i>	6. b.
<i>Vaticinatrix machina seu statua.</i> 4. a. 19. a.	60. a.
<i>Vectis perpetua.</i>	3. a.
<i>Vena & flos ferri.</i>	42. a.
<i>Vena aureæ marcasitæ.</i>	ibid.
<i>Vitreæ orbitæ.</i>	20, 21.
<i>Urna.</i>	22. a.
<i>Urnae Ægyptiæ.</i>	23. a.
<i>Urbani VIII. PP. effigies.</i> 6. b. <i>numisma.</i>	49. b.
<i>Vulpes marina.</i>	31. a.
X.	
<i>Xiphiæ rostra duo.</i>	24. a.
Z.	
<i>Zeno philosophus Stoicus.</i>	8. b.
IN-	

I N D E X

F I G U R A R U M,

IN

MUSEO KIRCHERIANO

suis locis inferendarum.